

MAANDAG 12 JANUARI 2009

VOORZITTER: HANS-GERT PÖTTERING

Voorzitter

(De vergadering wordt om 17.05 uur geopend.)

1. Hervatting van de zitting

De Voorzitter. – Ik verklaar de zitting van het Europees Parlement, die op donderdag 18 december 2008 werd onderbroken, te zijn hervat.

Ik wens u allen, dames en heren, een gelukkig Nieuwjaar en een geslaagd 2009, dat de Europese eenheid hopelijk weer een stukje dichterbij zal brengen. Ik hoop dat wij erin zullen slagen de vrede in de wereld te bevorderen. Dan zou ik nu graag een verklaring willen afleggen.

2. Verklaring van het voorzitterschap

De Voorzitter. - Geachte afgevaardigden, de Conferentie van voorzitters heeft mij gevraagd een verklaring over de gebeurtenissen in het Midden-Oosten af te leggen. Het debat vindt op woensdagmiddag plaats, overigens in aanwezigheid van de voorzitter van de Raad van ministers van Buitenlandse Zaken, de Tsjechische minister van Buitenlandse Zaken Schwarzenberg. Ik vermeld dat omdat daar enige onduidelijkheid over bestond. We hebben ons hier erg voor ingespannen en hem zeer bereidwillig gevonden (en dat terwijl hij diezelfde dag nog naar Zuid-Afrika moet reizen) bij ons te zijn, zij het slechts voor een beperkte tijd. Voor mij is dat een reden het Tsjechische voorzitterschap nu al hartelijk te danken.

Geachte afgevaardigden, terwijl wij aan het begin van dit nieuwe jaar voor een plenaire zitting bijeen zijn, sterven er in het Midden-Oosten opnieuw mensen.

Persoonlijk - en het zal de meesten van u vast ook zo vergaan - kan ik mij bij de aanblik van de televisiebeelden niet aan een bitter déjà-vu-gevoel onttrekken.

Namens het Europees Parlement spreek ik mijn grote leedwezen over de escalatie van het Gaza-conflict tussen Israël en Hamas uit.

Ik zeg in alle duidelijkheid: het is onacceptabel dat het lijden van de bevolking voortduurt, dat het geweld aanhoudt en dat er inmiddels zelfs medewerkers van de Verenigde Naties onder vuur komen. Hoe ver moet de gewelddspiraal zich nog voortzetten tot bezinning en gezond verstand de overhand krijgen?

Aan beide zijden dient men een onmiddellijk einde aan het geweld te maken. Het is volstrekt onaanvaardbaar en verdient de scherpste afwijzing wanneer Hamas raketbeschietingen op Israëlische steden uitvoert. Verder mogen we niet vergeten dat Hamas de partij was die een einde aan de wapenstilstand gemaakt heeft. Dat wil echter niet zeggen dat men in een reactie daarop niet naar gepaste middelen zou hoeven te grijpen.

Alle mensen in het Midden-Oosten zijn gelijkwaardig. Het onvervreembare recht van een staat zich te weer te stellen, is geen vrijbrief voor geweldshandelingen waaronder in de eerste plaats burgers te lijden hebben.

De mensen in de Gazastrook moet dringend hulp geboden worden. De waardigheid van een Palestijn is dezelfde als die van een Israëli, een Europeaan of een Amerikaan - alle mensen op deze aarde zijn gelijkwaardig. Een verslechtering van de humanitaire situatie mogen we niet toelaten!

Als politiek verantwoordelijken moeten we ons er, los van de actuele situatie, vastbesloten voor inzetten de gewelddspiraal voor eens en voor altijd te doorbreken.

Het terugbrengen van veiligheid tot puur militaire aspecten is naar mijn mening gedoemd te mislukken. Er is dan ook geen uitsluitend militaire oplossing voor de problemen in het Midden-Oosten. Daarom moet er eindelijk een politieke oplossing gevonden worden. Dat betekent vooral dat er lering getrokken wordt uit het mislukken van de tot nu toe gevolgde aanpak. Het gaat er nu dus om maatregelen te nemen die niet alleen draagvlak hebben, maar ook duurzaam zijn.

Ik heb de laatste dagen telefonisch in contact gestaan met de Israëlische president, Simon Peres, de minister-president van de Palestijnse Autoriteit, Salam Fayad, met de voorzitter van de Knesset, Dalia Itzik, en natuurlijk met de Hoge Vertegenwoordiger voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid, Javier Solana, die zich heel lang in de regio opgehouden heeft.

Ik heb ook contact opgenomen met de vicevoorzitters van de Euro-mediterrane Parlementaire Vergadering, omdat ik momenteel voorzitter van dat lichaam ben – te weten de voorzitter van het Jordaanse parlement, Abdel Hadi Al-Majali, de voorzitter van het Italiaanse huis van afgevaardigden, Gianfranco Fini, en de voorzitter van het Marokkaanse parlement, Moestafa Mansouri.

In al deze gesprekken heb ik steeds duidelijk gemaakt dat het Europees Parlement volledig achter de eisen staat die de Raad van ministers namens de Europese Unie geformuleerd heeft en die de Verenigde Naties op 8 januari door een resolutie van de Veiligheidsraad bekrachtigd hebben.

Het is ontmoedigend dat deze juridisch bindende resolutie van de Veiligheidsraad (waarbij de Amerikanen zich van stemming onthielden en zo de resolutie mogelijk maakten) door beide strijdende partijen, Israël en Hamas, naast zich neer gelegd wordt.

Er dient een onmiddellijke en blijvende wapenstilstand te komen. Deze wapenstilstand dient door tussenkomst van Egypte en deelname van alle betrokken partijen bereikt te worden. Humanitaire hulp dient onmiddellijk en zonder enige belemmering toegelaten te worden en de United Nations Work and Relief Agency (UNRWA) moet in staat gesteld worden haar humanitaire activiteiten ongehinderd voort te zetten. En ik zou daar aan toe willen voegen: niet slechts voor drie uur per dag!

Als zelfs de hulporganisaties van de Verenigde Naties hun werkzaamheden moeten staken, omdat de strijdende partijen hun neutraliteit niet respecteren, zijn we in volkenrechtelijk en humanitair opzicht op een onacceptabel dieptepunt aangeland.

De derde eis is het intensiveren van het vredesproces. De enige basis voor blijvende vrede is en blijft een twee-staten-oplossing, met Israël en Palestina als soevereine staten binnen gewaarborgde grenzen.

De Europese Unie dient samen met de leden van het Midden-Oostenkwartet, de gematigde Arabische partners en alle conflictpartijen onder auspiciën van de Verenigde Naties een spoedige hervatting van de vredesonderhandelingen te bewerkstelligen. Voor een volledige oplossing is natuurlijk ook een verzoening nodig, met name een verzoening tussen beide Palestijnse facties.

Vandaag is ook het moment om de methode tegen het licht te houden waarmee we tot nu dat wat het vredesproces genoemd wordt benaderd hebben. Ondanks de neteligheid van de situatie en het nagenoeg totale gebrek aan concrete resultaten, konden we er een paar weken geleden nog menen de logica van een onderhandelingstraject te herkennen. De internationale gemeenschap, met de Europese Unie voorop, was sterk bij deze onderhandelingen betrokken en heeft de financiële voorwaarden voor de stichting van een Palestijnse staat helpen scheppen.

Maar was deze betrokkenheid wel sterk genoeg? Dat is wat we ons af moeten vragen. Intussen worden we weer met de logica van de escalatie geconfronteerd. Begrijpelijkerwijs is men in crisistijden tot kortetermijndenken geneigd. En inderdaad, op de kortste termijn moet er een wapenstilstand komen, evenals een volledige terugtrekking van de Israëlische strijdkrachten, waartoe ook de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties heeft opgeroepen.

De ervaringen van de afgelopen decennia leren ons dat vrede in het Midden-Oosten niet alleen uit de regio zelf voort kan komen, maar zonder de verzoening tussen de vijandige partijen zal die er ook niet komen.

Daarom moet de internationale gemeenschap de bereidheid tonen sterker dan ooit tevoren de vrede in het Midden-Oosten te stimuleren, opdat de bittere gebeurtenissen van de afgelopen decennia niet ook nog decennia van verbittering brengen.

Internationale troepen kunnen en moeten helpen om een wapenstilstand te handhaven. Daarom moeten we alles wat in onze macht ligt ondernemen om het Egyptisch-Franse plan voor het internationaal mechanisme ter beveiliging van de Gazagrenzen tot een daadwerkelijk succes te maken, waarvoor natuurlijk in de eerste plaats een eind gemaakt moet worden aan het smokkelen van wapens en raketten naar de Gazastrook. De Europese Unie heeft overigens al aan het begin van het Annapolis-proces in haar strategiedocument aangegeven aan die grensbeveiliging bij te willen dragen.

Een ding wil ik in het bijzonder benadrukken: de inzet van Europese en internationale veiligheidskrachten mag niet slechts voor korte tijd het zwijgen van de wapenen garanderen, maar dient een helder politiek doel te dienen, namelijk het vertrouwen te wekken dat nodig is om de vredesonderhandelingen tot een goed einde te brengen, door Israël's en Palestijnen dezelfde mate van veiligheid te bieden. Dat betekent dat we door een eventuele inzet van troepen, die alleen op basis van een stevig mandaat zin heeft, onze politieke invloed op alle partijen vergroten om tot ondertekening van een vredesverdrag te komen.

We kunnen er niet mee volstaan opnieuw aan de vredeswil te appelleren, die we in het verleden zo vaak als doel geformuleerd hebben. Wat we nodig hebben, is de bereidheid om niet alleen naar vrede toe te werken, maar deze ook daadwerkelijk te sluiten en wel voordat de decennia lang opgehoopte haat nog verder escaleert en naar de hele regio overslaat.

Ik wijs er tot slot op dat 2008 het Europees jaar van de interculturele dialoog was en herinner eraan hoezeer wij ons er als Europees Parlement voor ingezet hebben om dit jaar tot een jaar van hoop te maken en politieke signalen te geven die duidelijk maken dat een botsing van culturen geen natuurwet is.

De wereldwijde reacties op de oorlog in Gaza laten zien hoe snel inspanningen voor een interculturele dialoog teniet kunnen worden gedaan, als ze door de realiteit van de beelden ingehaald worden die het nieuws ons dagelijks brengt. Erger nog, deze realiteit speelt extremisten en fundamentalisten in de kaart, die niet op vrede uit zijn, maar op een verdere toespitsing van de confrontatie.

Geweld schept nieuw geweld. Deze waarheid kan men niet vaak genoeg herhalen. Alleen dialoog en onderhandelingen voeren weg uit de crisis. Beide zaken zijn geen doel op zich. Ze dienen vergezeld te gaan van de moed om de mensen in Israël en Palestina werkelijke veiligheid, vrede en een leven in waardigheid te bieden.

(Applaus)

3. Goedkeuring van de notulen van de vorige vergadering: zie notulen

4. Samenstelling Parlement: zie notulen

5. Samenstelling commissies en delegaties: zie notulen

6. Gegevensbescherming (benoeming van de Europese toezichthouder en adjunct-toezichthouder): zie notulen

7. Ondertekening van volgens de medebeslissingsprocedure aangenomen besluiten: zie notulen

8. Ingekomen stukken: zie notulen

9. Mondelinge vragen en schriftelijke verklaringen (indiening): zie notulen

10. Verzoekschriften: zie notulen

11. Van de Raad ontvangen verdragsteksten: zie notulen

12. Regeling van de werkzaamheden

De Voorzitter. – De definitieve ontwerpagenda voor de lopende plenaire vergaderingen die door de Conferentie van voorzitters is opgesteld overeenkomstig artikel 130 en 131 van het Reglement tijdens haar vergadering van 8 januari 2009, is rondgedeeld. De volgende wijzigingen zijn voorgesteld:

Maandag:

Aangezien mevrouw Andriksen vanavond niet aanwezig kan zijn om haar verslag over de ontwikkeling van de VN-Raad voor de mensenrechten en de rol van de EU te presenteren, zal er woensdag over dit verslag worden gestemd, zoals gepland, zonder debat.

Dinsdag: geen wijzigingen.

Woensdag:

De Fractie De Groenen/Vrije Europese Alliantie verzoekt het debat over de situatie in Gaza te besluiten met de indiening van ontwerpresoluties. De heer Cohn-Bendit zal dit verzoek toelichten.

Daniel Cohn-Bendit, *namens de Verts/ALE-Fractie.* – (FR) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, iedereen is op de hoogte van de situatie in Gaza. Dat wij in het Parlement hierover spreken, is de natuurlijkste zaak van de wereld. Wij roepen de Veiligheidsraad op een standpunt in te nemen, wij roepen de instellingen en de Europese Unie op een standpunt in te nemen, terwijl wij in het Parlement discussiëren maar geen standpunt willen innemen. Ik vind echter dat het gezien de urgente situatie in Gaza van bijzonder belang is dat het Parlement zijn mening kenbaar maakt en precies zegt wat het wil zeggen om een einde te maken aan de bloedbaden die momenteel plaatsvinden in het Midden-Oosten. Ik vind het onacceptabel dat dit Parlement niet de moed of de scherpzinnigheid heeft om na dit debat te stemmen voor een resolutie. Daarom vraagt onze fractie het besluit van de Conferentie van voorzitters te herzien en het debat dat wij moeten voeren over de situatie in Gaza, af te sluiten met een resolutie, waaruit het duidelijke en onwrikbare standpunt van dit Parlement, van een meerderheid, blijkt, opdat er een einde komt aan de bloedbaden in Gaza. Wij willen een resolutie, wij moeten ons ervan bewust zijn dat wij een politieke verantwoordelijkheid hebben ten aanzien van de actuele situatie, en die politieke verantwoordelijkheid mag niet enkel en alleen bestaan in een discussie, maar in een resolutie, die duidelijk tot uitdrukking brengt wat wij willen en wat wij aan de kaak stellen!

Hannes Swoboda, *namens de PSE-Fractie.* – (DE) Mijnheer de Voorzitter, wij hebben natuurlijk terdege over deze kwestie nagedacht. Misschien overschat de heer Cohn-Bendit de betekenis van een resolutie, maar in de resolutie van de Veiligheidsraad hebben we wel een uitgangspunt dat onze steun verdient. Zoals onze Voorzitter al gezegd heeft, dienen we beide partijen op te roepen nu voor vrede te zorgen, de wapens te laten rusten en zich te voegen naar de resolutie van de Veiligheidsraad. Ik zou daar meteen aan toe willen voegen dat dit de kern van onze resolutie zou moeten uitmaken. Als dat het geval is, kunnen wij ons in de resolutie vinden. In die zin zijn wij bereid mee te werken en in die zin zouden we ook de motie van de heer Cohn-Bendit kunnen steunen.

Elmar Brok, *namens de PPE-DE-Fractie.* – (DE) Mijnheer de Voorzitter, geachte afgevaardigden, het besluit van de Conferentie van voorzitters is door grote wijsheid ingegeven. We hebben zojuist een verklaring van de Parlementsvoorzitter gehoord die, als ik het goed gezien heb, van alle kanten in dit Huis bijval kreeg. Dat is een belangrijk uitgangspunt en een duidelijk signaal van het Parlement. We krijgen de komende dagen allerhande informatie - op de vergaderingen van de Commissie buitenlandse zaken, via de mededelingen die we van het Raadsvoorzitterschap en de Europese Commissie krijgen. Dat maakt dat we vandaag nog helemaal niet tot een resolutie in staat zijn en als we er wel een opstellen, kan die op details slechts de stand van zaken van donderdag weergeven.

Ik was afgelopen week twee dagen aan de grens van de Gazastrook en heb daar van het leed van de mensen aan weerszijden van de grens zeer veel meegekregen. Ik denk dat enkel een wapenstilstand niet genoeg is. Aan een wapenstilstand dient gekoppeld te zijn dat het smokkelen van wapens naar Gaza voortaan onmogelijk wordt. Op dit punt komt het vooral aan op de details van de onderhandelingen die momenteel in Egypte plaatsvinden. Die moeten wij niet teniet doen met een resolutie die wellicht de sporen van emoties draagt. Daarom ben ik voor handhaving van het besluit van de Conferentie van voorzitters.

(Het Parlement willicht het verzoek in)

De Voorzitter. – De termijnen voor indiening zijn als volgt: ontwerpresoluties 20.00 uur vanavond, amendementen en gezamenlijke ontwerpresoluties woensdag 10.00 uur.

Donderdag: geen wijzigingen.

Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, ik had nog een opmerking voor het debat hierna, over het gasconflict tussen Oekraïne en de Sovjet-Unie en over de crisis ... Rusland!

(FR) Neem mij niet kwalijk, Francis, dat ik oude koeien uit de sloot haal; dat was niet mijn bedoeling.

(DE) Wat deze discussie betreft, willen wij alleen maar vaststellen (en we hopen dat alle fracties deze mening delen) dat het debat ook moet gaan over Slowakije, dat op illegale wijze een kerncentrale opnieuw wil opstarten. Dat wilde ik alleen ...

(Interruptie)

U bent toch al lijsttrekker - u hoeft helemaal niet zo op te spelen. Rustig aan! Goed zo, u bent rustig. Dat wilde ik maar even vaststellen. We zijn hier namelijk in het Parlement.

De Voorzitter. – Ik verzoek de heren Cohn-Bendit en Ferber hun discussie nu te beëindigen. U kunt deze later voortzetten. Alles wat verband houdt met deze debatten, kan tijdens de debatten aan de orde worden gesteld.

Giorgos Dimitrakopoulos (PPE-DE). - (EL) Mijnheer de Voorzitter, dit vraagstuk betreffende Slowakije en Bulgarije is heel serieus en daarom wil ik eveneens via u de Commissie – die hoe dan ook hoedster is van de Verdragen en het Toetredingsverdrag – vragen ons te informeren over wat er precies is gebeurd en waarom deze twee landen dit besluit hebben genomen.

De Voorzitter. – De Commissie heeft hier zeker nota van genomen, dus hier zal aandacht aan worden besteed.

(Het Parlement neemt de agenda aan)

13. Spreektijd van één minuut over kwesties van politiek belang

De Voorzitter. – Aan de orde zijn de opmerkingen van één minuut over kwesties van politiek belang.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). - (EL) Mijnheer de Voorzitter, met uw welnemen wil ik het Parlement op de hoogte stellen van het provocerend gedrag van Turkije tegenover Griekenland.

Het Griekse luchtruim wordt voortdurend geschonden, gevechtsvliegtuigen vliegen laag over bewoonde Griekse eilanden, de veilige zeevaart in de Griekse territoriale wateren en de onderzoeks- en reddingsactiviteiten in het gebied van de Egeïsche Zee, waarvoor Griekenland de uitsluitende verantwoordelijkheid heeft, worden gehinderd, en Turkije stuurt eveneens telkens weer talloze illegale immigranten door naar Griekenland. Dit alles is een slecht voorteken voor de stabiliteit in het hele gebied.

Wij moeten dit provocerend gedrag en de continue tactiek van betwisting van de soevereine rechten van een EU-lidstaat – Griekenland – door Turkije veroordelen. Wij moeten een duidelijke boodschap sturen en duidelijk maken dat als Turkije zich zo gedraagt, het Europees perspectief steeds verder weg komt te liggen.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Na de discriminerende maatregelen die in 2004 zijn genomen jegens medewerkers in Europese instellingen uit de nieuwe lidstaten en die in 2008 door het Europees Hof van Justitie onrechtmatig zijn verklaard, wil ik uw aandacht vestigen op een volgend discriminerend besluit.

Vierenhalf jaar zijn voorbijgegaan en de inwoners uit de nieuwe lidstaten voelen zich nog steeds tweederangsburgers. Het geval wil namelijk, mijnheer de Voorzitter, dat er een concours is uitgeschreven voor de functie hoofd van de Hongaarse tolkeenheid bij het Europees Parlement, waaraan burgers uit alle lidstaten konden deelnemen. Het hoofd van de tolkendienst is niet alleen verantwoordelijk voor coördinerende en administratieve taken, maar dient toe te zien op het overzetten van de terminologie van de Europese Unie in het Hongaars.

Mijnheer de Voorzitter, het is stuitend dat van de twee geschikte kandidaten, een Hongaar en een Brit, de Britse kandidaat is gekozen. Kunt u zich voorstellen dat er bij de Franse taaleenheid een Engelsman of een Spanjaard wordt aangenomen? Mijnheer de Voorzitter, deze discriminatie is onaanvaardbaar en brengt ernstige schade toe als het gaat om het vertalen van de documenten van de Europese Unie. In naam van alle nieuwe lidstaten teken ik protest aan.

De Voorzitter. – U zult vanzelfsprekend een antwoord over dit punt ontvangen.

Marian Harkin (ALDE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, we hebben vanmiddag naar verklaringen van u en andere sprekers geluisterd over de vreselijke situatie in Gaza en de noodzaak van een onmiddellijke wapenstilstand en terugtrekking van de Israëliische gewapende troepen uit Gaza. Ik moet zeggen dat ik het

in dit verband eens ben met de heer Cohn-Bendit dat het Parlement een standpunt moet innemen. We kunnen ons niet afzijdig houden.

Het is wel een beetje banaal, na alles wat er is gezegd, om over het dagelijks brood te beginnen, maar dat is wel iets wat al onze burgers aangaat. Afgelopen weekend kondigde Dell in Ierland aan dat er 2 000 banen worden verplaatst en dat was een zware klap voor de mensen in het middenwesten en westen van Ierland. Nu we in een wereldwijde financiële crisis zitten, is dat met name zwaar voor werknemers die in dienst zijn van Dell, voor de toeleveranciers, enzovoort.

In dit verband kan het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering bij uitstek zijn waarde bewijzen door werknemers te helpen met omscholing en bijscholing en door steun te bieden bij de stap naar zelfstandig ondernemerschap. Het is cruciaal dat de Ierse regering onmiddellijk een beroep doet op het fonds, zodat de werknemers de toekomst met enig vertrouwen tegemoet kunnen zien en zodat ze zien dat de EU haar best doet voor alle werknemers en in dit geval voor werknemers in het westen en middenwesten van Ierland.

Ryszard Czarnecki (UEN). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, we hebben onlangs een akkoord bereikt dat ervoor zorgt dat de gastoevoer vanuit Rusland naar een aantal EU-lidstaten van wie de bevoorrading was afgesneden, is hersteld. Er dient te worden gewezen op de solidariteit tussen de lidstaten op dit gebied, hoewel dit helaas niet van meet af aan vanzelfsprekend was. Verschillende landen hielden er in deze kwestie zeer uiteenlopende meningen op na. Gelukkig hebben we er alles aan gedaan om uiteindelijk een gemeenschappelijk front te vormen.

In het licht van het debat dat we over twee dagen over dit thema zullen voeren, zou ik twee punten onder de aandacht willen brengen. Ten eerste laat deze situatie er geen twijfel over bestaan dat Rusland uitgesproken economische kwesties als zuiver politieke instrumenten beschouwt. Ten tweede maakt deze kwestie ook duidelijk dat de Europese Unie dringend een gemeenschappelijk energiebeleid moet ontwikkelen. Daaraan hebben we veel meer behoefte dan aan het individuele energiebeleid van de grootste lidstaten die in dat verband bijvoorbeeld uit eigen beweging pijpleidingen beginnen aan te leggen onder de Baltische Zee.

László Tóké (Verts/ALE). - (HU) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in het tijdperk van de wereldwijde ongezonde heerschappij van cola en chips breek ik een lans voor de ook in internationaal opzicht beduidende Hongaarse druiven- en wijncultuur in het Karpatenbekken. Wegens verkeerd geïnterpreteerde EU-richtlijnen kunnen vandaag de dag diegenen profiteren van Europese fondsen die hun druivenplantages rooien, en meer dan eens worden juist diegenen gestraft die nieuwe, edele druivensoorten aanplanten.

In het Karpatenbekken, op het grondgebied van het historische Hongarije, was ooit een van de grootste wijnstreken van Europa te vinden die zich uitstreckte over een oppervlakte van ongeveer 600 000 hectare. In 1948 werden er in Hongarije nog op 260 000 hectare wijndruiven verbouwd, maar inmiddels is dit gebied teruggebracht tot 40 000 hectare. Hoe lang kan deze vernietiging van de wijnbouw in het Karpatenbekken, de wijnboeren en de natuurlijke omgeving nog doorgaan?

Wijn, tarwe, gezondheid! Met deze Hongaarse volksgroet wens ik u een gezegend nieuwjaar.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil graag het woord voeren over de Palestijnse kwestie. Het valt me op dat u in uw eerdere opmerkingen een enigszins terughoudend standpunt hebt ingenomen ten aanzien van Israël: er zijn 900 Palestijnen gedood, waarvan een derde kinderen, en toch kunnen we ons er in dit Parlement niet toe zetten om de Israëlische gewelddadigheden hard te veroordelen.

Dit offensief is niet alleen buiten verhouding, het is ook volkomen ongerechtvaardigd. De veiligheid van Israël is niet in gevaar; het is gewoon een cynische en klinische aanval, niet alleen op Hamas, maar ook op de Palestijnse bevolking. Ik vind dat de lidstaten nu moreel verplicht zijn om al hun diplomatieke en politieke invloed aan te wenden om Israël ertoe te bewegen een einde te maken aan dit geweld.

Een behoedzame aanpak van de Israëlische regering heeft nog nooit gewerkt en zal ook nu niet werken. Israël moet nu beseffen dat zijn daden wel degelijk consequenties hebben. Daarom roep ik de leden van dit Parlement op om de onmiddellijke opschorting te eisen van de Euro-mediterrane associatieovereenkomst en alle preferentiële handelsovereenkomsten tussen de EU en Israël. Ook moeten we ons verzetten tegen het aanhalen van de betrekkingen tussen de EU en de staat Israël, een staat die Gaza belegerd en het Palestijnse volk met geweld tegemoet treedt.

Alle retoriek over mensenrechten, die zo vaak in dit Parlement wordt gehoord, moet nu worden omgezet in daden. Alleen dan is er kans op een succesvol vredesproces in het Midden-Oosten.

De Voorzitter. – Dat dit een zeer gecompliceerde kwestie is, blijkt alleen al uit de tijd die u nodig had voor uw interventie. U hebt anderhalf maal uw spreektijd gebruikt. Het debat vindt woensdagmiddag plaats.

Kathy Sinnott (IND/DEM). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, mijn kiesdistrict was vorige week geschokt, zoals mevrouw Harkin zojuist ook al zei, door de aankondiging dat er bijna 2 000 banen zullen verdwijnen bij Dell. Dit betekent ook dat er waarschijnlijk nog eens 2 000 banen zullen verdwijnen bij bedrijven die afhankelijk zijn van de Dell-productie in Ierland. Dell verplaatst de productie naar het Poolse Łódź met bijna 25 miljoen euro aan overheidssteun.

Kan de Commissie me garanderen dat de overheidssteun die Polen verleent binnen de concurrentieregels van de EU valt en kan zij mij garanderen dat er voldoende steun van het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering beschikbaar zal zijn om de ontslagen werknemers aan nieuw werk te helpen?

Dimitar Stoyanov (NI). – (BG) Geachte dames en heren, twee dagen geleden bleken vier scholen in de stad Burgas 's nachts te zijn beklad met racistische leuzen. Op de gevels was met spuitbussen geschreven: "Weg met de Bulgaren" en "Dood aan de giaurs". 'Giaur' is een Turks scheldwoord dat ten tijde van het Ottomaanse Rijk werd gebruikt tegenover onderdanen die geen moslim waren en onderdanen die niet van Turkse afkomst waren. In de ogen van de Turken is een 'giaur' maar half mens. Het is het ergste racistische scheldwoord dat het Turks kent. Hetzelfde 'giaurs' werd door de voormalige Minister van Landbouw Nihat Kabil en de Turkse medewerkers van het Ministerie van Landbouw gebruikt tegenover de Bulgaren die naar het departement waren gekomen, waarna de Turken een voorkeursbehandeling kregen.

Geachte dames en heren, laat dit voorval voor u een waarschuwing zijn voor de aard van de Turkse mentaliteit in de eenentwintigste eeuw. Alleen al dit voorbeeld toont aan dat er voor Turkije geen plaats is in de Europese Unie, aangezien het een racistisch en xenofob land is, dat racisme en xenofobie in zijn buurlanden ondersteunt en aanmoedigt. Uit dit voorval blijkt dat Bulgaren niet aanzetten tot haat maar zelf het slachtoffer zijn van haat en etnische intolerantie.

Het Europees Parlement heeft altijd krachtig stelling genomen tegen racisme en etnische onverdraagzaamheid. Ik roep u, als leden van het Europees Parlement, op om dat opnieuw te doen en onze schriftelijke verklaring tegen het Turkse racisme ten opzichte van Bulgaren te steunen.

Tunne Kelam (PPE-DE). – (EN) Dank u, mijnheer de Voorzitter. Ik ben blij met de pogingen van het Tsjechische voorzitterschap om iets aan de huidige gascrisis te doen, maar keer op keer bemiddelen is geen oplossing. De EU kan niet de rol van kinderoppas blijven vervullen als het kind een *enfant terrible* is. Eén conclusie is duidelijk: het is een strategische blunder om te vertrouwen op een tot wederzijds voordeel strekkend strategisch verbond met Rusland als betrouwbare energieleverancier. De grondoorzaak van de huidige crisis is niet Oekraïne, maar de crisis binnen Gazprom zelf, dat zich niet aan zijn eigen toezeggingen heeft gehouden.

Al acht jaar achtereen bevindt de gasproductie van Gazprom zich op hetzelfde niveau. Dit is het typische gevolg van politieke overheidsbemoediging met de productie. Waarschijnlijk omdat hij niet in staat was om gas aan Russische klanten te leveren en tegelijkertijd aan buitenlandse verplichtingen te voldoen, heeft de heer Poetin deze politieke crisis in gang gezet en heeft hij Oekraïne als zondebok aangewezen. Dit maakt het voor ons nog belangrijker om op zoek te gaan naar nieuwe energiebronnen.

Magda Kósáné Kovács (PSE). – (HU) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de economische crisis die aanvankelijk door velen werd gezien als bangmakerij van de media, heeft inmiddels Europa bereikt en treft landen, regio's, lokale gemeenschappen, ondernemingen en daarbinnen families en werknemers. Twee collega's hebben het hier al over gehad. De gevolgen van de recessie raken ons niet allemaal in dezelfde mate, zoals in de mededeling van de Commissie wordt verwoord. Aan de rand van Europa en de maatschappij worden de negatieve effecten in sterk verhoogde mate gevoeld.

Om ervoor te zorgen dat de huidige situatie er niet toe leidt dat het beginsel van waardig werk een holle frase wordt en om een uitbraak van armoede te voorkomen, moeten we proberen ons te concentreren op onze middelen. Daarom verwelkom ik de mededeling van de Commissie, alsmede de toewijding waarmee commissaris Špidla ons bewust maakt van de problemen en waarmee hij er bij Europa op aandringt haar inspanningen in deze periode van dalende economische activiteit te richten op de bescherming van de kwetsbaarste maatschappelijke groeperingen.

De gedifferentieerde benadering van de Commissie geeft reden tot hoop dat een verenigd Europa niet staat voor geforceerde uniformiteit, vooral niet in tijden van crisis. Ik hoop en verwacht dat zij hierbij de steun krijgt van het Europees Parlement.

Magor Imre Csibi (ALDE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, we worden momenteel geconfronteerd met een paradox. Hoewel een meerderheid van de Europese consumenten herhaaldelijk heeft gezegd tegen genetisch gemodificeerde organismen (GGO's) te zijn, blijkt uit onderzoeken dat zij toch genetisch gemodificeerde voedingsmiddelen kopen als die in de supermarkt verkrijgbaar zijn.

Veel consumenten zijn zich er gewoon niet van bewust dat er genetisch gemodificeerde voedingsmiddelen in Europa worden verkocht of lopen in de val van onleesbare etiketten en weten uiteindelijk niet wat ze kopen.

Een mogelijke oplossing zou zijn om toe te staan dat op het etiket wordt vermeld dat een product vrij is van genetisch gemodificeerde organismen. Er zijn echter momenteel geen gemeenschappelijke bepalingen ten aanzien van GGO-vrije etikettering, waardoor de lidstaten daarin de vrije keuze hebben. Dit is verwarrend voor consumenten en leidt tot verstoring van de interne markt, aangezien sommige landen al bepalingen hebben ingevoerd voor GGO-vrije etikettering en andere landen de verstrekking van dit soort informatie weigeren toe te staan.

Mensen willen voedingsmiddelen kiezen op basis van hun eigen waarden en niet op basis van veiligheidsanalyses. Als we ons iets aantrekken van wat de consument wil, dan moeten we volkomen transparant zijn en hun een echte keuze bieden. Daarom verzoek ik de Commissie om het wettelijk kader te regelen voor een vrijwillige GGO-vrije etikettering op Europees niveau.

Bogusław Rogalski (UEN). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, ik zou van de gelegenheid gebruik willen maken om de Raad op te roepen overeenkomstig artikel 13 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap de nodige stappen te nemen om discriminatie op grond van etnische afkomst in Litouwen tegen te gaan.

Bij de laatste parlementsverkiezingen in Litouwen zijn drie politici verkozen die tot de Poolse minderheid behoren. Naar aanleiding daarvan hebben de Litouwse autoriteiten geprobeerd om hen hun parlementair mandaat te ontnemen. De reden die hiervoor wordt gegeven, is dat zij in het bezit zijn van een zogeheten *Karta Polaka* (Polenkaart), een document dat bevestigt dat de houder ervan tot het Poolse volk behoort en dat tot doel heeft de Poolse cultuur en nationale identiteit van burgers van Poolse afkomst wereldwijd in stand te houden. De Litouwse autoriteiten zijn echter van oordeel dat dit document gelijkstaat met loyaliteit ten opzichte van een ander land. Het spreekt voor zich dat dit absurd en schandig is. Daarenboven is dit niet alleen een geval van discriminatie op grond van etnische afkomst, maar ook een duidelijke schending van de rechten van een nationale minderheid. Een dergelijke houding is een lidstaat van de Europese Unie onwaardig. Ik hoop ten eerste dat de Litouwse autoriteiten zich over deze kwestie zullen bezinnen.

Daniel Stroj (GUE/NGL). – (CS) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's. De heer Bernd Posselt, die hier in dit Parlement de Beierse CSU vertegenwoordigt en tevens leider is van de beweging van verdreven Sudeten-Duitsers, heeft de Tsjechische Republiek gevraagd om tijdens het Tsjechische voorzitterschap de zogeheten Beneš-decreten in te trekken. Dat is een werkelijk schandig en voor de Tsjechische Republiek onvervulbaar verzoek. Iedereen weet toch dat de decreten na de Tweede Wereldoorlog tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de standpunten van de overwinnende grootmachten en de bestaande wetgeving slechts vervangen totdat er weer een nieuw parlement zou zijn gekozen. Niet zoals de heer Posselt beweert een kankergezwel in het Europees parlementair stelsel, dus. Dan is eerder de beweging van de heer Posselt zelf een kankergezwel, want deze ontplooit activiteiten die rechtstreeks indruisen tegen de doelstellingen van de Europese eenwording zoals nagestreefd door de Europese Unie. Terwijl de heer Posselt zijn aanval opent op de Tsjechische Republiek, wonen en werken er daar duizenden Duitse staatsburgers naar volle tevredenheid en verblijven er ook grote aantallen voormalige, nu gepensioneerde Sudeten-Duitsers. Ook ik persoonlijk ben een voorbeeld van het feit dat er in de huidige Tsjechische Republiek geen enkele sprake is van agressie jegens Duitsers. Ik ben Duits staatsburger en tegelijkertijd namens de Tsjechische republiek verkozen tot dit Parlement.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, door de gascrisis hebben honderdduizenden huishoudens in zeventien Europese landen in ijskoude omstandigheden zonder verwarming gezeten. Oost- en Midden-Europa zijn het zwaarst door het conflict getroffen. Fabrieken en scholen moesten erdoor sluiten.

Ook al tekenen Kiev en Moskou het door de EU bewerkstelligde akkoord, dat na uren lange gesprekken met EU-functionarissen is bereikt, Gazprom zegt dat de afspraak om de gasleverantie aan Europa via Oekraïne te hervatten zal worden vertraagd omdat het geen kopie van het akkoord heeft ontvangen.

Het team van technische deskundigen dat de Europese Commissie heeft gestuurd zal de toevoer vanuit Rusland naar Oekraïense pijpleidingen controleren. Ook al begint het gas in Oekraïne te stromen, dan kan het nog wel 36 uur duren voordat het de EU-lidstaten bereikt. Dat betekent dat Europa een gemeenschappelijk beleid nodig heeft inzake energiezekerheid om toekomstige conflicten te voorkomen en ook dat het zijn bronnen voor de leverantie van energie beter moet spreiden.

Ik ben verheugd over de tussenkomen van het Parlement in het conflict en ik hoop dat er zo snel mogelijk een akkoord wordt gesloten om te voorkomen dat het conflict zich verdiept.

Aurelio Juri (PSE). - (SL) Vorig jaar hebben we de veertigste verjaardag gevierd van het non-proliferatieverdrag voor kernwapens. Een jaar voordien hebben we in deze zaal een resolutie goedgekeurd die het Bureau, de Raad en de Commissie oproep tot meer inspanningen voor een doeltreffender multilateralisme en een strengere uitvoering van dit verdrag, waarvan we weten dat het een beperking van het kernarsenaal heeft teweeggebracht, maar helaas geen vermindering. De resolutie riep ook de VS op om hun kernkoppen uit Europa te halen, en Groot-Brittannië en Frankrijk om hun nucleaire rakettenprogramma's stop te zetten.

Aangezien ik pas in november parlements lid ben geworden, vraag ik me af in hoeverre en hoe die oproepen werden gerespecteerd en of de inspanningen succesvol waren. Er is namelijk weer sprake van een nieuw project voor de opstelling van een Amerikaans antiraketschild in Tsjechië en Polen. Dat veroorzaakt, zoals verwacht, nieuwe spanningen tussen het Westen en Rusland en zorgt voor bedenkingen en bedreigingen in verband met een nieuwe, gevaarlijke kernwapenwedloop.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE). - (RO) Het debat over de gascrisis was fascinerend, inclusief de vergadering van vanavond.

Alle sprekers hebben gewezen op de ernst en het gevaar van de energieafhankelijkheid van de Europese Unie. Iedereen zegt hetzelfde: de oplossing ligt in het verminderen van onze afhankelijkheid van één energiebron.

We moeten echter een andere belangrijke behoefte niet vergeten, namelijk energiebesparing.

Het is op dit moment moeilijk te zeggen wat de omvang van de energieverspilling in de Europese Unie is. Sommige analisten hebben het zelfs over een derde van het totale verbruik. Dit betekent bijvoorbeeld dat wanneer Roemenië jaarlijks ongeveer veertien miljoen ton olie-equivalent Russisch gas importeert, bijna een miljoen ton olie-equivalent verloren gaat door slechte isolatie van flatgebouwen.

Helaas is het gemeenschapsrecht niet geschikt om dit probleem op te lossen, omdat het de Europese middelen die kunnen worden toegewezen aan projecten voor renovatie van verwarmingssystemen, op onbegrijpelijke wijze beperkt.

Ik denk dat we onszelf elke dag moeten afvragen wat eenvoudiger is: op zoek gaan naar nieuwe energiebronnen of nieuwe doorvoerroutes of bedenken dat we met eenvoudige methodes een groot deel van de verspilde energie kunnen besparen?

Miloš Koterec (PSE). - (SK) Op 1 januari van dit jaar, waarin we het tienjarig bestaan van de euro vieren, is Slowakije als zestiende lidstaat tot de eurozone toegetreden.

Mijn land heeft een deel van zijn identiteit opgegeven, maar heeft dat gedaan met trots. Net zoals we respect hebben gehad voor onze eigen munteenheid zijn we de euro nu gaan gebruiken en het merendeel van de Slowaakse bevolking is de euro snel gaan beschouwen als iets van onszelf. We hebben de euro al vijf jaar na de toetreding tot de EU aangenomen en, zoals premier Fico met Nieuwjaar al zei, kunnen we de euro zien als een talisman voor geluk, die in de huidige economische crisis stabiliteit brengt en potentieel voor een nog sterkere ontwikkeling van Slowakije. Ik wil graag mijn erkentelijkheid betuigen aan allen, die hebben meegewerkt aan de invoering van de euro in Slowakije en de Slowaakse bevolking bedanken voor haar positieve opstelling ten opzichte van de nieuwe munteenheid.

Ik wens alle Slowaken veel geluk met de euro als symbool van een geïntegreerd en welvarend Europa.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). - (EL) Mijnheer de Voorzitter, aangezien er in het Parlement geen debat zal worden gevoerd over de ontwerpverplichting van de Raad betreffende de tenuitvoerlegging van de overeenkomst tussen de Associatie van reders van de Europese Gemeenschap en de Europese Federatie

van vervoerswerknemers, wil ik van de gelegenheid gebruik maken om te benadrukken hoe belangrijk deze richtlijn is voor de Europese Unie.

Deze richtlijn betreft maritieme arbeid op grond van het verdrag van de Internationale Arbeidsorganisatie en zal zeevarenden van de Europese Unie waardige arbeidsvoorwaarden kunnen bieden.

Er moet een impuls worden gegeven aan dit vraagstuk, aangezien hiermee de ontwikkeling en de productiviteit worden bevorderd. De zeeën van de Europese Unie zijn zeer belangrijk voor de internationale handel en de jongeren moeten beseffen dat zij een toekomst hebben in de maritieme beroepen en een carrière kunnen opbouwen in de scheepvaart.

Jörg Leichtfried (PSE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, de reden waarom ik het woord heb gevraagd is een illegaal transport van puppy's, dat begin oktober 2008 in Oostenrijk aan het licht is gekomen. Sinds begin oktober probeer ik al een minuut spreektijd te krijgen voor deze kwestie van politiek belang. Ik ben blij dat het mij nu eindelijk gelukt is, al is het wel vreemd dat ik, voordat het zover was, tot drie keer toe collega Rogalski mocht aanhoren.

Nu echter naar de kwestie zelf: de Oostenrijkse politie hield een vrachtwagen met 137 puppy's aan. Het voertuig vertoonde ernstige tekortkomingen en de dierenpaspoorten waren vervalst, omdat de honden de wettelijk vereiste leeftijd voor transport nog niet bereikt hadden. Bestemming van de in Slowakije begonnen reis was Spanje. Dit geval staat niet op zich. Het toont opnieuw aan dat er in Europa organisaties met winstoogmerk zijn die stelselmatig, met criminele bedoelingen de wettelijke regels voor dierenwelzijn overtreden. Daarom moeten er eindelijk in heel Europa controles op dierentransporten komen en dienen op overtredingen sancties gesteld te worden. De EU dient gezamenlijke minimumeisen voor dierenwelzijn op te stellen, die door alle staten geïmplementeerd en gehandhaafd worden. Dit zou ook die landen tot invoering van bepaalde minimumeisen dwingen die zich tot nu toe helemaal niets aan dierenwelzijn gelegen hebben laten liggen.

Jelko Kacin (ALDE). - (SL) De bloedige en meedogenloze aanvallen op de Palestijnen in Gaza zijn een symbool van menselijke onmacht en dubbele maatstaven, en bovendien van hemeltergend onrecht. Moet het aantal slachtoffers onder de Palestijnen echt uit vier cijfers bestaan vooraleer internationale instanties de mechanismen voor bemiddeling gebruiken die hun al sinds de eerste dag van het conflict ter beschikking staan?

De Europese Unie beeldt zich in dat ze een actieve speler bij internationale betrekkingen en een politieke speler op wereldvlak is. Klopt dat wel? Zijn wij een actieve speler als het Israëlsche leger, ondanks al zijn gesofisticeerde inlichtingendiensten, een aanval uitvoert op een school vol burgers die de Europese Unie financiert? Bestaat er wel internationaal humanitair recht als het Israëlsche leger Palestijnen met geweld doet verhuizen naar een huis dat ze de volgende dag zwaar beschieten?

Ik ben al ettelijke keren in Israël geweest, ook in Sderot, ik weet er veel over, maar deze Israëlsche actie is buitensporig, overdreven en onmenselijk. Ze is immoreel, pervers, vreemd en is eigenlijk een voorverkiezingscampagne. Dit is een bloedige voorverkiezingscampagne.

Liam Aylward (UEN). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil graag van deze gelegenheid gebruik maken om mijn steun uit te spreken voor de toewijzing van EU-middelen aan de Europese Special Olympics, de Olympische Spelen voor verstandelijk gehandicapten, die in 2010 in Warschau worden gehouden, en aan de wereldeditie, die in 2011 in Athene plaatsvindt.

De Commissie stelde 5 miljoen euro beschikbaar voor de wereldeditie van de Special Olympics die in 2003 in Ierland werden gehouden. Dat was een prachtig evenement en veel aanwezigen hebben ervan genoten. Wij in de Europese Unie moeten een voortrekkersrol vervullen als het gaat om het stimuleren van vrijwilligerswerk in de sport.

Ik wil ook nog even zeggen dat de leden van het Parlement deze week buiten de vergaderzaal een schriftelijke verklaring hierover kunnen tekenen en ik wil er bij al mijn collega's op aandringen om deze verklaring over financiële steun voor deze zeer belangrijke Special Olympics te tekenen.

Jaromír Kohlíček (GUE/NGL). - (CS) Gelukkig nieuwjaar, mijnheer de Voorzitter. Geachte collega's, ik zou graag mijn oprechte verbazing willen uitspreken over het feit dat juist de Tsjechische regering, die bekend staat om haar specifieke benadering van de betrekkingen met Rusland, door de ironie van het lot nog niet zijn kleed heeft afgeworpen en as op zijn hoofd strooit. Want laten we wel zijn, het was juist de Tsjechische regering die de onderhandelingen over de energieveiligheid met Rusland uitstelde. Nog schokkender voor

mij is de houding van de Europese Commissie. Zij heeft Slowakije en Bulgarije met sancties bedreigd. Zelfs de heer Cohn-Bendit zegt te vinden dat indien deze landen besluiten hun op non-actief gestelde kerncentrales weer op te starten, zij daarvoor gestraft moeten worden. Ik zou de dames en heren commissarissen en de woordvoerders van de Europese Commissie graag willen voorstellen om zich eens lekker dik aan te kleden, thuis de verwarming uit te zetten en hun familieleden uit te leggen dat ze solidair zijn met de Slowaken en de Bulgaren. Of was dit misschien een slechte nieuwjaarsgrap?

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, ook ik wil iets zeggen over het vraagstuk van het aardgas. Wij zijn de afgelopen tien dagen immers getuige geweest van een conflict hierover, waardoor talloze van aardgas afhankelijke lidstaten van de Europese Unie werden gegijzeld en waardoor problemen werden veroorzaakt voor de burgers, de ondernemingen en de industrie.

Kennelijk is er nu in de besprekingen tussen de twee bij het conflict betrokken partijen – besprekingen die in het teken stonden van achterdocht, gebrek aan vertrouwen en tegenstrijdige mededelingen – een oplossing gevonden, dankzij ook het optreden van het fungerend voorzitterschap en de Commissie.

Het is wel duidelijk dat als er geen maatregelen worden genomen, het probleem ondanks alle intenties en verdelingen opnieuw de kop zal opsteken. Daarom moet de energiedoctrine van de Europese Unie opnieuw worden geformuleerd en moeten ook andere energiebronnen hierin worden opgenomen.

Afgezien daarvan moet het Europees Parlement echter ook een heldere boodschap de wereld in sturen en duidelijk maken dat de Europese Unie zich niet laat chanteren. Het Parlement moet betrokken worden bij de discussie over alternatieve energieroutes, opdat een veilige en continue aardgasvoorziening kan worden gegarandeerd. Het doel de energiebehoeften tot 2020 met 20 procent te verminderen zal niet gehaald worden als de situatie zo onstabiel en onzeker blijft.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) De Europese Unie moet een prioriteit maken van de ontwikkeling van een gemeenschappelijke energiestrategie en een actieplan voor het verbeteren van de energiezeekerheid van de Unie.

Het besluit van de Oekraïne om de toevoer van aardgas naar de EU-lidstaten te blokkeren heeft duidelijk gemaakt hoezeer de EU afhankelijk is van haar traditionele leveranciers. Bovendien hebben de lage temperaturen deze winter voor ernstige productieproblemen gezorgd bij stroomleveranciers, die te maken hadden met een stroomverbruik op recordniveau.

De EU moet een Europese strategie bedenken voor het moderniseren van haar energienet, het verhogen van energie-efficiëntie en het diversifiëren van haar energiebronnen. De implementatie van het Nabucco-project, de bouw van terminals voor vloeibaar aardgas in Europese havens, het investeren in veiligere kernenergiecentrales, het opvoeren van het energierendement en het verhogen van het gebruik van duurzame energie moeten gemeenschappelijke prioriteitsmaatregelen zijn voor het verbeteren van de energiezeekerheid van de EU.

De Europese Unie moet samen met de Europese Investeringsbank en de regeringen van de lidstaten de financiering van deze prioriteitsprojecten in kader brengen en garanderen.

VOORZITTER: RODI KRATSA-TSAGAROPOULOU

Ondervoorzitter

Gay Mitchell (PPE-DE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil het graag over Zimbabwe hebben. Ik heb de indruk dat, als het op tv niet over Zimbabwe gaat, we ons niet echt druk maken over bepaalde zaken die daar spelen. Onlangs speelde de zaak van Jestina Mukoko, directeur van het Zimbabwe Peace Project en bestuurslid van het Zimbabwe Human Rights NGO Forum. Zij werd ontvoerd en 21 dagen vastgehouden voordat ze weer verscheen voor het hof in Harare, waarbij ze onmiskenbaar tekenen vertoonde van marteling en een slechte behandeling. Haar enige misdaad is dat ze een mensenrechtenactiviste is.

Mevrouw Mukoko bevindt zich momenteel in eenzame opsluiting in een zwaar beveiligde gevangenis en haar toekomst ligt, zoals bij zoveel activisten, hulpverleners en gewone burgers vóór haar het geval was, in de handen van het regime-Mugabe.

Er zijn vele woorden van bezorgdheid en afkeuring in dit Parlement en in andere, nationale parlementen gesproken, maar de nachtmerrie voor de gewone Zimbabweanen duurt onverminderd voort. Ik geloof dat het tijd is dat we deze zaak opnieuw ter harte nemen en dat we de Raad en de Commissie vragen om nu voor

eens en altijd actie te ondernemen om een einde te maken aan het criminele handelen tegen mensen die zich in Zimbabwe inzetten voor de mensenrechten.

Proinsias De Rossa (PSE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik ben blij met de verklaring die het voorzitterschap vanavond heeft afgelegd over Gaza en met het besluit van het Parlement om met een resolutie te komen waarin wordt aangedrongen op een onmiddellijk, eenzijdig staakt-het-vuren door alle partijen in het Gazaconflict. Er zijn nu meer dan 900 doden en dat toont pijnlijk aan hoe zinloos het is om politiek te bedrijven via oorlogvoering. U moet eisen dat Israël stopt met moorden. Gaza is, met 1,5 miljoen gevangenen, de grootste gevangenis ter wereld; het is nu ook een slachthuis, waar mannen, vrouwen en kinderen helaas alleen maar worden gedood vanwege het feit dat ze Palestijn zijn.

Aan wat voor misdaden kunnen de Palestijnse kinderen die het slachtoffer zijn van dit conflict zich schuldig hebben gemaakt? Wat voor mogelijke excuses hebben wij, Europeanen, om zaken te blijven doen met Israël terwijl dit land wreed doorgaat met het afslachten van onschuldige mensen? De Europese Raad moet niet langer met uitvluchten komen en niet langer kibbelen, maar eensgezind optreden om een einde te maken aan deze slachting. Er kan geen sprake van zijn dat de banden van Europa met Israël worden aangehaald zolang het land geen constructieve dialoog aangaat met alle vertegenwoordigers van het Palestijnse volk.

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN). – (PL) Als een organisatie van landen die dezelfde waarden delen, zou de Europese Unie alle mogelijke middelen moeten aanwenden om de verspreiding van haat te voorkomen. De Franse operator Eutelsat heeft voor kort beslist om een programma van de zender Al-Aqsa TV uit te zenden, die banden heeft met Hamas en openlijk oproept tot aanvallen op de burgerbevolking van Israël.

Eutelsat heeft hiermee nog maar eens bewezen dat ethisch ondernemen een term is die niet in het woordenboek staat van diegenen die verantwoordelijk zijn voor het management van de onderneming. Ik zou in deze context ook willen verwijzen naar het feit dat Eutelsat nu al maanden verhindert dat de onafhankelijke Chinese televisiezender NTD TV zijn programma's kan uitzenden. Ondanks de talrijke oproepen uit verschillende hoeken weigert het bestuur van Eutelsat terug te komen op zijn beslissing die in elk geval onder druk van de Chinese regering werd genomen. De verrassende en volstrekt amorele keuzes die door het bestuur van Eutelsat worden gemaakt, geven aanleiding tot bezorgdheid en doen twijfels rijzen over de vraag of de intenties van de bestuursleden van de onderneming wel puur zakelijk zijn.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Mevrouw de Voorzitter, de Israëlische aanval op Gaza is een oorlogsmisdaad en een misdaad tegen de menselijkheid. Er is sprake van een tragedie: er zijn al negenhonderd Palestijnen om het leven gekomen, onder wie vele kinderen, en er zijn duizenden gewonden.

We dienen het beëindigen van de aanval op Gaza te eisen, evenals het opheffen van de Israëlische blokkade die Gaza tot een concentratiekamp maakt. Daarom sluiten wij ons aan bij al die mensen uit alle landen en werelddelen die zich tegen deze slachtingen uitspreken, bij al die mensen uit alle landen en werelddelen die verantwoordigd zijn, de straat opgaan en roepen: "Stop de misdaden!" Het Europees Parlement en andere verantwoordelijke organen van de Europese Unie moeten het direct staken van de aanval op Gaza eisen en de onmiddellijke opheffing van de Israëlische blokkade.

Jaroslav Zvěřina (PPE-DE). – (CS) Dank u wel mevrouw de Voorzitter. Ik heb de laatste tijd moeten constateren dat Tsjechische verzekeringsmaatschappijen successievelijk de bonus hebben afgeschaft die vrouwen altijd kregen bij het afsluiten van wettelijke motorrijtuigaansprakelijkheidsverzekeringen. De reden die daarvoor wordt opgegeven, is dat er over enige tijd een antidiscriminatiewet van kracht wordt. Herhaaldelijk lopen we aan tegen het feit dat sommige politici en non-gouvernementele organisaties in hun omgang met de gelijke rechten voor beide geslachten op zijn zachtst gezegd overdrijven. Een goed voorbeeld daarvan is het ontkennen van de verzekeringsstatistieken, waaruit dag in dag uit blijkt dat mannen en vrouwen zich op velerlei vlak in hun leven verschillend gedragen en dat zij dus op verzekerings- en andere vlak verschillende risicoprofielen hebben. De ontkenning van dergelijke verschillen is niet een strijd voor gelijke rechten, maar een strijd voor uniformiteit, voor gelijkgeschakeling van beide geslachten. Een dergelijke strijd is echter a priori een verloren strijd, onzinnig. Mannen en vrouwen zijn nu juist verschillend opdat zij elkaar in het dagelijkse leven, binnen partnerrelaties en in de samenleving op een tot wederzijds voordeel strekkende wijze aanvullen.

Gerard Batten (IND/DEM). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, er is onlangs een nieuwe opiniepeiling gepubliceerd door de Campaign for an Independent Britain. De meeste ondervraagden zeiden dat de Europese Unie te ver van de burger af staat, corrupt is en de burger geen waar voor zijn geld biedt; 83 procent van de ondervraagden wil dat de wetgeving van het Verenigd Koninkrijk prevaleert en dat de EU-wetgeving minder dominant wordt; 71 procent wil een referendum over de voortzetting van het Britse lidmaatschap. Helaas

is daar weinig kans op, gezien het feit dat de Labour-regering niet eens een referendum wil houden over het Verdrag van Lissabon, een referendum dat zij wel in haar verkiezingsprogramma had beloofd.

Het Britse volk wil vrije handel, vriendschappelijke betrekkingen en samenwerking met Europa en de wereld, en niet door de Europese Unie worden geregeerd. Als er een eerlijk referendum werd gehouden over de vraag of het Britse volk politiek en economisch steeds meer wil worden opgenomen in de EU of eruit wil stappen, dan zou een overweldigende meerderheid ervoor kiezen om eruit te stappen.

Avril Doyle (PPE-DE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil graag mijn bezorgdheid uitspreken over het toenemende gebrek aan wetenschappelijke strengheid in de ontwerpvoorstellen die de Commissie voorlegt aan het Parlement en ook in sommige verslagen en amendementen waarvoor wij als parlementsleden verantwoordelijk zijn. Deugdelijke wetenschap wijkt steeds vaker voor populistische en door het gevoel ingegeven ideeën, die vaak onder het mom van het voorzorgsbeginsel worden gepresenteerd.

Neem de kwestie van de gewasbeschermingsmiddelen. We hebben het wetenschappelijke principe van risicobeoordeling verlaten. Er is geen gedetailleerde EU-effectbeoordeling, er ontbreekt een goede wetenschappelijke definitie van hormoonontregelaars en de hele behandeling ervan is niet in overeenstemming met de REACH-richtlijn.

We brengen de EU-wetgeving internationaal in diskrediet en ondermijnen de geloofwaardigheid ervan door dit toenemende gebrek aan wetenschappelijke strengheid en het ontbreken van deugdelijke wetenschappelijke onderbouwing.

Slavi Binev (NI). – (BG) Mevrouw de Voorzitter, collega's, de gascrisis waarin Europa begin 2009 is terechtgekomen, heeft voor Bulgarije al snel rampzalige proporties aangenomen. Bulgarije beschikt niet over een alternatief in de vorm van gastvoer uit andere landen. Ik ga het nu niet hebben over het schandelijke, kortzichtige besluit van de Bulgaarse regeringsleiders om van mijn land een gijzelaar te maken in het conflict tussen Rusland en Oekraïne, want dat is iedereen wel duidelijk.

Belangrijker is nu te beslissen welke maatregelen moeten worden genomen om de crisis onder controle te krijgen. Voor Bulgarije kan dat alleen maar betekenen dat er een alternatief moet worden gevonden om een einde te maken aan de afhankelijkheid van andere landen. Daarom ben ik van mening dat het voor Europa en de landen van de Balkan noodzakelijk is dat Bulgarije het voorbeeld van Slowakije volgt en dat wordt besloten de blokken I, II, III en IV van de kerncentrale in Kozloduy opnieuw in gebruik te nemen. Dat is op dit moment de enige mogelijkheid die Bulgarije heeft om enigszins onafhankelijk te worden en om zowel de directe schade als de schade die ontstaat doordat op dit moment stookolie wordt gebruikt als vervanger voor gas, te beperken.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Vooruitziend op het jaar 2009, dat nog maar net van start is gegaan, wil ik u allen erop wijzen dat het in mijn ogen geen gewoon jaar is.

In 2009 is het twee decennia geleden dat we het einde van de Koude Oorlog vierden en dat de muur werd neergehaald die landen in tweeën spleet en Europa in oost en west verdeelde, met vrijheid en democratie aan de ene kant en totalitaire regimes aan de andere kant.

Als Roemeens lid van het Europees Parlement, maar ook als Roemeens burger die de dictatuur heeft meegemaakt, denk ik dat deze twee decennia voor sommigen van ons een periode van overgang waren en voor anderen een periode van acceptatie.

Ik denk ook dat 2009 ondanks het huidige klimaat een jaar moet zijn waarin onze werkzaamheden en de werkzaamheden van de Europese Commissie moeten zijn gericht op één Europa voor alle Europeanen. Een Europa waarin alle vijfhonderd miljoen burgers beseffen dat hun rechten worden gegarandeerd, dat er werkelijk solidariteit heerst, dat niemand ooit weer kan worden gediscrimineerd, dat niemand zich een buitenstaander hoeft te voelen die in een verenigd Europa wordt getolereerd, dat we allemaal Europese burgers zijn met dezelfde gevoelens, ongeacht waar ieder van ons voor 1989 was.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, het Europees Parlement heeft zich al meer dan eens over milieuaangelegenheden gebogen. Ik zou vandaag een kwestie aan de orde willen stellen waarop mijn aandacht werd gevestigd door scholieren die met het milieu zijn begaan. De prijzen die voor schroot, papier en kunststof flessen worden betaald, zijn sterk gedaald. Het loont derhalve niet meer om deze materialen te verzamelen. Bovendien zien talrijke steden af van het gebruik van gescheiden afvalcontainers of worden deze containers niet meer geleegd.

Het recyclen van oud papier is de laatste tijd veel in het nieuws geweest. De huidige situatie in Polen op dit gebied kan kort worden samengevat. Zij die oud papier inzamelen, beweren dat de prijzen te laag liggen en dat het niet meer rendabel is om dit nog langer te doen, terwijl papierproducenten die gebruik maken van gerecycleerd papier van mening zijn dat dit papier voor hen te duur is en dat ze wegens de huidige prijzen niet in staat zijn om te investeren in machines om oud papier te verwerken. Ik roep het Parlement bijgevolg op milieubewuste actie te ondernemen om dit probleem op te lossen. Zoals de zaken er nu voorstaan, komt het oud papier dat kinderen om educatieve doeleinden inzamelen, vervolgens gewoon samen met al het andere afval op gemengde stortplaatsen terecht.

De Voorzitter. - Dames en heren, ik heb mijn uiterste best gedaan om zoveel mogelijk sprekers aan het woord te laten komen.

Het debat is gesloten.

14. Kaderrichtlijn duurzaam gebruik van bestrijdingsmiddelen - Op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is de gecombineerde behandeling van de volgende verslagen:

- Aanbeveling voor de tweede lezing (A6-0443/2008) van Christa Kläß, namens de Commissie ENVI, betreffende het gemeenschappelijk standpunt, door de Raad vastgesteld met het oog op de aanneming van de richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden [06124/5/2008 - C6-0323/2008 - 2006/0132(COD)], en

- Aanbeveling voor de tweede lezing (A6-0444/2008) van Hiltrud Breyer, namens de Commissie ENVI, betreffende het gemeenschappelijk standpunt, door de Raad vastgesteld met het oog op de aanneming van de verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad [11119/8/2008 - C6-0326/2008 - 2006/0136(COD)].

Christa Kläß, rapporteur. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, commissaris Vassiliou, commissaris Dimas, dames en heren, vandaag zien we het resultaat van vele discussies en onderhandelingen, waarbij de emoties af en toe hoog opliepen, en morgen hebben we de mogelijkheid om hierover te stemmen. We hebben het onszelf niet makkelijk gemaakt. We hebben geworsteld met het vinden van de juiste oplossingen in onze onderhandelingen met de Raad en de Commissie. Daarbij hebben we geconstateerd dat de wetenschap niet altijd met duidelijke oplossingen de enige juiste weg wijst. Er zal verdere wetenschappelijke steun vereist zijn om de gevolgen van deze nieuwe wetgeving te analyseren. Derhalve wil ik in de eerste plaats een hartelijk woord van dank uitspreken aan iedereen die met constructieve voorstellen een bijdrage aan dit positieve resultaat heeft geleverd, mijn collega's hier in het Europees Parlement, de Europese Commissie, het Franse voorzitterschap van de Raad – helaas is het Tsjechische voorzitterschap van de Raad hier vanavond niet aanwezig – maar mijn dank gaat eveneens uit naar alle medewerkers.

Met de onderhavige richtlijn over een duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zetten wij een enorme stap in de richting van meer gemeenschappelijkheid op het gebied van de Europese milieu- en consumentenbescherming. Met duurzaamheid als leidraad voor Europese landbouw worden gezonde levensmiddelen en een gezond milieu gegarandeerd. Voor het eerst wordt het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op Europees niveau geharmoniseerd. Het beginsel “zoveel als nodig en zo weinig als mogelijk” veronderstelt uitgebreide, gedegen kennis. Gewasbeschermingsmiddelen zijn immers geneesmiddelen voor planten. Voor een effectieve werking moeten deze op deskundige wijze worden toegepast – het juiste middel en de juiste dosering op het juiste moment. Dit betekent tevens dat de afweging moet worden gemaakt of chemische gewasbescherming noodzakelijk is of dat mechanische maatregelen zinvoller zijn. De keuze voor de beste technologie en geteste toepassingsapparatuur zorgt voor bescherming van het milieu en de consument en levert dankzij goede oogsten een bijdrage aan het bedrijfsresultaat. De lidstaten leggen in hun nationale actieplannen maatregelen vast ter vermindering van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Terugbrengen van het risico is de primaire doelstelling. Toepassing van de algemene beginselen inzake geïntegreerde gewasbescherming zal met ingang van 2014 voor de gehele Europese Unie verplicht worden. Naleving van de bepalingen van de Kaderrichtlijn Water heeft de hoogste prioriteit. De lidstaten leggen bufferzones aan bij waterlichamen die moeten worden aangepast aan de gegevens van de

bodemgesteldheid en geografische omstandigheden. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door lokale overheden en in beschermde gebieden zal tot een minimum worden beperkt of indien nodig worden beëindigd. Er zijn regels voor het controleren van apparatuur en er worden regelmatige onderhoudsintervallen vastgelegd. Risicovermindering betekent dat de professionele gebruiker een gedegen en voortdurende scholing op het gebied van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen moet ondergaan. Particuliere gebruikers die geen specifieke scholing hebben gehad en door ondeskundig gebruik in particuliere tuinen schade kunnen aanrichten, moeten bij de aankoop van gewasbeschermingsmiddelen door voldoende opgeleide verkopers worden geïnformeerd over het gebruik en de risico's.

Met deze richtlijn worden tot dusver verschillende regels in de afzonderlijke lidstaten aangepast op een hoog, gemeenschappelijk niveau. De voorgestelde maatregelen zijn gunstig voor het milieu, de consumenten en de gebruikers. Gelijke voorwaarden in de gehele Europese Unie garanderen dezelfde veiligheidsnormen en dezelfde productievoorwaarden. Bestanddelen waarvan is aangetoond dat ze schadelijk zijn voor de gezondheid, mogen niet worden toegelaten, daarover zijn we het eens. Een verbod moet echter gebaseerd zijn op wetenschappelijk onderbouwde bevindingen en niet op politieke dogma's. Er moet eveneens worden gekeken naar de mate van blootstelling, want voor pesticiden geldt net als voor zoveel in het leven, dat de dosis de giftigheid bepaalt. Een pijnstiller tegen hoofdpijn kan enorme verlichting bieden, maar als iemand twintig tabletten inneemt, dan is dat gevaarlijk en zelfs levensbedreigend.

We hebben een goed compromis bereikt. Het brengt het milieu en het economisch beleid met elkaar in evenwicht, en ik hoop dat wij onze eisen morgen in een unanieme stemming kunnen onderstrepen.

Tot slot wil ik nog een opmerking van technische aard maken: in artikel 14 lid 4 is een foutje geslopen. Hierin wordt verwezen naar het in artikel 4 lid 3 genoemde internetportaal; artikel 4 bevat echter geen lid 3. Dit dient te worden aangepast.

Hiltrud Breyer, rapporteur. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, mijnheer de commissaris, dames en heren, het akkoord betekent een mijlpaal, een mijlpaal voor de Europese gezondheidsbescherming, consumentenbescherming, maar ook voor het milieu en de economie. Allereerst hartelijk dank aan de beide schaduwrapporteurs voor de uitstekende samenwerking. Veel dank ook aan de betrokken medewerkers en aan de Commissie, aan u, mevrouw Vassiliou en mijnheer Dimas, en ook aan het Franse voorzitterschap van de Raad, maar ook dank aan mijn collega's in het Parlement, die zich niet hebben laten intimideren door de volslagen overdreven cijfers van de industrie.

In de eerste lezing hebben we in het Europees Parlement 200 amendementen aangenomen en getracht om het gemeenschappelijk standpunt doorslaggevend te verbeteren met dit akkoord. Met de duidelijke cut-off criteria maken wij een einde aan een niet-wetenschappelijk, eindeloos spel met cijfers, die hocus pocus om het vaststellen van limieten. Niemand kan aangeven hoe groot het risico is. Daarom kan veiligheid uitsluitend met een duidelijk verbod worden gerealiseerd. Pesticiden en werkzame stoffen die carcinogeen, mutageen of reproductietoxisch zijn, horen absoluut niet thuis in levensmiddelen! Met de cut-off voor persistente, bioaccumulerende en toxische (PBT) stoffen zorgen wij voor een succesvolle bescherming van het milieu. Het doet mij met name genoeg dat wij erin geslaagd zijn de eerste heldere criteria voor hormoonontregelende stoffen te implementeren en te verankeren, en ik vertrouw erop dat de Commissie haar verantwoordelijkheid neemt en de komende vier jaar meer criteria zal voorleggen.

Het doet mij eveneens bijzonder veel genoeg dat het Europees Parlement erin is geslaagd om voor het eerst de bescherming van bijen als toelatingscriterium te verankeren. Toonaangevende wetenschappers in Frankrijk en Duitsland hebben de economische waarden van bestuivende insecten geschat op 150 miljard euro per jaar en de schade als we bijen als bestuivers kwijt zouden raken op maar liefst 310 miljard euro. Derhalve dring ik er bij u op aan om de amendementen die nog zijn ingediend morgen te verwerpen. Deze zouden het compromis verwateren. Dit is een compromis waarmee de Raad reeds heeft ingestemd. Tot dusver was het gebruikelijk dat men een gemeenschappelijk compromis niet opnieuw probeert aan te vallen. Het stemt mij echter blij dat wij er gezamenlijk in geslaagd zijn om een verbetering ten aanzien van immunotoxische en neurotoxische stoffen te realiseren, want in een Europa dat beweert een kennismaatschappij te zijn, kunnen wij het ons niet veroorloven dat de ontwikkeling van de hersenen van een kind voornamelijk door neurotoxische stoffen permanent wordt beïnvloed. Wij zeggen ook heel duidelijk 'ja' tegen harmonisering, zonder echter het recht van de lidstaten in te perken, en wij staan hen flexibiliteit toe inzake procedures op het gebied van toelating.

Uit de drievoudige wettelijke basis blijkt ook hoeveel waarde wij aan gezondheid hechten, en wij hebben uitzonderingen op het verbod aan strikte regels verbonden, zoals een vervangingsplan, zodat uitzonderingen geen regel worden maar daadwerkelijk uitzonderingen blijven. Ik ben eveneens blij dat het ons is gelukt

dierenbescherming in deze verordening op te nemen en dat wij meer transparantie hebben kunnen realiseren, hoewel ik in dat opzicht meer moed van de Commissie had verwacht. Ik hoop dat wij meer toegang tot de uitvoeringsprotocollen krijgen en een elektronisch veldpaspoort kunnen introduceren. Het is niet alleen een mijlpaal voor de bescherming van consument en milieu in Europa, het is mijns inziens ook een groots moment voor Europa, en wel omdat dit besluit om uiterst toxische pesticiden uit te bannen ongekend is en uniek in de hele wereld, waarmee wij de Europese Unie in de startblokken kunnen zetten voor een inhaalrace op het gebied van baanbrekende gezondheidsbescherming en Europa wereldwijd het voortouw neemt.

Deze verordening creëert tevens een meerwaarde voor burgers, die weten dat de Europese Unie in de eerste plaats aan de kant van de consumenten en de gezondheid staat en niet voor de industrie door de knieën is gegaan. Overigens betekent dit ook een win-winsituatie voor de industrie, die prikkels tot innovatie krijgt om in de toekomst betere en veiligere producten te vervaardigen.

Stavros Dimas, Commissie. – (EL) Mevrouw de Voorzitter, allereerst wil ik de rapporteurs, mevrouw Klaß en mevrouw Breyer, evenals de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid van het Europees Parlement van harte bedanken en gelukwensen met het uitstekende werk dat zij hebben verricht tijdens de behandeling van de voorstellen met betrekking tot enerzijds een kaderrichtlijn voor duurzaam gebruik van pesticiden en anderzijds de herziening en verbetering van de verordening.

Ik ben bijzonder voldaan over het feit dat in tweede lezing een akkoord kon worden bereikt. Dit akkoord waarborgt de milieu-integriteit van het oorspronkelijk Commissievoorstel en omvat bij een aantal belangrijke vraagstukken zelfs nog ambitieuzere milieudoelstellingen.

Het is bekend dat het gebruik van pesticiden grote ongerustheid veroorzaakt onder de burgers. Daarom was het noodzakelijk om enerzijds het vigerend wetgevingskader te verscherpen door de richtlijn van 1991 betreffende het op de markt brengen van bepaalde producten te wijzigen en anderzijds de leemten op te vullen die op communautair niveau bestaan met betrekking tot het gebruik van deze producten.

Het feit dat een akkoord kon worden bereikt toont aan dat de Europese Unie de politieke wil heeft om efficiënte maatregelen te nemen voor de bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu.

Mede dankzij het Parlement kon de richtlijn op een aantal belangrijke punten ambitieuzer worden gemaakt dan het gemeenschappelijk standpunt van de Raad. De lidstaten zullen bijvoorbeeld nationale actieplannen moeten opstellen waarin kwantitatieve doelstellingen zijn opgenomen voor zowel de beheersing van de met het gebruik van pesticiden gepaard gaande risico's als de vermindering van het gebruik van bepaalde producten.

Dit was geen gemakkelijke opgave. De rapporteur moest namelijk de lidstaten ervan overtuigen dat in bepaalde gevallen een geringer pesticidengebruik het aangewezen middel is om risico's te beperken. Zij heeft zich echter met succes van deze opgave gekweten. Het bereikte akkoord is een belangrijke stap vooruit in de bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu in de Europese Unie.

De Commissie kan bijgevolg instemmen met het pakket compromisamendementen dat een akkoord in tweede lezing mogelijk heeft gemaakt.

Androulla Vassiliou, Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil graag in de eerste plaats mijn dank uitspreken aan de rapporteurs, mevrouw Klaß en mevrouw Breyer, de schaduwrapporteurs vanwege hun constructieve aanpak van het voorstel, het Franse voorzitterschap, en allen onder u die hebben bijgedragen aan de succesvolle afronding van de tweede lezing van het voorstel van de Commissie.

Gewasbeschermingsmiddelen spelen een belangrijke rol in de landbouw, de tuinbouw en de bosbouw en bij tuinieren. Ze kunnen echter ook kwalijke gevolgen hebben voor de gezondheid van mens en dier en voor het milieu. Daarom moeten we voor effectieve en evenwichtige regelgeving zorgen.

Bij het opstellen van het oorspronkelijke voorstel heeft de Commissie uitvoerig overleg gevoerd met belanghebbenden uit alle betrokken sectoren en heeft zij een uitgebreide effectbeoordeling uitgevoerd. Voorop stond – en staat – om het hoogst mogelijke beschermingsniveau te bewerkstelligen voor mens en dier en voor het milieu. Het verheugt mij dat dit ook naar voren komt uit de gesprekken tussen de EU-instellingen.

Met het ontwerpcompromis dat nu voor ons ligt zou dit hoge beschermingsniveau dankzij verschillende maatregelen worden versterkt. Er zouden heldere en strikte criteria worden vastgesteld voor de goedkeuring van werkzame stoffen. Fabrikanten, leveranciers en professionele gebruikers zouden registers moeten bijhouden, die op verzoek beschikbaar moeten worden gesteld aan derden, zoals bureaus, andere omwonenden

of de watersector. De autoriteiten van de lidstaten zouden het toezicht op de verkoop en het gebruik moeten verscherpen, en de Commissie zou dit toezicht door de lidstaten controleren. Het dubbel testen op dieren zou volledig uit den boze zijn. De duurzaamheid in de landbouw zou worden bevorderd doordat gevaarlijke producten zouden worden vervangen door veiligere alternatieven.

Om voor zoveel mogelijk informatie te zorgen gaat de Commissie mogelijk ook kijken naar de beschikbaarheid van bestaande alternatieve producten voor stoffen die bekend staan als hormoonontregelaars, uiteraard zonder vooruit te lopen op de veiligheidseisen van de verordening.

Als onderdeel van het compromis wil ik de volgende tekst voorstellen inzake de beoordeling van het risico voor bijen: "Bij de herziening van de vereiste gegevens voor werkzame stoffen en gewasbeschermingsmiddelen, overeenkomstig artikel 8, lid 1 onder b) en c), zal de Commissie speciale aandacht schenken aan de bestudering van protocollen die voorzien in een risicobeoordeling die rekening houdt met de daadwerkelijke blootstelling van bijen aan deze producten, met name via nectar en stuifmeel."

Het ontwerpcompromis zou tot een nog veiliger kader voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de Europese Unie leiden en het zou onze milieubeschermingsmaatregelen en de bescherming van de volksgezondheid versterken. Het sluit ook aan bij de Lissabonstrategie, aangezien het tot minder bureaucratie leidt. Zo zou de goedkeuringsprocedure korter en efficiënter worden. Bovendien zouden de lidstaten niet langer langs elkaar heen werken, aangezien de wederzijdse erkenning van toelatingen de norm wordt en geen uitzondering. Hierdoor wordt de versnippering van de interne markt tegengegaan en worden pesticiden voor agrariërs breder verkrijgbaar.

Tot slot wil ik benadrukken dat het compromis volledig aansluit bij en een aanvulling is op het voorstel voor een richtlijn over het duurzaam gebruik van pesticiden, dat onder de verantwoordelijkheid van mijn collega, commissaris Dimas, valt.

Erna Hennicot-Schoepges, namens de PPE-DE-Fractie. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, commissarissen, om te beginnen wil ik de rapporteurs, de Commissie en de instellingen, met name het Franse voorzitterschap, bedanken. Zij hebben alles in het werk gesteld om dit compromis te bereiken, dat een evenwicht tot stand brengt tussen de menselijke gezondheid en de landbouwproductie.

Wat de landbouwers betreft, zal de harmonisatie van de stelsels van de drie zones de toegang tot de producten vergemakkelijken, en met een fonds voor beperkte toepassingen zoals gepland en gegarandeerd door de Commissie kunnen producten op de markt worden gebracht die bedoeld zijn voor kleine teelten en tuinieren. Wij hebben derhalve de garantie dat er in 2020 geen substanties meer op de markt gebracht mogen worden waarvan de schadelijke effecten zijn aangetoond, zoals CMR's en hormoonontregelende stoffen.

Dit voorstel zou de ziekten en de vele vormen van kanker waarvan het verband met pesticiden reeds wetenschappelijk is bewezen, alsmede de degeneratieve ziekten waarvan de effecten eveneens zijn bewezen, in aanzienlijke mate moeten doen afnemen.

Een zeer belangrijk aspect waarop ik wil wijzen, is dat wij alles in het werk stellen om te zorgen voor een betere naleving van de beschermingsmaatregelen voor bijen. De Commissie heeft zojuist een verklaring hierover afgelegd. Ik zou desondanks graag willen weten of de Commissie richtlijn 2007/52 zal heroverwegen met het oog op de aspecten die zij zojuist heeft genoemd. Wij leggen tevens het accent op biologische bestrijdingsmethoden, en op dit gebied moeten wij dit onderzoek, dat door de Commissie is ondersteund en gefinancierd, effectief op de markt zien te brengen. Voorts heb ik er alle vertrouwen in dat deze tekst een welkome en noodzakelijke prikkel vormt om het onderzoek en de innovatie te stimuleren bij de grote producenten van conventionele chemische pesticiden.

Wat de Commissie betreft, voorziet het verslag in tussenverslagen; wij hebben derhalve de garantie dat monitoring zal plaatsvinden. Ik hoop dat de nationale instanties eveneens alles in het werk zullen stellen om te bewijzen dat dit een rechtsgeldige tekst is.

Dan Jørgensen, namens de PSE-Fractie. – (DA) Mevrouw de Voorzitter, toen het voorstel van de Commissie bekend werd gemaakt, leidde dat tot een kop in een belangrijke Deense krant. Op de voorpagina van de krant was te lezen: "De EU bedreigt het Deense grondwater". In Denemarken zijn we er zeer trots op dat we een enorme hoeveelheid schoon grondwater hebben dat we volledig ongezuiverd kunnen drinken. Dit betekent dat het water dat uit de kraan komt grondwater is en dat we het kunnen drinken zonder dat het eerst wordt gezuiverd. Als het voorstel van de Commissie in de vorm waarin het oorspronkelijk was opgesteld zou zijn doorgevoerd, zou dat ertoe hebben geleid dat we in Denemarken het aantal op de markt verkrijgbare pesticiden

ongeveer zouden hebben verdubbeld. In dat geval zouden vele van deze pesticiden naar alle waarschijnlijkheid ook in het grondwater terecht zijn gekomen – pesticiden waar we vandaag 'nee' tegen hebben gezegd, omdat ze in het grondwater terecht kunnen komen en we het water dan niet kunnen drinken zonder het eerst te zuiveren. Zonder twijfel zou het een ramp zijn geweest, als het oorspronkelijke voorstel van de Commissie was aangenomen, en niet alleen voor Denemarken. Zoals we in mijn thuisland graag zorg willen dragen voor ons grondwater, zo zijn er natuurlijk ook andere landen met verscheidene andere milieu- en volksgezondheidsgerelateerde aspecten die zij willen beschermen, en de EU mag een land nooit dwingen om het beschermingsniveau te verlagen. Daarom ben ik ook zeer ingenomen met het feit dat we erin geslaagd zijn – niet dankzij de Commissie, niet dankzij de Raad, maar dankzij het Parlement – om de flexibiliteit te garanderen die de individuele landen in staat stelt om, als er bijzondere aspecten zijn die in aanmerking moeten worden genomen, 'nee' te zeggen tegen pesticiden die ze niet willen, wat natuurlijk volkomen terecht is.

Verder ben ik zeer verheugd over een tweede positieve maatregel die we hebben aangenomen, namelijk het verbod op en de geleidelijke afschaffing van enkele van de gevaarlijkste stoffen die in pesticiden voorkomen. Het gaat hierbij om stoffen die reeds verboden zijn in andere toepassingen krachtens de verordening die bekend staat als REACH, die we enkele jaren geleden hebben aangenomen. Dit zijn stoffen die zo gevaarlijk zijn dat we ze niet toestaan in kleding, in elektronica, speelgoed en allerlei andere mogelijke toepassingen, maar die nog steeds worden toegestaan in pesticiden die in ons voedsel terechtkomen. Dat is natuurlijk volledig onacceptabel en daarom verheugt het me zeer dat we nu van deze gevaarlijke stoffen in pesticiden af zijn.

Ik wil nog een derde maatregel noemen die ik buitengewoon positief vind en waar we ons over kunnen verheugen, namelijk dat we nu reductiedoelstellingen voor de individuele lidstaten hebben ingevoerd. We hebben actieplannen geïntroduceerd waarmee de individuele lidstaten een reductie van het gebruik van pesticiden moeten bereiken, zowel in kwalitatief als kwantitatief opzicht. Kwalitatief wil in dit verband zeggen dat het duidelijk is dat sommige stoffen gevaarlijker zijn dan andere en dat we met dergelijke stoffen natuurlijk bijzonder voorzichtig moeten zijn, maar het is ook een goed idee om het gebruik in kwantitatief opzicht te verlagen, dat wil zeggen het totale gebruik van pesticiden, omdat dat uiteraard ook leidt tot een verminderd gebruik van de stoffen die in onze natuur en ons voedsel terechtkomen.

Bij wijze van afsluiting moet ik echter ook zeggen dat er dingen zijn die beter geregeld hadden kunnen worden, bijvoorbeeld als het gaat om neurotoxische stoffen. Dit zijn stoffen die schadelijk zijn voor de ontwikkeling van de hersenen van kinderen. Dat we die stoffen niet geleidelijk afschaffen is naar mijn mening onambitueus en treurig. Ik vind het ook treurig dat er mogelijkheden zijn opgenomen om voor deze gevaarlijke stoffen een uitzondering te maken, als de sector kan aantonen dat er behoefte aan is. Ik ben van mening dat we ambitieuzer hadden moeten zijn, maar over het algemeen gesproken ben ik verheugd en tevreden. Dit is een overwinning voor de gezondheid en het milieu.

Anne Laperrouze, namens de ALDE-Fractie. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, commissaris, dames en heren, naar ik hoop staan wij op het punt dit pesticidenpakket aan te nemen. De twee compromisteksten die ter stemming worden voorgelegd aan het Parlement, lijken mij evenwichtig, en ze verdienen onze steun, en wel om meerdere redenen.

De producenten en de gebruikers spinnen hier garen bij: de toelatingsprocedures worden vereenvoudigd door onder andere de verdeling in drie zones en de hiermee gepaard gaande wederzijdse erkenning. Ik zou de voorkeur hebben gegeven aan slechts één zone om nog meer coherentie te waarborgen op het EU-grondgebied, maar de lidstaten bleken een beetje te veel koudwatervrees te hebben. Scherpere opleidingseisen voor verkopers en gebruikers – waardoor zij meer kennis vergaren over en beter leren omgaan met pesticiden – garanderen niet alleen een betere bescherming van de gezondheid, maar ook economische winst.

De dierenbeschermers spinnen hier eveneens garen bij, met name door de uitwisseling van gegevens van dierproeven. Op het gebied van de bescherming van de gezondheid en het milieu wordt zeer grote vooruitgang geboekt: de gevaarlijkste substanties worden op den duur vervangen door minder schadelijke.

Ik kan het niet laten de zeer controversiële kwestie van de hormoonontregelende stoffen aan te snijden. Tot nu toe waren deze niet gedefinieerd. Geen enkele wetstekst behandelde deze kwestie. Op grond van het compromis krijgt de Europese Commissie vier jaar de tijd om wetenschappelijk gefundeerde voorstellen voor maatregelen te doen teneinde hormoonontregelende eigenschappen te definiëren. Aan de hand van deze wetenschappelijke definitie kunnen wij producten classificeren naar hun ontregelende en niet-

ontregelende effecten en in feite de industrie het wettelijke wetenschappelijke kader verschaffen waarom zij vraagt.

De compromistekst houdt tevens rekening met de kwestie van de bijen en hun onmisbare rol in het ecosysteem. Ik denk dat de formulering van het compromis in combinatie met de verklaring van de Europese Commissie een belangrijke stap voorwaarts is. Er wordt rekening gehouden met de effecten van actieve substanties, niet alleen op de algemene ontwikkeling van bijen, maar ook op de nectar en de pollen. Ik wil de actoren die twijfels hebben geuit ten aanzien van de beschikbaarheid van actieve substanties en producten, geruststellen. Dit compromis houdt rekening met hun bezorgdheid. Dankzij het systeem met drie zones kunnen de lidstaten een groter aantal producten toelaten. Tevens bestaat de mogelijkheid tot niet-toelating.

Wat de beperkte toepassingen betreft, heeft het Parlement gevochten als een leeuw opdat de Commissie op korte termijn voorstellen doet voor de oprichting van een Europees fonds. In de bepaling over onderzoek wordt de Europese Commissie verzocht het effect van deze wetgeving op de diversificatie en het concurrentievermogen van de landbouw te analyseren.

Last but not least – mijn collega-afgevaardigden hebben hierop gewezen – sporen wij de producenten van pesticiden aan nieuwe en effectieve producten te ontwikkelen die de menselijke gezondheid en het milieu beschermen.

Tot slot wil ik erop wijzen dat gewasbeschermingsmiddelen geneesmiddelen zijn voor planten en daarom uitsluitend op een gecontroleerde en weldoordachte wijze gebruikt mogen worden. Deze teksten erkennen het belang van geïntegreerde productie voor een doordachte en duurzame landbouw en zullen nog meer nadruk hierop leggen. De twee teksten die wij hebben opgesteld, brengen een evenwicht tot stand tussen bescherming van de gezondheid en het milieu en de beschikbaarheid van producten voor landbouwers.

Ter afsluiting wil ik nog zeggen dat ik met veel plezier met u, dames en heren, heb gewerkt aan deze zeer gevoelige kwestie. Ik denk dat wij tijdens onze werkzaamheden hebben geoefend in luisteren, elkaar begrijpen en samenwerken. Dank u wel, dames en heren, en met name hulde aan onze twee rapporteurs, mevrouw Klaß en mevrouw Breyer, die uitstekend hebben onderhandeld tijdens het zoeken naar een compromis met de Raad.

Liam Aylward, namens de UEN-Fractie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, we spreken hier in dit Huis aan de vooravond van een stemming die beslissend is voor de landbouw, de volksgezondheid en het milieu. Laten we er heel duidelijk over zijn: ieder van ons die als wetgever tijdens deze wetgevingsprocedure problemen heeft geïdentificeerd en ter sprake heeft gebracht, heeft dat gedaan uit zorg voor de landbouw en de toekomstige voedselvoorziening.

Natuurlijk maak ik me zorgen over elk overmatig gebruik van bestrijdingsmiddelen en over de gevolgen daarvan. Er is geen twijfel over dat het aantal gevallen van kanker is toegenomen. We hebben meer residuen in de lucht, in het water en ons voedsel, wat een schadelijke invloed heeft op onze gezondheid en het milieu. Ook zij opgemerkt dat het onze boeren zijn die het meest direct in aanraking komen met bestrijdingsmiddelen. De bedoeling van deze wetgeving, die ik toejuich, is de gezondheid van onze burgers, het milieu en de landbouw te beschermen.

Als wetgevers moeten we echter altijd streven naar een evenwicht en moeten we de wetgeving baseren op gedegen wetenschap. We kunnen en mogen geen wetgeving opstellen die alleen gebaseerd is op theorie. Door van de oorspronkelijke wetenschappelijke, op risico's gebaseerde aanpak van de Commissie over te stappen op een op gevaren gebaseerde aanpak, zijn we bij de eerste horde gestruikeld. Zonder een relevante effectbeoordeling, waar velen van ons meerdere keren om hebben gevraagd, kan niemand precies zeggen hoeveel stoffen zullen worden verboden.

Ierland heeft een uniek gematigd, maar nat klimaat. Hierdoor zijn onze aardappelen en wintergranen vatbaar voor onkruid en ziekten zoals meeldauw. Wanneer naar schatting 22 stoffen worden verboden, waaronder Mancozeb en Opus, zal dat gevolgen hebben voor de beschikbaarheid van deze producten.

Wat is dus het vooruitzicht na de invoering van deze wetgeving over achttien maanden? Bestrijdingsmiddelen die al op de markt zijn onder de huidige wetgeving, blijven beschikbaar tot de huidige vergunning verloopt. Als we in Ierland kunnen bewijzen dat een bepaalde stof die moet worden teruggetrokken, noodzakelijk is om een ernstig gevaar voor de gezondheid van een gewas te bestrijden en dat er geen veiliger vervangend middel is, kan deze stof keer op keer voor maximaal vijf jaar worden goedgekeurd, ondanks het verbod.

In theorie werkt dit misschien. In de praktijk moeten we ervoor zorgen dat het werkt. In het huidige klimaat kunnen we het ons niet veroorloven de voedselproductie van de EU te verlagen en onze concurrentiepositie te ondermijnen. We moeten de industrie aansporen en dringend verzoeken om te investeren in alternatieve, biologisch gezonde producten die even doeltreffend, zo niet doeltreffender zijn. We hebben een precedent. We kennen allemaal het gebruik van een niet-chemische, natuurlijke, goedkope en doeltreffende spray om wereldwijd witte druiven te beschermen.

Ik verwelkom het amendement van het Parlement dat tot op zekere hoogte bijen beschermt, die vanwege hun bestuivingen cruciaal zijn voor boeren en de voedselvoorziening.

Tot slot wil ik mijn collega's vragen amendement 182 van de UEN-Fractie te steunen en het pakket van amendement 189 te verwerpen. De Commissie, de deskundigen, zullen binnen vier jaar met de juiste wetenschappelijke basis komen voor hormoonontregelaars. We kunnen deze wetenschappelijke beoordeling niet in een bepaalde richting beïnvloeden met een definitie die niet op wetenschap is gebaseerd.

Hiltrud Breyer, *namens de Verts/ALE-fractie.* – (DE) Mevrouw de Voorzitter, eigenlijk wilde ik over het verslag van mevrouw Klaß spreken, maar ik maak nu van de gelegenheid gebruik om op de vorige spreker te reageren.

U moet het akkoord eens lezen! Wat u zojuist heeft gezegd was, wij hebben het amendement ingediend om te voorkomen dat hormoonontregelende stoffen nog vier jaar langer op de markt zijn. Met uw amendement bereikt u precies het tegenovergestelde. Kijkt u daar nog eens naar. Wellicht kunt u uw amendement morgen intrekken, omdat het in strijd is met hetgeen u zojuist heeft opgemerkt.

Wat de pesticidenindustrie wil, is dat wij geen criteria stellen. Iedereen hier in het Parlement moet zich uiteraard afvragen of hij voor de pesticidenindustrie door de knieën gaat of dat hij een meerwaarde creëert voor de burgers, de gezondheid en het milieu. Dat is de vraag waar het om draait, anders niets. Anders hebben we alle maatregelen genomen om de landbouw te steunen, zoals altijd. Met name het Deense voorbeeld is bijzonder indrukwekkend: daar is men er in geslaagd om binnen twintig jaar en zonder verlies voor de landbouw het gebruik van pesticiden te halveren, de waterkwaliteit te verdubbelen en de hoeveelheid pesticidenresiduen te halveren.

En dan nu tot mevrouw Klaß, hartelijk dank voor uw werk! Als fractie hadden wij uiteraard echter graag heldere doelstellingen en duidelijke tijdschema's gehad. Toch hopen wij natuurlijk dat dit een aansporing is voor de lidstaten om onderlinge concurrentie op gang te brengen om te laten zien wie van hen het meest bereid is gewasbescherming en duurzaam beheer daadwerkelijk serieus te nemen.

En uiteraard hadden we graag meer rechten gezien voor de bewoners van gebieden die aan landbouwgrond grenzen. Wat dat betreft hoop ik eveneens dat het baanbrekende rechterlijk besluit van het Britse hooggerechtshof, dat de burgers duidelijk versterkt en ondersteunt in hun verzoek om informatie, wellicht eveneens kan worden gebruikt om een dergelijke toegang voor meer burgers in hun lidstaten in heel Europa te verschaffen. Ik hoop ook dat we een klein beetje vooruitgang hebben geboekt met betrekking tot transparantie.

Roberto Musacchio, *namens de GUE/NGL-Fractie.* – (IT) Mevrouw de Voorzitter, geachte collega's, het debat over deze maatregelen – een richtlijn en een verordening betreffende pesticiden – was zeer stevig. Het Parlement heeft terecht op scherpe en adequate wetgeving aangedrongen om de problemen het hoofd te bieden. Wij hebben er in het Parlement felle discussies over gehad, maar er is vooral in de Raad veel weerstand geweest en bepaalde economische pressiegroepen zijn volop in het geweer gekomen om gevestigde belangen te verdedigen.

Wij moeten echter naar de algemene belangen kijken: het belang van de consument bij levensmiddelen die niet verontreinigd zijn met residuen, het belang van de burgers bij een milieu dat niet aangetast is door pesticiden en het belang van de landbouwers bij veilige arbeidsomstandigheden en werk maken van een nieuwe productkwaliteit.

Er is sprake van buitensporig gebruik van chemische stoffen in de landbouw met schadelijke gevolgen voor alles en iedereen: de levensmiddelen, het milieu en de boeren die een hoge prijs betalen voor deze industriële producten. Misbruik van chemische producten houdt verband met het oude landbouwmodel, waarin de kwantiteit en niet de kwaliteit voorop staat en de producten los staan van het territorium, de seizoenen en de arbeid. Dat model is voor iedereen duur en ook schadelijk vanwege de druk die het uitoefent op het broeikas-effect. Deze maatregelen – die onze goedkeuring hebben – moeten volgens ons een rol spelen bij

het creëren van een gezonder en moderner model van kwaliteitslandbouw, dat nuttig is voor de burgers en het milieu en dat meer werk en inkomen oplevert.

Ik moet erkennen dat ons werk tot positieve resultaten heeft geleid. Dat is te danken aan de volharding van onze beide rapporteurs en van alle deskundige medewerkers die zich gemeten hebben met hun collega's bij de Raad. Het doel: minder aanwezigheid van pesticiden, en niet alleen verminderd gevaar van pesticiden, is slechts opgenomen in de verplichtingen die de verschillende nationale plannen moeten realiseren, met name voor de zeer gevaarlijke stoffen.

Methoden zonder gebruik van chemische stoffen en de bescherming en integriteit van bodem en watervoorraden – teneinde elke verontreiniging van een publiek goed als water te voorkomen – dienen prioriteit te krijgen. Daarom moeten de lidstaten een groot verantwoordelijkheidsgevoel tonen door op duurzame wijze minder pesticiden te gebruiken. De besproeiing met pesticiden vanuit de lucht is in feite verboden en daar waar er objectief gezien geen alternatieven bestaan moeten de samenstelling, duur, intensiteit en tijdstippen van de besproeiingen van tevoren gemeld worden aan de bevolking. Ook voor het recht op informatie en de toegang tot gegevens via het internet zijn er dus stappen vooruit gezet.

Wij hadden er de voorkeur aan gegeven dat de verordening niet die strikte indeling in drie zones bevatte. De Raad was evenwel een andere mening toegedaan en daarom is die indeling gehandhaafd. We hebben echter belangrijke resultaten geboekt, daar nu onder meer maatregelen zullen worden getroffen ter bestrijding van de smokkel van illegale, nagemaakte en gevaarlijke stoffen. We zetten een goede stap vooruit en ik hoop dat de stemming in het Parlement niet zal leiden tot een terugslag!

Johannes Blokland, *namens de IND/DEM-Fractie*. – Mevrouw de Voorzitter, het debat over duurzaam gebruik en markttoelating van gewasbeschermingsmiddelen is een bijzonder lastig debat. Het is moeilijk om een balans te vinden tussen goed en slecht. Enerzijds richten chemische middelen schade toe aan milieu en gezondheid. Anderzijds kan onze landbouw ook niet zonder gewasbeschermingsmiddelen, omdat het risico op gewasziektes anders te veel toeneemt. Dat heeft op zijn beurt weer negatieve gevolgen voor de voedselproductie en de economie.

De belangrijkste opdracht voor beleidsmakers en politici is om een gezond evenwicht te vinden tussen duurzaamheid en landbouweconomie. Ik denk dat de voorliggende compromisvoorstellen sterk die richting opgaan. Daarom kan ik de voorstellen steunen. Ik ben onder meer verheugd dat vastgehouden blijft worden aan de benadering van risicoreductie in plaats van alleen aan gebruiksreductie. Gebruiksreductie betekent namelijk niet direct dat de risico's ook worden teruggebracht. Wanneer wél de hoeveelheid pesticiden wordt teruggebracht, maar wanneer het middel vervolgens in hogere concentratie wordt gebruikt, heeft dit voor milieu en gezondheid weinig voordelen.

Ook ben ik blij dat de verordening voor markttoelating niet zo beperkend is geworden als dit Huis in eerste lezing had voorgesteld. Terecht worden er nu extra beperkingen opgelegd aan de toelating van middelen, maar dit zal de landbouw niet onevenredig veel schade berokkenen.

Ik wil beide rapporteurs dan ook van harte bedanken voor de samenwerking en de inspanningen om tot dit resultaat te komen.

Ashley Mote (NI). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik ben overstelpt met boodschappen van telers uit heel Zuidoost-Engeland die dit voorstel bijna als een catastrofe beschouwen. Ze vertellen me dat het voorstel zal leiden tot kleinere gewassen en hogere prijzen en dat het de deur openzet voor importeurs die niet aan dezelfde criteria hoeven te voldoen. Er zullen banen verloren gaan, sommige onderdelen zullen niet meer levensvatbaar zijn en de productie zal worden gestaakt. Er zullen in mijn kiesdistrict bedrijven moeten sluiten, omdat er in sommige gevallen geen alternatieven zijn voor belangrijke stoffen die gespecialiseerde telers nu gebruiken.

In veel andere landen dan mijn eigen land is de effectbeoordeling hopeloos ontoereikend geweest. Er is al kritiek geuit op de overschakeling van beoordeling van de risico's op beoordeling van de gevaren. Als u gevaren als criterium gaat gebruiken, kunt u net zo goed benzine en cafeïne verbieden. Zelfs de wetenschap is tegen u; de resistentie tegen plagen zal toenemen en de biodiversiteit zal afnemen. Geïntegreerde programma's tegen plagen hebben de noodzaak van bestrijdingsmiddelen al verminderd. Wat belangrijk is, zijn de opties, niet de hoeveelheid. U lijkt ook de voordelen van wisselbouw te hebben genegeerd. U hebt niet het recht een van de weinige sectoren van de Britse landbouw die nog goed gedijt, te vernietigen, alleen maar om tegemoet te komen aan de Deense onwil om drinkwater uit de grond te bewerken.

Marianne Thyssen (PPE-DE). - Voorzitter, collega's, onze rapporteurs hebben hard gewerkt aan een akkoord dat onze steun verdient. In de eerste plaats, omdat het ambitieuze milieu- en gezondheidsdoelstellingen nastreeft en in de tweede plaats, omdat het landbouw-economisch rationeel blijft en dus ook oog heeft voor en de voedselzekerheid en de leefbaarheid van de landbouw in de Unie.

Zoals steeds is een compromis geven en nemen. Ik blijf het wat moeilijk hebben met de *cut-off* criteria, omdat ik liever was uitgegaan van een selectie op basis van een wetenschappelijk gestaafe risico-analyse, maar ik geef toe dat de derogatiemogelijkheid een en ander werkbaar houdt.

Aan de positieve kant onderstreep ik vooral de volgende punten: ten eerste het feit dat de lidstaten een marge hebben bij het bepalen van de volumereductiedoelstellingen. Ten tweede, het onderverdelen van de Unie in drie zones, waarbinnen wederzijdse erkenning van toelatingen geldt, hetgeen ons dichterbij een eengemaakte markt brengt met minder rompslomp en snellere beschikbaarheid van betere gewasbeschermingsmiddelen. Ten derde, het feit dat lidstaten voldoende flexibiliteit hebben om te bepalen hoe wordt omgesprongen met bufferzones rond waterlopen; tot slot is het ook goed dat de lidstaten maatregelen kunnen nemen om de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen voor kleine teelten te vergemakkelijken. Voor landen met een intensieve landbouw, met kleine oppervlakten, is dit echt belangrijk en ik hoop dan ook dat het fonds voor *minor users* voldoende financiële input zal krijgen.

Voorzitter, zo weinig mogelijk, zo veilig mogelijk, maar zo veel als nodig voor een veilige en rendabele teelt, dat is een goede leidraad. Als we verstandig erkennen en controleren en als er ingezet wordt op een professioneel gebruik of een geïnformeerd gebruik, en als we er óók nog rekening mee houden dat de landbouwproductie zich afspeelt op een wereldmarkt, dan zijn we evenwichtig bezig en daarom verdient het compromis onze steun.

Anne Ferreira (PSE). - (FR) Mevrouw de Voorzitter, commissarissen, om te beginnen wil ik de rapporteurs bedanken. Wij weten nu dat gewasbeschermingsmiddelen het niet alleen mogelijk hebben gemaakt de landbouwproductie sterk te verhogen, maar ook op sommige gebieden een zeer negatief effect hebben op de gezondheid en het milieu. Daarom is het afgezien van de wetgeving die wordt ingevoerd, tevens zaak een epidemiologisch register aan te leggen waarmee wij de gevolgen van het gebruik van verschillende pesticiden kunnen meten, al naar gelang professionele gebruikers, hun gezinnen en niet te vergeten consumenten hieraan worden blootgesteld. In sommige regio's hebben wij een bijzonder snelle toename van verschillende soorten kanker kunnen vaststellen. Kinderen van gebruikers, met name van landbouwers, zijn eveneens het slachtoffer. Afgezien van deze essentiële kwestie van de gezondheid van mensen moeten wij tevens de gevolgen voor het milieu meten. Wij kennen reeds de schadelijke effecten van sommige chemische substanties op het grondwater en de rivieren. Ik denk trouwens niet dat het voorstel om de kwestie van de bufferzones voor te leggen aan de verschillende nationale scheidsrechters, een bevredigende oplossing is. Ik denk veeleer dat de Commissie zeer waakzaam moet zijn ten aanzien van dit onderwerp.

Wij zijn thans eveneens getuige van een toename van bodemerosie, waardoor het gebruik voor landbouwdoeleinden van vele stukken grond in de Europese Unie in de komende decennia in gevaar zou kunnen komen. De vruchtbaarheid van die grond neemt sterk af. De Europese Unie reageert op deze risico's; dat is een goede zaak, maar zij zou tevens landbouwers moeten ondersteunen bij het verminderen of zelfs afschaffen van schadelijke pesticiden. Wij moeten deze doelstelling integreren in het toekomstige gemeenschappelijk landbouwbeleid en financieel gezien meer rekening houden met het verband tussen kwalitatief goede producten en landbouw. We moeten het onderzoek op het gebied van agronomie en ecotoxicologie alsmede de opleiding van landbouwers gebruiken ter ondersteuning van nieuwe productiewijzen en we moeten het aanpassen aan de specifieke kenmerken van de regio's.

Tot slot wil ik nog de titel van een film noemen die onlangs is uitgekomen en gaat over het onderwerp van vanavond: "*Demain nos enfants nous accuseront*" [Morgen zullen onze kinderen ons beschuldigen].

Mojca Drčar Murko (ALDE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik sluit me aan bij de afgevaardigden die het akkoord in tweede lezing een evenwichtig compromis vinden, gelet op de complexiteit van de materie. Het toont de weg naar verdere verbeteringen in de sector, naar doelmatigere en veiligere gewasbeschermingsmiddelen. Het is ook voldoende flexibel om situaties te voorkomen waarin het verbod op bepaalde bestrijdingsmiddelen uiteindelijk de onberispelijke kwaliteit van landbouwproducten zou verminderen.

Ik verwelkom met name de verbetering van het oorspronkelijke voorstel van de Commissie die tot doel heeft duplicatie van proeven en onderzoeken te voorkomen en andere proeven dan dierproeven te bevorderen.

Ik hoop dat dit invloed kan hebben op andere, verwante sectoren, zoals de gegevensvereisten voor gewasbeschermingsmiddelen, die momenteel ook een herzieningsprocedure doorlopen.

Bestrijdingsmiddelen zijn, in tegenstelling tot chemische stoffen, weliswaar bedoeld om toxisch te zijn en de veiligheidsbeoordeling ervan is daardoor een speciaal geval, maar dat betekent niet dat er overbodige dierproeven moeten plaatsvinden of dat er geen wetenschappelijke kennis kan worden ontwikkeld waarmee nog meer proeven overbodig zullen blijken, en dat in de toekomst geen verdere verlaging van het aantal dierproeven mogelijk is. Er moet worden opgemerkt dat voor de ontwikkeling en registratie van nieuwe landbouwbestrijdingsmiddelen of gewasbeschermingsmiddelen soms wel meer dan twaalfduizend dieren in tientallen aparte en elkaar vaak overlappende proeven worden gebruikt.

of dat er geen wetenschappelijke kennis kan worden ontwikkeld waarmee de overbodigheid van nog meer proeven kan worden vastgesteld, .

Leopold Józef Rutowicz (UEN). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, pesticiden zijn schadelijk voor het milieu en voor dieren. Ik zou erop willen wijzen dat de omstandigheden waarin oude pesticiden in een groot aantal landen worden opgeslagen een gevaar vormen voor de mens en het milieu. Arme landen zullen niet in staat zijn om dit probleem het hoofd te bieden zonder steun van de Europese Unie.

Het duurzaam gebruik van pesticiden is een belangrijke aangelegenheid. Het verstrekken van informatie en organiseren van opleidingen voor de gebruikers van deze producten is cruciaal. Daarenboven dienen deze gebruikers door agrotechnische diensten te worden ondersteund. Sommige deskundigen zijn van oordeel dat de hoeveelheden pesticiden die vandaag worden gebruikt ettelijke keren hoger liggen dan eigenlijk noodzakelijk is. Dit is vooral het geval bij kleine gebruikers die op veel gebieden niet over de vereiste agrotechnische kennis beschikken.

Andere belangrijke kwesties zijn het op de markt brengen van pesticiden, wetenschappelijk onderzoek naar deze substanties en allerlei maatregelen om de impact van pesticiden op de gezondheid en het milieu te beperken, zonder dat hun efficiënte werking verloren gaat. Ik wil mevrouw Klaß en mevrouw Breyer van harte bedanken voor de verslagen die ze hebben voorbereid. Ik wil nog benadrukken dat deze richtlijnen bijzonder nuttig kunnen zijn indien ze doeltreffend ten uitvoer worden gelegd en een onderdeel worden van de landbouwpraktijken.

De Fractie Unie voor een Europa van Nationale Staten steunt de richtlijn.

Bart Staes (Verts/ALE). - Voorzitter, de richtlijn over een duurzaam en risicobeperkend gebruik van pesticiden en de verordening over de toelating van pesticiden op de markt zijn beide uiterst nodig en nuttig. Duurzame productie en consumptie van voeding is immers een primair mensenrecht. Voor ons liggen twee compromissen tussen Parlement en Raad. Onze fractie zal deze beide teksten goedkeuren, hoewel we natuurlijk een nog sterker eindresultaat hadden willen neerzetten. Ik heb me in dit dossier overigens enorm verwonderd over de aanpak en de felle protesten van de landbouwlobby en de pesticidenindustrie. De wetten waarover we nochtans morgen zullen stemmen, zullen echter zorgen voor een betere bescherming van mens en milieu en ze zullen uiteindelijk ook resulteren in meer innovatie en veilige vervangproducten.

De kritiek van de landbouwlobby dat meer dan de helft van de pesticiden zal verdwijnen, kan niemand langer handhaven. Nu geven zelfs de landbouworganisaties toe dat hoogstens 9 procent van de producten zal moeten verdwijnen en dan nog niet terstond, maar gedurende een periode gespreid over meerdere jaren. Cruciaal in dezen blijft de bescherming van de volksgezondheid tegen stoffen die kankerverwekkend zijn, veranderingen in het DNA kunnen veroorzaken, de vruchtbaarheid kunnen aantasten of hormoonverstorend zijn. De compromissen die hierover voorliggen, zijn eerbaar, met respect voor de landbouwwereld. Er is zelfs overeengekomen dat als een specifieke landbouwsector in de problemen dreigt te komen, er een apart plan mag komen om die sector meer tijd te geven.

Collega's, ik geloof dat we hier een eerbaar en aanvaardbaar compromis neerleggen tussen ecologie, enerzijds, en landbouweconomie, anderzijds.

VOORZITTER: MECHTILD ROTHE

Ondervoorzitter

Mary Lou McDonald (GUE/NGL). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, er zijn volop voorbeelden van degelijk communautair milieubeleid dat het leven van burgers in de hele Unie verbetert, en natuurlijk zijn er ook veel voorbeelden waarin er van de EU onnodige bureaucratische maatregelen komen die de mogelijkheden

beperken om de economie en levensstijl van ons platteland in stand te houden. Ik vrees dat dit pakket over bestrijdingsmiddelen tot de laatste categorie behoort.

Door mijn bezorgdheid over deze maatregelen te uiten, wil ik duidelijk maken dat ik niet zozeer aan de industrie denk, maar veeleer aan de boerengemeenschap. Ik wil de vorige sprekers eraan herinneren dat de boeren net zoveel zorg voor de volksgezondheid hebben als andere burgers en op dit gebied geen kwade bedoelingen hebben.

Dit pakket mist de afdoende onderbouwing die nodig is om onze gezondheid en economie te beschermen. Het ontbreken van een gedegen effectbeoordeling, waarbij rekening is gehouden met de gevolgen voor ons milieu, de volksgezondheid, de economie en de duurzaamheid van onze plattelandsgemeenschappen, toont aan dat onvoldoende nauwkeurig te werk is gegaan.

Ik vrees dat het pakket het tegenovergestelde effect zal hebben van de progressieve bedoelingen die erachter zitten. De goedbedoelde poging om een duurzamer platteland te creëren kan uiteindelijk het platteland ondermijnen, doordat zij te strenge regels oplegt aan een boerenbevolking die toch al een strijd om het bestaan voert.

Ik heb aandachtig geluisterd naar de argumenten die de boeren in Ierland eensgezind hebben aangevoerd, en ik denk dat ze zich terecht zorgen maken over dit pakket en dat de langetermijnbelangen van onze burgers en de plattelandsgemeenschappen in deze maatregelen niet worden beschermd.

De dialoog is een verbetering van het voorstel. Er moeten echter meer wijzigingen in de verordening worden aangebracht om deze heel reële zorgen weg te nemen.

Nils Lundgren (IND/DEM), schriftelijk. – (SV) Mevrouw de Voorzitter! Voor een overtuigd euroscepticus als ikzelf is het ongebruikelijk een voorstel te kunnen prijzen en het plenum aan te kunnen bevelen om voor te stemmen. Dat komt omdat het over grensoverschrijdende milieuproblemen gaat. Het gaat om de mogelijkheid van de interne markt om te functioneren. Normaal zijn de voorstellen niettemin absurd bureaucratisch – maar niet in dit geval.

In dit voorstel wordt onnodige bureaucratie vermeden. Onze rapporteur zit op het juiste spoor. Hier worden strenge en scherpe controles voorgesteld. Het gebruik van giften zoals alcohol en tabak moet een individuele beslissing zijn. Als maatschappij moeten wij beschermd kunnen worden tegen vergiftiging. Dat is wat wordt voorgesteld.

Het voorstel biedt tegelijkertijd flexibiliteit, wederzijdse erkenning, indeling in zones en het recht van lidstaten om meer pesticiden te verbieden dan de hier vermelde, wat werkelijk uitstekend is. Pesticiden die al zijn toegelaten worden niet ingetrokken. Daar heb ik eigenlijk mijn twijfels over. Wij zouden erg streng moeten zijn als het om deze soorten gif gaat.

Ik wil herinneren aan wat onze collega, mijnheer Mote, zei over het risico dat burgers producten uit andere landen zullen kopen als wij in de EU strengere regels invoeren. Ik denk niet dat dit zal gebeuren. Het is belangrijk dat op het product staat dat het uit de lidstaten van de EU komt. Dan zullen de mensen precies dat product kopen. Daarom beveel ik het plenum aan om voor dit uitstekende compromis te stemmen.

Françoise Grossetête (PPE-DE). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, uiteraard wil ik onze rapporteurs complimenteren. Dankzij de uitstekende werkzaamheden die zij in samenwerking met de Europese Commissie en de Raad hebben verricht, is een akkoord bereikt dat er mag zijn. Het is van bijzonder belang omdat het een evenwichtig akkoord is, waarin de belangen van iedereen zijn meegewogen, namelijk de bescherming van de gezondheid van de consument, die bezorgd is wanneer er wordt gesproken over pesticiden, die zich zorgen maakt wanneer er wordt gesteld dat fruit, groente en graan besmet raken met pesticidenresiduen. De doelstelling van terugdringing in het akkoord, met de afschaffing van kankerverwekkende en genotoxische stoffen, is dan ook van groot belang.

Bescherming van het milieu en de biodiversiteit, waarbij rekening gehouden is met het bijenprobleem, bescherming van het water en van de bodem zijn natuurlijk ook zeer belangrijk. Dat geldt ook voor de bescherming van landbouwers, die van dichtbij te maken hebben met het gebruik van deze pesticiden, en die zich verheugd zullen tonen over harmonisering van de regelgeving, vereenvoudiging van de procedures, en die bepaalde stoffen kunnen blijven gebruiken die zij nodig hebben voor de landbouw, maar dan een landbouw die vandaag de dag om duurzaamheid vraagt. De chemische industrie, waar de landbouw niet omheen kan, moet zich ook ontwikkelen en naar alternatieve oplossingen zoeken. Met deze tekst is geen verwarring meer mogelijk tussen de begrippen gevaar en risico. Natuurlijk zijn pesticiden gevaarlijk, maar

de manier waarop zij worden gebruikt bepaalt of zij een risico vormen voor landbouwers, voor consumenten en voor het milieu. Iedereen die er beroepsmatig mee te maken heeft en het grote publiek moeten dan ook goed worden voorgelicht, als een soort school voor goede praktijken.

Tot slot is het essentieel dat invoercontroles worden geharmoniseerd. We kunnen namelijk geen eisen stellen aan onze landbouwers en tegelijkertijd producten in de Europese Unie blijven invoeren die niet aan onze regelgeving voldoen. Dat kan oneerlijke concurrentie immers in de hand werken.

Thomas Wise (NI). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik weet niet wat er aan de hand is, maar ik moet denken aan Vladimir Iljitsj Lenin. Een van zijn bekendste uitspraken is 'slechter is beter'. Ik begin nu aan de laatste zes maanden van mijn termijn hier, en ik zie dat dit precies is wat er gebeurt: slechter is beter! Vanuit mijn standpunt gezien is het beter, want hoe sneller mensen beseffen hoe schadelijk de EU is voor hun inkomen, hun middelen van bestaan en de voedselproductie, hoe sneller ze beseffen dat we beter af zijn buiten de EU – en daar sta ik voor.

Dit verslag lijkt het verschil tussen gevaar en risico niet te kennen. Laat ik dat dan nu duidelijk maken. Het is glad buiten; dat is een gevaar. En er is het risico dat ik zal vallen wanneer ik naar huis loop. Voor geen van beide kun je wetgeving opstellen.

De voorgestelde wetgeving zal de voedselproductie schaden. Zij zal boeren failliet laten gaan. Zij zal de voedselprijzen doen stijgen, vooral in het Verenigd Koninkrijk. Ik stem tegen deze wetgeving, omdat slechter beter is, en wanneer het bericht naar buiten komt, stappen we in Groot-Brittannië uit de EU.

Dorette Corbey (PSE). - Voorzitter, dank aan de rapporteurs en de schaduwrapporteurs. Ik denk dat het compromis dat bereikt is, een stap in de richting van duurzamere landbouw is. Dat is heel hard nodig. Natuurlijk spelen pesticiden een belangrijke rol in het voorkomen van ziekten en plagen van ongedierte, maar chemische bestrijdingsmiddelen vervuilen ook het milieu en kunnen schadelijk zijn voor de gezondheid. Het is daarom belangrijk dat we de kloof tussen aan de ene kant de reguliere landbouw en aan de andere kant de biologische landbouw op een verantwoorde wijze kleiner gaan maken. Deze wetgeving doet dat precies, vooral via drie maatregelen die hier van belang zijn.

Allereerst worden sommige van de meest gevaarlijke chemische bestrijdingsmiddelen verboden. Er is een uitzondering mogelijk, als er nog geen alternatieven voorhanden zijn. De tulpenteelt is dus niet in gevaar, maar wat minder gif bij de tulpenteelt kan absoluut geen kwaad.

Ten tweede - en dat is minstens even belangrijk - zijn er stimulansen in de wetgeving opgenomen om de ontwikkeling voor meer duurzame middelen en middelen voor de kleine teelten te bevorderen. Kleine teelten zijn gewassen die slechts in beperkte hoeveelheden worden verbouwd, zoals tomaten, spruiten en tulpen. Veel tuinders vreesden dat deze teelten door de wetgeving in gevaar zouden komen, maar deze vrees is gelukkig ongegrond gebleken. Integendeel, in de verordening wordt de komst voorbereid van een speciaal fonds ter bevordering van onderzoek naar middelen voor kleine teelten.

Een derde maatregel is ook van belang; lidstaten moeten in het kader daarvan plannen maken om de risico's van het gebruik van resterende chemische bestrijdingsmiddelen te verminderen. Het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen wordt overal en met name op gevoelige plekken, zoals vlakbij scholen, teruggedrongen. Ook dat is belangrijk.

Voorzitter, dit zijn stuk voor stuk maatregelen die het milieu en de gezondheid van mensen ten goede komen. Wat mij betreft was het beter geweest, wanneer we ook de neurotoxische stoffen verboden hadden; deze stoffen kunnen de werking van het menselijk zenuwstelsel beïnvloeden. Die moet je dus niet op landbouwgewassen willen spuiten.

Frédérique Ries (ALDE). - (FR) Mevrouw de voorzitter, de Europese burgers kunnen blij zijn met het uitstekende akkoord dat door de Commissie, de Raad en uiteraard onze rapporteurs is bereikt over dit pesticidendossier, tegen een welbekende achtergrond van intens en uiterst doeltreffend lobbyen, naar wat ik uit deze discussie opmaak, in Groot-Brittannië en Ierland.

Dit is een pakket wetgevingsmaatregelen waarin gezondheid en milieu, concurrentievermogen en innovatie zijn verenigd en niet tegenover elkaar zijn gesteld zoals maar al te vaak het geval is. Er zijn inderdaad zo'n 800 chemische moleculen die ontegenzeggelijk een rol spelen bij de bescherming van de oogst tegen schadelijke elementen, maar er wordt momenteel door velen bezwaar aangetekend tegen de blootstelling van de bevolking aan gezondheidsrisico's die voorkomen kunnen worden. Ik denk daarbij natuurlijk met name aan de

landbouwers, die nog meer dan anderen worden blootgesteld aan bepaalde schadelijke stoffen, CMR-stoffen of hormoonontregelaars.

De cijfers van de WHO spreken in dit opzicht boekdelen: een miljoen gevallen van ernstige vergiftiging door pesticiden met zo'n 220.000 sterfgevallen per jaar. De filosofie van de chemische hegemonie, van het cocktail-effect, van een kortetermijnvisie van de landbouw wordt vandaag de dag met argusogen gezien. Er is een kentering nodig, en als het compromis door onze voltallige vergadering wordt aangenomen, is er groen licht voor een ambitieus, realistisch en uitgesproken modern pesticidenbeleid. Ambitueus, omdat de Europese burgers net als wij een halt willen toeroepen aan gevaarlijke producten. Zij staan ook achter het verbod op bespuiting vanuit het vliegtuig en achter versterkte bescherming van openbare gebieden. Realistisch, omdat de commerciële levensduur wordt gerespecteerd: tweederde van de in de handel gebrachte stoffen is veilig en heeft dan ook een vergunning voor 10 jaar die kan worden verlengd. Het bedrijfsleven heeft geen reden tot ongerustheid.

Tot slot, mevrouw de Voorzitter, is dit pakket maatregelen inzake pesticiden modern omdat integraal beheer van pesticiden een essentieel onderdeel vormt van een nieuw landbouwbeleid, met minder maar betere pesticiden voor Europa.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, ik zou drie kwesties onder de aandacht willen brengen in het kader van dit debat over de verslagen betreffende een duurzaam gebruik van pesticiden en het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen.

Ten eerste hebben de bepalingen waarover we vandaag debatteren slechts betrekking op twee fasen van het gebruik van chemische producten, met name het op de markt brengen van deze substanties en de toepassing ervan. Tot nu toe bestaat er geen passende regelgeving voor het uit de handel nemen of het verwijderen van pesticiden. In mijn land, Polen, is de verwijdering van gewasbeschermingsmiddelen een groot probleem. Er is eerder behoefte aan omvangrijke financiële steun dan aan aanvullende wettelijke voorschriften. De lokale overheden op wier grondgebied de stortplaatsen voor dit soort substanties zich bevinden, hebben financiële steun nodig om ze te kunnen verwijderen. Ten tweede zou het positief zijn als de afzonderlijke lidstaten overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel de definitieve beslissing zouden kunnen nemen over de goedkeuring, beperking of weigering van een vergunning voor het gebruik van een chemisch product op hun markt. Ten derde hoop ik ten eerste dat de door het Parlement aangenomen oplossingen voor alle Europese landbouwers gelijke voorwaarden zullen creëren met betrekking tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Ik ga er eveneens van uit dat de illegale praktijken bij de handel en het gebruik van deze producten tot een minimum zullen worden beperkt.

Madeleine Jouye de Grandmaison (GUE/NGL). - (FR) Mevrouw de Voorzitter, de voorstellen van het verslag wijzen in de goede richting en dat is een compliment aan de rapporteurs waard. Zoals de Commissie stelt, hebben pesticiden met name betrekking op het gemeenschappelijk landbouwbeleid, maar voor een dergelijke richtlijn zouden het milieu en de volksgezondheid de voornaamste rechtsgrondslag moeten vormen. De reikwijdte mag niet worden teruggebracht tot een probleem van louter harmonisering van de markt of van concurrentievermogen. Ter illustratie wijs ik op het geval van de ultraperifere Franse regio's Martinique en Guadeloupe. Op Martinique is 20 procent van de bodem, dus 20 procent van de oppervlakte van het eiland, wat neerkomt op 1.000 km², voor onbepaalde tijd vervuild met chloordecon, een molecule waarvan de nawerking onbekend is. Niet alleen de bodem is verontreinigd, maar ook het oppervlaktewater, sommige grondwateren en zeewater rond het kustgebied, wat funest is gebleken voor onze economie. En wie denkt er aan de huidige problemen met de volksgezondheid? Als het nog niet te laat is, raad ik het Parlement aan het geval van Martinique, waarvan Frankrijk goed op de hoogte is, onder de loep te nemen.

Het is cruciaal dat deze richtlijn het gebruik van chemische pesticiden aanzienlijk terugdringt, met name door het bevorderen van duurzame alternatieve oplossingen zoals biologische landbouw en biologische pesticiden. Dat zal het Parlement tot eer strekken! Tot slot mogen we de ravage niet vergeten die pesticiden aanrichten bij dieren, en bijen in het bijzonder. Hierop is al herhaaldelijk gewezen. Voorts moet het Parlement waakzaamheid betrachten met betrekking tot producten die op de wereldmarkt worden verhandeld, met name landbouwproducten uit landen waar geen strikte regelgeving wordt toegepast voor het gebruik van pesticiden.

Kathy Sinnott (IND/DEM). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, wat we hier gemeenschappelijk hebben, is de wens de volksgezondheid te beschermen. We moeten echter wel bedenken dat het de boeren zijn die het goede, verse, voedzame voedsel produceren dat de basis is van onze gezondheid. Ik kom uit een heel nat land. De boeren in mijn land vechten voortdurend tegen schimmelplassen. Anders dan insecten, die komen

en gaan, komen schimmels en blijven ze ook. Wanneer schimmeldodende middelen worden verboden of verdunning van zulke middelen wordt voorgeschreven, zou dat de aardappel- en graanteelt in Ierland wel eens onmogelijk kunnen maken. Deze voorgestelde wetgeving heeft echter al een ander effect.

In onze media zijn al artikelen te vinden waarin de teelt van genetisch gemanipuleerde aardappels wordt gepropageerd als antwoord op de beperkingen die de EU stelt aan het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Wat zal schadelijker zijn voor bijen en voor het milieu: het voortgezette, verantwoorde gebruik van bestrijdingsmiddelen zoals dat nu door Ierse boeren plaatsvindt, of genetische manipulatie? Er wordt ons verteld dat bestrijdingsmiddelen het DNA zouden kunnen ontregelen. Genetische manipulatie is gebaseerd op ontregeling van het DNA. Het is meer dan ooit nodig dat we beginnen aan een volledige effectbeoordeling.

Fernand Le Rachinel (NI). - (FR) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, de tekst over het pesticidenpakket, die naar aanleiding van de triloog tussen de Raad, het Parlement en de Commissie op 18 december is goedgekeurd, ziet er evenwichtig uit.

Het akkoord doet recht aan de belangen van landbouwers en de noodzakelijke bescherming van het milieu, inclusief beschermde gebieden. Ik heb dit dossier op de voet gevolgd en ben blij met het resultaat, waarmee landbouwers hun economische activiteiten kunnen voortzetten zonder te worden benadeeld door volledige afschaffing van pesticiden en gewasbeschermingsmiddelen, waarvoor een strikt kader is gecreëerd.

Ik wijs er in dit verband op dat de producenten van groente en citrusvruchten in mijn regio Normandië al jaren voorop lopen met milieuvriendelijke landbouwpraktijken. De Raad en het Europees Parlement hebben gelukkig tot een akkoord weten te komen dat zeer van pas komt in deze periode van onzekerheid die nog wordt versterkt door de uitkomst van het GLB en de dreiging die de landbouwbegroting boven het hoofd hangt.

Wij zullen altijd aan de zijde van de landbouwers staan en opkomen voor hun gereedschap en hun onvervangbare rol in de maatschappij, die er ten eerste in bestaat hun gelijken te voeden en ten tweede het landschap te beschermen en het grondgebied dusdanig in te richten dat iedereen zich erin kan vinden. Tegenover de onverantwoordelijke druk die milieubeschermers hebben uitgeoefend is het bemoedigend dat het gezond verstand heeft gezegevierd.

Anja Weisgerber (PPE-DE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, morgen gaan wij stemmen over nieuwe regels met betrekking tot gewasbescherming, een vraagstuk dat veel beroering onder de bevolking wekt. Dat kwam ook tot uitdrukking tijdens de discussies in het Parlement. Allemaal willen wij verse, gezonde, lokale levensmiddelen tegen betaalbare prijzen zonder gevaarlijke residuen van gewasbeschermingsmiddelen. Het in de triloog bereikte resultaat verschaft de voorwaarden daartoe. De nieuwe verordening inzake gewasbescherming betekent een enorme stap vooruit in de richting van meer consumenten- en gezondheidsbescherming.

Bij het vaststellen van de uitsluitingscriteria is echter wederom de voorkeur gegeven aan wetenschappelijke criteria in plaats van aan politieke dogma's. Vergeleken met het resultaat van het Parlement in de eerste lezing is het resultaat van de triloog een enorme vooruitgang. Nagenoeg 80 procent van alle werkzame stoffen zal hier niet meer door getroffen worden, alleen de stoffen die een gevaar voor de gezondheid van mensen of het milieu vormen, en dat is gestoeld op wetenschappelijke basis. Ook in de toekomst zullen er zodoende voldoende gewasbeschermingsmiddelen voor duurzaam beheer beschikbaar zijn. Stoffen die werkelijk gevaarlijk zijn, worden echter verboden.

In de toekomst zullen er niet meer 27 nationale toelatingsinstanties maar slechts 3 toelatingszones voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen zijn. De lidstaten in deze zones moeten hun toelatingen dan in principe onderling erkennen. Met de nieuwe verordening inzake gewasbescherming komt de lang geëiste harmonisering tot stand, waarbij ook rekening wordt gehouden met de gewasbeschermingsmiddelensector. Daarmee krijgen we een uniform hoog beschermingsniveau zonder duurzame landbouwproductie in Europa in gevaar te brengen. Nu bereiken wij daadwerkelijk een interne markt, uniforme concurrentievoorwaarden en een enorme vooruitgang voor de gezondheidsbescherming. Dat is een mooi resultaat voor consumenten en landbouwers. Hartelijk dank.

Daciana Octavia Sârbu (PSE). - (RO) Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in overeenstemming met efficiënte landbouwmethodes is essentieel om een voldoende hoeveelheid voedsel van goede kwaliteit te produceren die een hoog beschermingsniveau van de gezondheid van de consument en van het milieu biedt.

Het reduceren van de risico's en de effecten van het gebruik van pesticiden en het bepalen van doelstellingen voor de reductie van de frequentie waarmee deze producten worden gebruikt, zal ertoe bijdragen om duurzame landbouw te waarborgen.

Het hoge pesticidegehalte in het voedsel dat in de EU wordt geconsumeerd, is het gevolg van afhankelijkheid van chemische producten die, hoewel noodzakelijk om plagen te voorkomen en efficiënter te produceren, een negatieve invloed kunnen hebben op de volksgezondheid.

Sommige lidstaten, waaronder Roemenië, hebben te kampen met een hoge besmettingsgraad in hun landbouwgronden. Het gebruik van pesticiden lijkt de beste manier om deze plagen te bestrijden.

Om die reden zullen de voorstellen voor de invoering van geïntegreerde gewasbescherming, het gebruik van alternatieve stoffen en risicobeheersing leiden tot geschikte landbouwproducten die niet schadelijk zijn voor de volksgezondheid en het milieu en zodoende de afhankelijkheid van gewasbeschermingsmiddelen verminderen.

Tegelijkertijd betekent het grote aantal plagen in de Roemeense landbouw dat we de gewassen met vliegtuigen moeten besproeien. Als de richtlijn in werking treedt zullen deze besproeiingsmethoden echter alleen worden toegepast indien er geen redelijke alternatieven zijn voor het bestrijden van de plagen, teneinde het milieu voldoende te beschermen.

Ik ben verheugd over het bereikte compromis, dat door de meerderheid van de fracties is gesteund. Het zal ook zorgen voor een evenwicht tussen de beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen en, ten gevolge hiervan, voor een voldoende hoeveelheid voedselproducten, en het zal tevens bijdragen aan de instandhouding van de concurrentie van landbouwers in Europa, en de bescherming van het milieu en gezondheid verbeteren.

Holger Krahmer (ALDE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, gewasbeschermingsmiddelen waren, en zijn nog steeds, essentiële agrarische bedrijfsmiddelen. Landbouwers moeten een minimale keuze uit gewasbeschermingsmiddelen hebben, omdat het om de bescherming van het inheemse cultuurlandschap, hoogwaardige voeding en de bescherming van hulpbronnen gaat.

Onze discussie over chemicaliën worden te vaak op een zeer irrationeel niveau gevoerd. Om tot zinvolle resultaten te komen, moeten wij echter rationeel denken en handelen. De gevolgen van het oorspronkelijke standpunt van het Parlement zouden fataal zijn geweest: een breed verbod op gewasbeschermingsmiddelen zou tot lagere agrarische opbrengsten en uiteindelijk stijgende levensmiddelenprijzen leiden. Daarom ben ik blij dat er een acceptabel compromis in de triloogonderhandelingen kon worden gevonden. Het is toe te juichen dat we de driezoneregeling behouden hebben, zij het met aanzienlijke vrijstellingen voor de lidstaten. Een moedige stap naar een consistente oplossing voor de interne markt zou er op dit moment anders uitzien.

Naast de acceptabele compromissen moeten wij nu niet vooruit gaan lopen op een definitie van hormoonontregelende stoffen, maar de Commissie daadwerkelijk vier jaar de tijd geven om een wetenschappelijk onderbouwde definitie op te stellen. Anders rekken wij dienaangaande het voorzorgsbeginsel op.

Het is mijns inziens jammer dat we geen effectbeoordeling van het nu bereikte akkoord toelaten.

Janusz Wojciechowski (UEN). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, onze werkzaamheden in verband met een reeks nieuwe taken die tot doel hebben binnen de Europese Unie een aantal kwesties te regelen die belangrijk zijn voor de menselijke gezondheid, lopen ten einde. Ik ben van mening dat de compromissen die wij hopen te bereiken nuttig zijn. Ze moeten garanderen dat de ingevoerde beperkingen de gezondheid zullen bevorderen, zonder de ontwikkeling van de Europese landbouw in gevaar te brengen.

We mogen echter niet uit het oog verliezen dat al deze veranderingen ter verscherping van de veiligheidsvoorwaarden in de landbouw een aanzienlijke stijging van de kosten met zich mee zullen brengen. Deze financiële last moet door onze landbouwers worden gedragen, van wie we tegelijkertijd verwachten dat ze hun concurrentiepositie op de wereldmarkten verbeteren. Onze landbouwers zullen een hogere prijs moeten betalen voor veiligere pesticiden. Ik herhaal wat ik in dit Parlement al meermaals heb gezegd. Laat ons strenge normen invoeren voor onze landbouwers en voedselproducenten, maar laat ons in dat geval ook aan voedselimporteurs van buiten de Unie dezelfde normen opleggen. Als dat niet gebeurt, zullen onze inspanningen om de normen te verscherpen een averechts effect hebben.

Jim Allister (NI). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik geloof niet dat we nu een evenwichtig pakket over deze materie hebben. Voor mij haalt dit debat twee domheden naar voren. Op de eerste plaats is dat de objecte

domheid van de EU, die zelfs niet de tijd neemt voor een effectbeoordeling, maar haastig diverse gewasbeschermingsmiddelen wil verbieden, zonder zich er druk om te maken dat er geen vervangende middelen zijn, dat de voedselproductie in de EU, in het bijzonder in de graan- en groentesector, zwaar onder de verboden zal lijden, en dat de EU zo steeds afhankelijker wordt van invoer uit landen die dit soort dingen helemaal niets kan schelen.

Mevrouw de Voorzitter, ik heb in dit debat veel gehoord over wetenschap, maar wat voor soort wetenschap onderwerpt zich niet aan een goede effectbeoordeling?

De tweede domheid is er een van met name mijn land, dat misschien wel het zwaarst wordt getroffen door deze voorstellen, namelijk dat we ons in de Raad hebben onderworpen aan besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid over deze zaken, tot het punt dat we nu waarschijnlijk niet meer bij machte zijn om ze tegen te houden. Dat we nu in deze situatie verkeren, is te wijten aan de idiotie dat we ons hebben onderworpen aan besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid. En toch zullen sommigen zeggen dat we uit hoofde van Lissabon nog meer terreinen in die categorie besluitvorming moeten onderbrengen.

Richard Seeber (PPE-DE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, dit is een evenwichtig compromis, en daarom zal ik het ook ondersteunen. Ik wil op deze plaats tevens alle betrokkenen danken. Het dossier was zoals we hier in het debat ook horen, voor een groot deel gebaseerd op emoties en toch is het gelukt om de verschillende beschermingsdoelstellingen die wij met deze wetgeving nastreven met elkaar te verenigen.

Europa profileert zich als een van de modernste machten op het gebied van gewasbeschermingswetgeving en dat is een grote verdienste. Het was belangrijk dat we een evenwicht zouden vinden tussen de betreffende beschermingsdoelstellingen en gezondheidsbescherming, de internemarktdoelstellingen en uiteraard de bescherming van het milieu, maar ook tussen de afzonderlijke beschermingsdoelstellingen hebben we een evenwichtig resultaat weten te bereiken. Daarbij was het belangrijk dat we rekening hielden met de verschillende beginselen, bijvoorbeeld dat alles op feiten en wetenschappelijke grondslagen gebaseerd is en niet op emoties, en dat we verder bij een op risico's gebaseerde benadering en niet een op gevaren gebaseerde benadering zijn gebleven. Dat is bijzonder belangrijk voor de uitvoerbaarheid van het gehele wetgevingsproject en voor de implementatie ervan op een later tijdstip.

Tegelijkertijd mogen we niet vergeten dat wij bij de implementatie geen prioriteit moeten verlenen aan import en dat we geen nationale of Europese productie moeten benadelen. Op dit moment staat de Commissie echter nog een grote taak te wachten. Over het algemeen is er op evenwichtige wijze rekening gehouden met deze beginselen. Daarom kunnen wij ook wel met dit compromis leven. Wat de details betreft, is het mijns inziens bijzonder belangrijk dat de lidstaten voldoende ruimte voor flexibiliteit en subsidiariteit wordt geboden ten aanzien van grondwaterbescherming om te kunnen reageren op hun specifieke omstandigheden. Nederland kan daarbij niet met Duitsland of met Malta of Griekenland worden vergeleken. Het is ook belangrijk dat het gebruik van pesticiden in Natura 2000-gebieden en in vogelbeschermingsgebieden tot een minimum wordt teruggebracht. De lidstaten hebben voldoende speelruimte om dit dienovereenkomstig te implementeren. Dit is echter een compromis dat door iedereen ondersteund moet worden.

Bogdan Golik (PSE). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, allereerst zou ik de rapporteurs van harte willen feliciteren met hun uitstekende verslagen. Aangezien mijn spreektijd beperkt is, zal ik enkel naar het verslag van mevrouw Klaß verwijzen en een aantal tekortkomingen in de voorgestelde richtlijn onder de aandacht brengen.

In de richtlijn wordt een opleidings- en certificeringssysteem vastgesteld voor distributeurs en professionele gebruikers van pesticiden. De voorgestelde regelingen zouden echter moeten voorzien in de wederzijdse erkenning door de lidstaten van certificaten die bewijzen dat de houders ervan een opleiding over het gebruik van pesticiden hebben afgerond. De richtlijn handhaaft tevens de regelingen van het systeem voor de technische controle en het onderhoud van uitrustingen voor het gebruik van pesticiden, die op nationale wetgeving zijn gebaseerd. Mijns inziens zou het zinvol zijn om deze kwestie op communautair niveau te regelen. Indien deze controle op basis van internationale voorschriften zou gebeuren, zou niets de wederzijdse erkenning van de resultaten door de lidstaten in de weg staan. Dit is van fundamenteel belang met betrekking tot de ontginning van gronden die zich in grensgebieden bevinden en de officiële toepassing van gewasbeschermingsmiddelen. Tot slot zou ik nog een voorbehoud willen maken bij het feit dat er geen rekening wordt gehouden met de specifieke omstandigheden voor de bescherming van bossen. Zonder het sproeien van pesticiden vanuit de lucht is het immers onmogelijk om bossen in stand te houden.

Lambert van Nistelrooij (PPE-DE). - Voorzitter, als volksvertegenwoordiger uit Nederland heb ik deze wetgeving met bijzondere belangstelling en ook met zorg gevolgd. Het gaat voor ons, als *pays-bas*, laag

gelegen land om een zeer specifieke situatie. Anders dan in andere gebieden in Europa kun je daar niet werken met Europees opgelegde bufferzones langs alle waterlopen. Dat werkt niet. Je maakt een normale duurzame productie in land- en tuinbouw onmogelijk. Nederland staat evenwel ook bekend om die kleine teelten, om tulpen, uien, witlof enz. en derhalve dient heel specifiek te worden gekeken naar hoe het compromis komt te luiden. Het compromis dat nu gesloten wordt, is veel beter dan dat in met name het voorstel van mevrouw Breyer, waarover in de commissie is gestemd. Toen stemde ik daar als lid van de EVP-Fractie tegen. Er is nu sprake van goede overgangsregelingen waarbinnen de industrie met innovatie, met vervangende middelen, verder kan komen. Bovendien krijgen we nu dat fonds voor de kleine teelten, waarmee een goede push kan worden gegeven in de richting van deze alternatieven. De drie regelingen, de drie zones in Europa voor erkenning en toelating, zijn ook veel beter afgestemd op de praktijk.

Eén zorgpunt nog, Voorzitter. Dat betreft de toelating van producten van buiten de Europese Unie. Wij nemen het voortouw om tot een goed evenwicht tussen volksgezondheid en praktische toepasbaarheid te komen, maar wat gebeurt er met de import van buitenaf? Ik vind dat die concurrentiepositie in de WTO, waar dit soort zaken aan de orde komt, die parallelle import en parallelle handel aan de orde gesteld moeten worden.

Wij kunnen akkoord gaan met het voorstel; dank aan de rapporteurs en met name onze dank voor de inzet van mevrouw Klaß en mevrouw Hennicot-Schoepges; blijft echter dat ene zorgpunt waar het de agrariërs om gaat: wij zijn duurzaam bezig, maar de anderen...? Dat is dus een onopgelost probleem. Graag uw antwoord daarop.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Dames en heren, de veiligheid van etenswaren is een van de belangrijkste EU-doelstellingen maar dit is een slecht compromis. Hongarije zal dit verslag niet steunen in de Raad en ook de Hongaarse leden van het Europees Parlement zullen tegen dit verslag stemmen, aangezien het nadelig is voor de Europese landbouw.

Wij zien hier twee bijzonder grote problemen. Het zonesysteem is kunstmatig en tegenstrijdig met het subsidiariteitsbeginsel van de Europese Unie, en, zoals mijn Nederlandse collega zojuist al aangaf, het maakt een flexibele reactie onmogelijk. Het is ook schadelijk voor de Europese landbouw omdat het risiconiveau toeneemt, het resistentiegevaar groter wordt, de productiekosten stijgen en zoals veel collega's al te berde brachten: we kunnen de producten uit landen buiten de Europese Unie niet controleren. Om die reden gaat deze richtlijn gepaard met bijzonder ernstige gevaren.

Ten slotte is het gevolg van radicale milieustandpunten dat de terugdringing van gewasbeschermingsmiddelen de weg vrijmaakt voor GGO's, wat hier in Europa niet wenselijk is.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil degenen bedanken die aan deze twee belangrijke verslagen hebben gewerkt. Je zou op grond van de bijdragen van sommigen hier vanavond denken dat de EU momenteel absoluut geen controle heeft over het in de handel brengen en het gebruik van deze chemische stoffen, maar dat hebben we wel degelijk! We hebben momenteel strenge regels en zelfs regels voor residuen en voedingsmiddelen. Ik buig vanavond dus voor geen van beide uiterste standpunten in dit debat, niet voor degenen die niet zien dat gewasbeschermingsmiddelen nodig zijn in de voedselproductie, en niet voor degenen die zeggen dat deze twee stukken wetgeving een ramp zijn voor de landbouw en de voedselproductie in Europa.

Ik maak me een beetje zorgen over de opmerkingen van commissaris Dimas dat mensen zich zorgen maken over bestrijdingsmiddelen. Ja, dat kan zo zijn, maar de vraag is: hoe gerechtvaardigd zijn die zorgen? Wat hebt u als Commissie gedaan om consumenten duidelijk te maken dat het overgrote deel van ons voedsel wordt geproduceerd met behulp van middelen die ons veilig voedsel van hoge kwaliteit moeten geven? Ja, sommige grondstoffen die in chemische stoffen worden gebruikt, zijn zeer gevaarlijk, maar de risico's van het gebruik daarvan hangen af van de manier waarop ze worden gebruikt, en hangen ook af van de inachtneming van de maximumwaarden voor residuen (MRL's) in ons voedsel. Naar mijn ervaring zijn degenen die deze stoffen gebruiken, goed opgeleid, maar misschien moeten we de opleiding in andere lidstaten verbeteren.

Tweëntwintig stoffen staan nu op de lijst om te worden verboden. In Ierland en het Verenigd Koninkrijk leven grote zorgen over de graanproductie en aardappelteelt. Men vraagt zich af of de agrochemische industrie zal reageren en nieuwe middelen zal gaan produceren. De Commissie heeft op die vraag geen antwoord. Zullen de afwijkingen werken? Wat gebeurt er als er geen alternatieven zijn? Ik denk dat deze vragen moeten worden beantwoord, want in Ierland willen we graan en aardappels blijven verbouwen. Het probleem van geïmporteerd voedsel is heel reëel, en ik vraag u hiervoor vijf seconden extra. Als de Commissie hieraan

samen met de voedselproducenten in de EU zou werken, zouden we vooruitgang kunnen boeken. Het is gewoon niet te verdedigen dat de Commissie hier zit en zegt dat we het gebruik van stoffen in Europa gaan verbieden, maar dat producenten buiten de Europese Unie ons gewoon voedsel kunnen blijven sturen waarvoor die stoffen wel zijn gebruikt. Dat is geen situatie waarin onze boeren kunnen concurreren. Het is niet verdedigbaar, en ik verzoek u daar vanavond nog op in te gaan.

Pilar Ayuso (PPE-DE). – (ES) Mevrouw de Voorzitter, ik wil het hier hebben over het verslag-Breyer. Er zij op gewezen dat de Europese landbouwers zich er ten volle van bewust zijn dat bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bijzondere aandacht moet worden besteed aan de menselijke gezondheid en de bescherming van het milieu. In de sector heerst evenwel diepe bezorgdheid omdat het Europees Parlement niet begrijpt dat deze verordening in de toekomst ernstige gevolgen kan hebben.

Immers, uit de beoordelingen van het potentiële effect van de verordening blijkt dat het vanwege de beperkte beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen in de toekomst bijzonder moeilijk zal zijn om paal en perk te stellen aan de plagen en ziekten waarmee telers van zowel talloze voedingsmiddelen – met name alle mediterrane producten – als sierplanten en snijbloemen te maken zullen krijgen.

Ik besef maar al te goed dat de overeenkomst die in de triloog is bereikt het resultaat is van lastige onderhandelingen. Daarom verdient het werk van de rapporteurs hoe dan ook erkenning. Toch zij onderstreept dat de tijdelijke definitie van hormoonontregelaars zal leiden tot de verdwijning van een grote hoeveelheid actieve stoffen, inzonderheid insecticiden, die van het allergrootste belang zijn voor de landbouw.

De producenten moeten over voldoende actieve stoffen beschikken om elke ziekte of plaag die hun gewassen aantast op doeltreffende en veilige wijze te kunnen bestrijden. Daarbij dient rekening te worden gehouden met het feit dat het gevaar vaak niet zozeer schuilt in het product maar veeleer in een slecht gebruik ervan.

Daarom kan de Spaanse delegatie van de Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten zich vinden in de voorstellen waarin wordt verzocht om een effectbeoordeling en zal zij tijdens de stemming haar steun verlenen aan de – door mijzelf ondertekende – amendementen van de heer Sturdy betreffende hormoonontregelaars en de voorstellen waarin wordt gepleit voor de beschikbaarstelling van gewasbeschermingsmiddelen in geval van nood.

Als deze verordening wordt aangenomen in de termen van de bereikte overeenkomst zullen wij bovendien geconfronteerd worden met een daling van de voedselproductie en een stijging van de prijzen, met als gevolg dat wij ons genoodzaakt zullen zien de voedingsmiddelen die wij niet zelf produceren in te voeren, zodat wij uiteindelijk producten zullen consumeren die behandeld zijn met de stoffen die wij nu verbieden.

Robert Sturdy (PPE-DE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil de Commissie met betrekking tot het verslag Breyer vragen waarom zij tegen een effectbeoordeling is? Wat is er zo essentieel of zo belangrijk dat de Commissie tegen een effectbeoordeling is?

Er is geen wetenschappelijk bewijs dat erop wijst dat sommige van de middelen die we tot nu toe gebruiken, gevaarlijk zijn voor de volksgezondheid. Sommige daarvan zijn dat wel, maar er zijn er aardig wat die u van het menu wilt schrappen, die niet gevaarlijk zijn. Ik denk dan met name aan Triasol, dat van groot belang is voor de tarweteelt in de Europese Unie. U hebt het algemene publiek in de steek gelaten. Ik ben hier heel duidelijk in: u hebt als Commissie het algemene publiek in de steek gelaten toen u verzuimde de komst van GGO's in de Europese Unie tegen te houden. De Commissie geeft dit ook toe. U hebt toegegeven dat u hebt verzuimd de komst van GGO's in Europa tegen te houden. U hebt gefaald toen het ging om het verslag dat ik heb opgesteld over maximumwaarden voor residuen. We hebben hier een lid van het DG Gezondheid en consumenten zitten; de commissaris is momenteel druk in gesprek, maar wanneer ze klaar is met praten, zou ze misschien eens kunnen luisteren naar wat ik heb te zeggen. U hebt nagelaten de invoer te beheersen die binnenkomt met maximumwaarden voor de residuen van bestrijdingsmiddelen. Die producten liggen nu in de schappen van de supermarkten.

Als we deze middelen dus binnen de Europese Unie gaan verbieden, wat gaat u dan doen aan de invoer die binnenkomt? Zegt u daarover alleen maar: "Ach, het doet er niet echt toe; deze producten komen toch wel binnen. Zullen we het maar zo laten en gewoon aannemen dat de mensen er geen punt van zullen maken?"

De boeren in de Europese Unie zijn heel verstandige mensen wanneer het gaat om het produceren van voedsel. Wanneer deze wetgeving wordt aangenomen, betekent dat in feite dat we tegen hen zeggen dat ze dwazen zijn en niet geïnteresseerd zijn. Geen boer zal bij zijn volle verstand een chemisch middel gebruiken dat gevaarlijk is voor de volksgezondheid. We hebben hier enorm veel onderzoek naar gedaan.

Ik sluit af met een paar laatste gedachten hierover. We staan op het punt legbatterijen voor de productie van eieren te verbieden en toch staat u daar een afwijking voor toe. Dat is echter iets dat de mensen behoorlijk belangrijk vinden. Ik maak me er zorgen over dat u, de Commissie, tot nu toe hebt nagelaten alle wetgeving die we hebben, ten uitvoer te leggen. Het is hier van groot belang dat u de boeren de gelegenheid geeft zich te bewijzen en te laten zien dat deze producten veilig zijn.

Alojz Peterle (PPE-DE). - (SL) De onrustwekkende gezondheidstendensen zijn in grote mate te wijten aan het onverantwoorde gebruik van pesticiden. Het is duidelijk dat een betere gezondheid en minder kankergevallen onmogelijk zijn wanneer ons voedsel steeds meer wordt vergiftigd. Ik heb het over een van de belangrijkste milieu- en gezondheidskwesties waarbij enkel een wijziging van het ontwikkelingsparadigma ons kan helpen, geen louter cosmetische acties.

Het werk dat de collega's Christa Klaß en Hiltrud Breyer samen met de schaduwrapporteurs hebben uitgevoerd, is een stap in de goede richting. Ze verdienen dan ook mijn waardering. Ik ben tevreden dat beide rapporteurs inspanningen op verschillende fronten tegelijk wensen en daarbij producenten, verkopers en gebruikers van pesticiden betrekken. Gelijktijdig eisen we ook nationale actieplannen met gekwantificeerde doelstellingen.

Het lijkt me erg belangrijk dat ook burens op de hoogte worden gebracht, wat niet alleen voor mensen, maar vooral ook voor bijen van belang is. Dat betekent dat we schade kunnen vermijden enkel al door aandacht te schenken aan diegenen die we zouden kunnen treffen. In de richtlijn staat dat lidstaten in hun nationale actieplannen bepalingen kunnen opnemen over kennisgeving van burens. Ik zou dat liever als een verplichting zien.

Ik ben ervan overtuigd dat we meer kunnen doen om gewassen te beschermen met niet-chemische, dus met biologische en mechanische middelen.

Neil Parish (PPE-DE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, commissarissen, mag ik u zeggen dat we nog geen jaar geleden in dit Huis hebben gedebatteerd over wat we moesten doen aan de mondiale voedselzekerheid, en of er wel voldoende voedsel in de wereld was. We maakten ons daar toen vreselijke zorgen over. Hier zitten we dan, nog geen jaar later. We debatteren vanavond over deze wetgeving, die de voedselproductie in de Europese Unie mogelijk zelfs kan verlagen. Er zit een morele kant aan het produceren van voedsel, want u moet beseffen, dat als we in Europa geen voedsel produceren, wijzelf het waarschijnlijk wel zullen kunnen kopen, maar de ontwikkelingslanden dat niet kunnen.

Een groot deel van deze wetgeving zal onze gewassen treffen, niet alleen tarwe, zoals Robert Sturdy heeft gezegd, maar vooral ook de aardappelen. We hebben de afgelopen twee jaar in Noord-Europa twee van de slechtste zomers gehad die ik ooit heb meegemaakt. We hebben schimmeldodende middelen nodig gehad om de meeldauw terug te dringen en daadwerkelijk aardappels te telen. Als de mensen in Europa geen aardappels eten, wat eten ze dan, commissarissen? Dan eten ze rijst en eten ze pasta, en in de ontwikkelingslanden is aan beide (en zeker aan rijst) een groot tekort.

In aanvulling op wat Robert Sturdy heeft gezegd, leveren veel van deze bestrijdingsmiddelen en schimmeldodende middelen die we gebruiken, geen problemen op als ze op de juiste wijze worden gebruikt en men zich houdt aan de aangewezen wachttijd. Door deze specifieke chemische middelen te gebruiken, kunnen we zeer goed voedsel produceren. Als u me hier vertelt dat u er een einde aan gaat maken dat er geïmporteerd voedsel binnenkomt dat feitelijk is besproeid met deze specifieke typen chemische middelen, dan geloof ik dat niet! Om de eenvoudige reden dat, als deze middelen goed zijn toegepast, u uw tarwe bij binnenkomst in de haven van Rotterdam in feite aan zoveel controles kunt onderwerpen als u wilt, maar u geen residu zult aantreffen. Ik vind dus dat we echt wakker moeten worden en moeten beseffen dat we in Europa voedsel moeten produceren en het ook veilig moeten produceren, ervoor moeten zorgen dat we de hoeveelheid chemische stoffen die we gebruiken, verminderen – wat we al doen – en ervoor moeten zorgen dat we boeren opleiden om op de juiste wijze te sproeien – wat we ook al doen.

Ik wil u daarom verzoeken om alstublieft een fatsoenlijke effectbeoordeling te laten uitvoeren, want het is nu twee jaar geleden dat u uw effectbeoordeling hebt uitgevoerd. We hebben twee van de natste zomers gehad die zijn geregistreerd; het is tijd dat u nogmaals naar de effecten kijkt. We verzoeken u echt dringend om een goede effectbeoordeling te laten uitvoeren.

Avril Doyle (PPE-DE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, de heer Stevenson heeft mij deze twee minuten aangeboden, omdat hij niet hier kan zijn. Mag ik dit als PPE-DE-tijd gebruiken?

De Voorzitter. - Ga uw gang!

Avril Doyle (PPE-DE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, door allerlei overdreven beweringen is het in dit moeilijke debat bij tijden moeilijk feiten van fictie te onderscheiden. Ja, het is nodig het gebruik van agrochemische middelen te beheersen; dat erkennen we allemaal. En als deze stoffen niet duurzaam worden gebruikt, kunnen ze gevaarlijk zijn voor de gebruiker en het milieu. Als ze echter wel duurzaam worden gebruikt en als de maximumwaarden voor residuen en de wachttijd in acht worden genomen, leveren ze een minimaal risico op, en helemaal geen risico voor de consument.

Het voorstel om besluiten over de goedkeuring van een actieve stof te baseren op de intrinsieke eigenschappen van de stof – de op gevaren gebaseerde aanpak – in plaats van op het wetenschappelijke beginsel van de risicobeoordeling is een groot punt van zorg.

Alcohol, pure alcohol, is een gevaar. We weten wat er gebeurt als je pure alcohol drinkt. Wanneer de alcohol echter voldoende wordt verdund tot 4 tot 12 procent of zoiets – wanneer hij dus duurzaam wordt gebruikt – is er sprake van een minimaal risico. Mag ik opmerken dat dit twee verschillende zaken zijn?

Er is verwezen naar de effectbeoordeling van de EU. Er is ook al verwezen naar de wetenschappelijke definitie, en het ontbreken daarvan, van hormoonontregelaars. De positieve kant is echter dat de overgangperiode de industrie in de gelegenheid stelt te investeren in het broodnodige O&O en nieuwe producten en levensvatbare alternatieven te ontwikkelen. Ik nodig de agrochemische industrie en hun CERP-gemeenschap uit naar dit gebied te kijken en erin te investeren.

De anomalie dat voor geïmporteerde voedingsmiddelen in het algemeen wel gewasbeschermingsmiddelen mogen worden gebruikt, terwijl we onze eigen boeren niet toestaan deze te gebruiken, blijft een mysterie en een van de grote problemen die wij met dit soort wetgeving hebben. Per saldo denk ik echter dat het huidige voorstel een grote verbetering is ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel, en ik ben geneigd het te steunen.

Colm Burke (PPE-DE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil naar voren halen dat het belangrijk is dat aan de getroffen belanghebbenden in een vroeg stadium van de wetgevingsprocedure wordt uitgelegd waarom regulering nodig is.

Als vertegenwoordiger van een overwegend ruraal kiesdistrict heb ik een groot aantal protestverklaringen van zeer ongeruste kiezers in de agrarische gemeenschap ontvangen over dit specifieke dossier.

Binnen deze gemeenschap heeft men algemeen de indruk dat vanuit Brussel willekeurig verordeningen worden afgekondigd zonder dat er sprake is geweest van inspraak van onderaf. Ik ben er daarom vast van overtuigd dat de regeringen van de lidstaten veel meer moeten doen om de betrokken belanghebbenden deze zaken uit te leggen, in plaats van de gemakkelijke weg te kiezen en de verantwoordelijkheid af te schuiven op de zogenaamde bureaucraten in Brussel. Het zijn immers de lidstaten die deze maatregelen uiteindelijk ten uitvoer moeten leggen en het zijn de lidstaten die de middelen hebben in de vorm van lokale afgevaardigden om deze zaken aan boeren uit te leggen.

Het is belangrijk dat degenen die binnen de EU voedsel produceren, niet aan te veel regels worden gebonden, vergeleken met degenen die hun oogst van buiten de EU op de markt brengen. Elk voorstel moet een evenwicht bieden tussen consumenten, boeren en het milieu, maar we moeten er ook voor zorgen dat alle belanghebbenden over de juiste informatie beschikken.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Waarde collega's, als arts ben ik me er ten volste van bewust dat we jegens de Europese consument de verantwoordelijkheid hebben om alle gewasbestrijdingsmiddelen te verbieden waarvan op basis van wetenschappelijk onderzoek is vast komen te staan dat ze schadelijk zijn. Verder ben ik ingenomen met het feit dat de rapporteurs erin zijn geslaagd om een zodanig uitgewogen nieuwe richtlijn op te stellen dat het bedrijfsleven gemotiveerd wordt om alternatieve en veiligere pesticiden te zoeken en te ontwikkelen. Voor het echter zover is, zijn er nog ontheffingen nodig voor lidstaten met een vochtig klimaat, iets dat de zuidelijke lidstaten gewoon dienen te begrijpen. Ik sta erop dat de lidstaten, maar ook de Commissie, consequent en compromisloos al het voedsel en alle bloemen afkomstig uit landen buiten de Europese Unie controleren op verboden pesticiden en fungiciden. Daarbij gaat het niet alleen om de hoeveelheden residuen in levensmiddelen, maar ook om de Europese boeren te beschermen tegen oneerlijke concurrentie. Ik sluit mij tevens aan bij de kritiek op de Europese Commissie voor het feit dat zij geen effectbeoordelingsstudie heeft uitgevoerd, hetgeen tot gevolg heeft dat wij de bedenkingen die er bij de burgers over deze richtlijn bestaan niet wegnemen kunnen, terwijl ik dat wel heel graag zou willen.

Gerard Batten (IND/DEM). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, het gemeenschappelijk landbouwbeleid heeft de Britse landbouw enorm grote financiële en economische schade berokkend.

We hebben nu deze voorstellen over bestrijdingsmiddelen. Geschat wordt dat deze richtlijn kan betekenen dat 15 procent van de bestrijdingsmiddelen wordt verboden. Geschat wordt dat zo'n verbod de tarweoogst met 26 tot 62 procent zal doen dalen, de aardappeloogst met 22 tot 53 procent en de opbrengst aan enkele andere groenten met 25 tot 77 procent. Dit zal ertoe leiden dat de detailhandelprijzen sterk zullen stijgen. Daar zullen de mensen die het minst in staat zijn hoge prijzen te betalen, het meest onder lijden.

Ik vraag me af of de rapporteurs ons de naam van één iemand kunnen noemen die is getroffen door of is overleden aan de gevolgen van deze bestrijdingsmiddelen? Waarschijnlijk niet! Ik kan u echter heel wat namen noemen van mensen in mijn kiesdistrict die niet geen extra geld hebben om aan levensmiddelen te besteden. .

Péter Olajos (PPE-DE). – (HU) Ik ben blij dat het onderwerp van de richtlijn inzake het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in essentie tot de bevoegdheid van de lidstaten is gaan behoren, vooral met betrekking tot de grootte en de bepaling van de bufferzone. Ik ben voorstander van het voorschrijven van actieplannen op nationaal niveau en ook ben ik het ermee eens dat in de richtlijn gebruiksreductie centraal moet staan. Tevens ben ik tevreden met het compromis dat is bereikt over het sproeien vanuit de lucht.

Wat betreft de verordening over de toelating van gewasbeschermingsmiddelen op de markt is het voorstel in de basis goed, waar het gaat over het verbod op of de stapsgewijze vervanging van gewasbeschermingsmiddelen die de gezondheid van mensen ernstige schade toebrengen. Tegelijkertijd zie ik een probleem in verband met de controle van stoffen die uit derde landen komen.

Ik vind het vergunningssysteem van gewasbeschermingsmiddelen in drie zones onaanvaardbaar. Je hoeft geen expert op het gebied van gewasbescherming te zijn om te huiveren bij de gedachte dat bijvoorbeeld Hongarije in dezelfde zone terecht zou komen als Ierland, dat geheel andere klimatologische en agrarische productieomstandigheden kent.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, ik wil graag een kwestie aansnijden waarover vandaag in dit verband nog niet is gesproken. Uiteindelijk hebben wij hopelijk weer een verstandig compromis in Europa weten te bereiken. Wat hebben wij echter op weg daar naartoe gedaan? Denk aan de maandenlange discussies met soms extreme voorstellen van de ene zijde aan de andere en omgekeerd. De media hebben zich hier gretig op gestort. Dat alles in de media heeft ertoe geleid dat consumenten aan het twijfelen zijn gebracht en dat iedereen het er weer over eens is dat "Europa alles verkeerd doet" en dat "Europa tegen in plaats van vóór de burgers is". Nu hebben we uiteindelijk een half zinvolle oplossing gevonden, een compromis, maar wel een dat grotendeels instemming zal vinden. Wat blijft er over het geheel dan over? Weinig tot niets!

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Het is de eerste keer dat de Europese Commissie, de Raad en het Parlement voor een zo grondige en alomvattende aanpak hebben gekozen wat betreft bepalingen in verband met de kwaliteit en de veiligheid van voedsel. De stemming die morgen in dit Parlement plaatsvindt, zet de kroon op drie jaar werk. Het is onze taak te verzekeren dat de bepalingen duidelijk, veilig en op kennis gebaseerd zijn, vooral op een dergelijk gevoelig terrein als voedselproductie. Daarom vestig ik vandaag, samen met een aantal andere Parlementsleden, de aandacht op de noodzaak om permanent toe te zien op de effecten van de aangenomen verordening over het gebruik van pesticiden.

We zijn ervan overtuigd dat bepalingen die op gedegen kennis steunen bij de consumenten vertrouwen zullen creëren over het gebruik van pesticiden op wetenschappelijke basis. Het bereikte compromis zal zonder enige twijfel de gezondheidstoestand van de bevolking helpen verbeteren, maar ook tot een stijging van de productiekosten leiden. Het is van groot belang dat we dat in gedachten houden wanneer we over de financiële middelen voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid debatteren. We willen ook graag weten of ingevoerd voedsel ook zal voldoen aan de strikte bepalingen die in de Unie van toepassing zijn. Ik roep het Parlement op de amendementen 179, 180 en 181 te steunen, die ik samen met enkele collega's heb ingediend.

James Nicholson (PPE-DE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik moet zeggen dat ik grote bedenkingen heb bij dit voorstel dat hier vanavond wordt besproken, en bezorgd ben over de gevolgen die het zal hebben voor de toekomst van onze agro-industrie.

Ik wil te boek stellen dat ik de amendementen steun die de heer Sturdy heeft ingediend. Ik heb ze ondertekend en steun ze graag. Ik denk dat ze tenminste zullen helpen om de industrie in de toekomst enige steun te geven.

Ja, we hebben behoefte aan wetgeving en hebben die ook nodig, maar het moet wel goede wetgeving zijn. We hoeven de productie daarbij niet te schaden. We hebben een sterke effectbeoordeling nodig om te weten welke gevolgen deze wetgeving zal hebben; daar hebben we behoefte aan en die hebben we nodig, maar die hebben we momenteel niet. We moeten meer feiten hebben, en geen fictie, en we moeten zeker stilstaan bij de feiten.

Het heeft geen zin dat Europa wetgeving voor zichzelf opstelt en zichzelf zo uit de markt concurreert, omdat we de import niet kunnen beheersen. De Commissie hanteert volstrekt verschillende normen voor wat zij binnen de Europese Unie oplegt en voor wat zij de Europese Unie binnen laat komen, want het enige dat er zal gebeuren, is dat mensen elders zullen gaan kijken.

Stavros Dimas, Commissie. – (EL) Mevrouw de Voorzitter, ik wil al degenen die het woord hebben gevoerd in dit debat van harte bedanken voor hun opbouwende opmerkingen. Aan de hand van de overeengekomen tekst, die een zeer succesvol compromis bevat, moeten de lidstaten nu nationale actieplannen opstellen en daarin kwantitatieve doelstellingen opnemen voor het verminderen van de risico's.

Met de nationale actieplannen moeten de lidstaten eveneens toezicht houden op het gebruik van de pesticiden die bij tijd en wijlen problemen hebben veroorzaakt, en moeten zij streefdoelen vaststellen voor de vermindering van het gebruik van een aantal daarvan. Dit is een belangrijke stap vooruit. Daarmee zullen niet alleen de menselijke gezondheid en het milieu worden beschermd maar ook economische voordelen worden behaald, omdat de kosten voor de nationale gezondheidstelsels zullen worden verminderd en dankzij de onderhavige wetgeving minder pesticiden zullen worden gebruikt.

Het voorgestelde compromispakket omvat echter niet alleen nationale actieplannen maar ook andere belangrijke aspecten. Er zal rekening moeten worden gehouden met het voorzorgsbeginsel. In het kader van geïntegreerde gewasbescherming wordt prioriteit gegeven aan andere, niet-chemische plantenbeschermingsmethoden.

Ook omwonenden en omstanders worden beter beschermd. Zo mogen de nationale actieplannen bepalingen omvatten met betrekking tot de voorlichting van degenen die kunnen worden blootgesteld aan verwaaiende spuitniveaus. Ook mogen de vanuit de lucht te bespuiten gebieden niet grenzen aan bewoonde gebieden.

Alle distributeurs van pesticiden – en dus niet alleen degenen die aan beroepsgebruikers verkopen – moeten ervoor zorgen dat een aantal van hun personeelsleden in het bezit is van een speciaal vakbekwaamheidscertificaat – dat, zoals een Parlementslid opmerkte, natuurlijk wederzijds zal worden erkend – om uitwisseling van informatie over pesticiden mogelijk te maken en klanten deskundige hulp te kunnen bieden. Van deze verplichting worden alleen bepaalde categorieën van kleine distributeurs uitgesloten.

Wat betreft het verbod op spuiten vanuit de lucht, is een compromisoplossing gevonden voor het behandelen van aanvragen voor een afwijking. Een afwijking moet worden onderworpen aan een uit twee trappen bestaande procedure. Allereerst moet een algemeen plan voor spuiten vanuit de lucht worden opgesteld. Dat plan moet dan uitdrukkelijk worden goedgekeurd door de autoriteiten en daarna kunnen speciale aanvragen voor spuiten vanuit de lucht worden ingediend. Deze aanvragen zullen dan aan de in het algemene plan opgenomen goedkeuringsvoorwaarden onderworpen worden.

Tot slot wil ik nog toevoegen dat de Commissie voldaan is over de uitkomst van de onderhandelingen en daarom de voorgestelde compromisoplossingen volledig kan aanvaarden.

VOORZITTER: MARTINE ROURE

Ondervoorzitter

Androulla Vassiliou, Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, dank u wel allemaal voor uw zeer vruchtbare deelname aan dit zeer interessante debat. De Commissie hecht bijzonder belang aan dit dossier, en persoonlijk hecht ik aan het zeer hoge niveau van volksgezondheid dat het tracht te bereiken. Er hebben lange en moeilijke discussies plaatsgehad tijdens de trilogie, die de rapporteur met grote toewijding en vaardigheid heeft gestuurd, en ik bedank haar daarvoor.

De Commissie heeft het gemeenschappelijk standpunt gesteund en kan ook het voorstel steunen zoals dat uit de tweede lezing naar voren komt. Alle innovatieve aspecten van het voorstel zijn behouden gebleven, in het bijzonder de goedkeuringscriteria, die ervoor zullen zorgen dat gevaarlijke stoffen die een hoog risico opleveren voor de volksgezondheid, worden geëlimineerd of worden vervangen door veiligere alternatieven, en die zullen zorgen voor verbeterde wederzijdse erkenning en voor de vervanging van enkele producten door veiligere alternatieven. Laat ik echter reageren op enkele van de opmerkingen die hier zijn gemaakt.

Volgens de schatting van de Commissie zal slechts 4 procent van de stoffen die thans in de handel zijn, verdwijnen omdat het hormoonontregelaars zijn en slechts 2 procent van de stoffen omdat ze kankerverwekkend, mutageen of toxisch zijn voor de productie. Het totale aantal actieve stoffen dat thans in de handel is en mogelijk niet wordt goedgekeurd onder de nieuwe wetgeving, wordt geschat op minder dan 25 stoffen.

Deze evaluatie is bevestigd door een verslag van het Zweeds chemisch agentschap en komt ook overeen met de herziene effectbeoordeling van het Britse directoraat voor de veiligheid van bestrijdingsmiddelen. Ik wil er voorts op wijzen dat de nieuwe criteria pas van toepassing worden op reeds goedgekeurde stoffen bij de verlenging van hun goedkeuring; voor de meeste daarvan is de verlengingsdatum 2016. De industrie zal daarom ruim de tijd hebben om andere, veiligere middelen te ontwikkelen.

Ik wil ook ingaan op enkele opmerkingen over ingevoerd voedsel. Ik herinner u eraan dat we sinds 2008 de verordening betreffende de maximumwaarden voor residuen hebben, die volledig van toepassing is. Als een actieve stof niet is goedgekeurd om in de EU in gewasbeschermingsmiddelen te worden gebruikt, is de maximumwaarde voor residuen voor deze stof vastgesteld op het detectieniveau. Deze MRL is geldig voor producten uit de EU, maar ook voor ingevoerd voedsel en voeder.

Er zijn evenwel meerdere redenen waarom een actieve stof mogelijk niet kan worden goedgekeurd in de EU. Het mogelijke risico voor de consumenten is er daar slechts een van. Andere mogelijke redenen hangen samen met milieukwesties of de bescherming van werknemers, die vallen onder de soevereiniteit van derde landen waar het bestrijdingsmiddel wordt gebruikt. In deze situaties kan het gebruik van het bestrijdingsmiddel voor ons onaanvaardbaar zijn, maar hoeft het behandelde gewas niet noodzakelijk een risico op te leveren voor consumenten in de EU. Het derde land dat producten die behandeld zijn met zulke stoffen, naar de EU wil exporteren, kan daarom verzoeken om een invoertolerantie, zolang het gegevens kan verstrekken waaruit blijkt dat de consumptie van deze producten geen risico oplevert voor de volksgezondheid, en deze gegevens gunstig zijn beoordeeld door de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) en formeel zijn vastgelegd in EU-wetgeving. Dit is het standpunt met betrekking tot ingevoerde goederen.

Ik kom nu terug op de richtlijn die we hopelijk gaan aannemen. De Commissie is van mening dat het uiteindelijke compromis evenwichtig is, dat het de doelstellingen verwezenlijkt van bescherming van de gezondheid of het milieu en dat het waarborgt dat boeren kunnen beschikken over bestrijdingsmiddelen. We kijken nu uit naar de formalisering van het akkoord in tweede lezing.

Dit is voor het Europees Parlement en de Raad zeker een heel goede manier om het nieuwe jaar te beginnen, en het is ook goed voor onze burgers, want het is goed voor hun gezondheid. We denken dat het ook gunstig is voor onze boeren, omdat het hun eigen productie waarborgt door specifieke maatregelen, zoals de bevordering van veiligere producten. Wat is bereikt, is belangrijk. Het is door ons allemaal samen bereikt en is een uitstekend voorbeeld van hoe interinstitutionele samenwerking direct ten goede kan komen aan onze burgers.

Christa Kläß, rapporteur. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, vandaag de dag kunnen wij met behulp van de modernste analysetechnieken nog een suikerklontje in het Bodenmeer vinden. Wij moeten ons echter afvragen hoe wij met deze nieuwe kennis omgaan, wat wij ermee doen.

We hebben nu objectieve effectbeoordelingen nodig waarmee een evenwicht tussen de terechte eisen ten aanzien van milieu en gezondheid en de terechte zorgen van economie en voedselveiligheid, ook wereldwijd vergeleken.

De vragen die collega's hebben gesteld, zijn mijns inziens niet afdoende door de Commissie beantwoord. Het is te weinig om te zeggen dat er vier of twee stoffen wegvallen en dat er in totaal slechts 25 stoffen zijn. Nee, wij willen een juiste economische beoordeling zien, een beoordeling die niet alleen voldoet aan economische criteria, maar ook aan gezondheidscriteria. Wij hebben nog een evaluatie nodig. De Commissie moet nu de gevolgen van deze nieuwe wetgeving grondig gaan evalueren, zodat wij weten wat de effecten

uiteindelijk zijn. We moeten dit in de gaten blijven houden, want er zullen altijd nieuwe wetenschappelijke ontdekkingen worden gedaan.

Het bereikte compromis leidt het Europees gewasbeschermingsbeleid in een andere richting. Het leidt tot meer gemeenschappelijk optreden in heel Europa en het vereist gerichte maatregelen van de lidstaten, die een duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen veiligstellen.

Als rapporteur wil ik u danken voor uw steun. Wij zijn erin geslaagd om vanuit verschillende uitgangspunten tot een goed compromis te komen. Voor het nieuwe jaar wens ik meer positief denken. Eén ding kan immers ook worden gezegd, en dat heb ik te weinig gehoord: gewasbeschermingsmiddelen garanderen gezonde en voldoende levensmiddelen en een gezond cultuurlandschap in Europa!

Hiltrud Breyer, rapporteur. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, ook ik wil mijn dank uitspreken voor het levendige debat. Ik wil nogmaals benadrukken dat ik nog steeds dezelfde mening ben toegedaan: dit is een mijlpaal voor de bescherming van consumenten en milieu en dit is met name een groots moment voor Europa. Europa wordt immers in de startblokken gezet voor een inhaalrace. Europa laat zien dat het wereldwijd het voortouw neemt. Dit besluit om uiterst toxische pesticiden uit te bannen is uniek in de wereld, en de Europese Unie kan hier daarom van profiteren.

En dan nu wat betreft de in dit debat steeds opnieuw aangehaalde argumenten dat de importkwestie niet is opgehelderd: dat is niet juist, de importkwestie is wel opgehelderd! Met het verbod op deze uiterst gevaarlijke stoffen worden ze illegaal in Europa. Dat betekent dat de import van bijvoorbeeld groenten en fruit uiteraard moet voldoen aan de Europese wetgeving, en wel via de verordening inzake maximumniveaus voor residuen. Indien bij controle op de hoeveelheid residuen stoffen – pesticiden – worden gevonden die in Europa verboden zijn, is het product illegaal. Dat betekent dat ook bananen die uit Costa Rica komen en met carcinogene stoffen behandeld zijn die bij ons op de index staan en derhalve verboden zijn, illegaal zijn in de Europese Unie. Dat volgt dus heel duidelijk op grond van de verordening inzake maximumniveaus voor residuen. Er is derhalve geen reden om nog meer stemmingmakerij, paniek en angst te veroorzaken!

Ik kan er slechts nogmaals op wijzen, en gelukkig heeft de commissaris dat reeds onderstreept, dat volgens de eerste PSD-studie 80 procent van de pesticiden van de markt zou verdwijnen. Inmiddels is dit percentage aanzienlijk verlaagd. Helaas heeft u met geen woord gerept over deze aanpassing in de PSD-studie.

Houd daarom op met deze bang- en stemmingmakerij! Laten we nu echt het succes vieren dat we hopelijk ten gunste van de burgers, voor het milieu en voor de gezondheidsbescherming behalen.

(Spreekster wordt door de Voorzitter onderbroken)

De Voorzitter. - Mevrouw McGuinness, u hebt een motie van orde.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, dit is een punt van orde: ik heb de indruk dat men zit te praten maar niet luistert.

Ik heb gehoord wat de commissaris heeft gezegd met betrekking tot de invoer van voedsel. Ik denk dat u niet helemaal hebt begrepen waar het om gaat, en dat onze rapporteur, met alle respect, dat ook niet heeft. De boeren zullen in Europa bepaalde stoffen niet meer mogen gebruiken. Hun neefjes buiten de Europese Unie mogen die producten wel gebruiken. We zullen geen residuen aantreffen in voedsel dat de EU binnenkomt. We hebben het echter over concurrentienadeel voor producenten in de EU. Misschien kunnen we het op een ander moment hebben over de echte wereld in plaats van over dit schimmige hemelruim waarin we ons nu bevinden. Sorry voor mijn boosheid.

De Voorzitter. - De gecombineerde behandeling is gesloten.

Wij gaan het debat niet opnieuw voeren.

Het woord is aan mevrouw Breyer.

Hiltrud Breyer, rapporteur. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, de commissaris en ik hebben de situatie allebei heel duidelijk uitgelegd. Als u niet luistert – of als u mogelijk niet wilt horen dat we het probleem hebben opgelost, omdat het niet past in uw strijd tegen deze verordening – dan weet ik het ook niet meer! Ik verklaar echter nogmaals dat het probleem is opgelost. In de Europese Unie kun je geen stof in de handel brengen die in de Europese Unie niet in de handel mag worden gebracht. Punt.

De Voorzitter. – We gaan het debat niet opnieuw voeren. Ik zou u willen verzoeken uw discussie voort te zetten, als dat nodig is, in de wandelgangen.

De gecombineerde behandeling is gesloten en de stemming vindt morgen plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Nicodim Bulzesc (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) Ik steun het compromis van het verslag-Breyer over het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, omdat het boeren en voedselproducenten grotere stabiliteit en zekerheid zal geven.

Het compromisakkoord stelt echter dat de nieuwe wetgeving slechts geleidelijk de bestaande EU-wetgeving zal vervangen en dat bestrijdingsmiddelen die al zijn goedgekeurd onder de huidige regels, beschikbaar blijven tot hun bestaande goedkeuring verloopt. Producten die gevaarlijke stoffen bevatten, moeten binnen drie jaar worden vervangen als er veiligere alternatieven bestaan.

Als het verslag wordt aangenomen, zal het een stap in de richting van een betere gezondheid door milieubescherming zijn en zal het een manier zijn om de EU de kans te geven om zonder verdere vertragingen naar een beter systeem te gaan.

Magor Imre Csibi (ALDE), schriftelijk. – (RO) Ik ben ingenomen met de compromistekst over het duurzame gebruik van pesticiden en bedank mevrouw Klaß voor het goede werk dat ze heeft geleverd.

Naar mijn mening gaat het om een uitgewogen tekst, die een eind maakt aan het gebruik van bepaalde schadelijke bestrijdingsmiddelen, zonder evenwel de Europese landbouw te schaden.

Wat mij verder goeddoet, is het feit dat onder de aanbevolen niet-chemische methoden van gewasbescherming, ongediertebestrijding en teelt genetisch gemodificeerde organismen (GGO's) niet zijn opgenomen, hoewel zij in deze categorie zouden passen.

In dat geval zou er voor de toekomst een opening geboden zijn voor het verhandelen van EU-voedingsmiddelen die GGO's bevatten. Uit de compromistekst blijkt dat dit niet het geval is.

Daarmee wijst het Europees Parlement het gebruik van GGO's opnieuw categorisch af en zo weet de eendrachtige stem van 58 procent van de Europese burgers zich weer gehoor te verschaffen. In dit geval staan ook de lidstaten, vertegenwoordigd in de Raad, achter ons.

Alexandru Nazare (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Wettelijke voorschriften zijn een belangrijk middel om de risico's van bestrijdingsmiddelen voor de volksgezondheid en het milieu te beperken, maar ze dienen wel billijk te zijn en rekening te houden met productkwaliteit en oogstmaximalisatie.

Het opvoeren van de voedselproductie zou een van de oplossingen voor de huidige economische crisis kunnen zijn. Zoals mevrouw McGuinness opmerkt in het verslag dat eind vorig jaar is voorgelegd aan de Commissie landbouw en plattelandontwikkeling, is de prijs van tarwe in twee jaar tijd met 180 procent gestegen, terwijl de voedselprijzen over de hele linie met 83 procent zijn gestegen. Deze hoge prijzen komen tot stand door de strenge normen die wij de Europese producenten opleggen.

Zonder af te willen doen aan de noodzaak van een betere bestrijdingsmiddelenwetgeving blijf ik met het gevoel zitten dat een van de voorgestelde maatregelen tot een vershraling van het aanbod aan gewasbeschermingsmiddelen op de EU-markt zal leiden. Het gevolg daarvan is productieverlies in bepaalde sectoren, zoals de graanteelt.

Sommige bepalingen in deze wet treffen de producent doordat ze een verbod van het merendeel van de thans verhandelde bestrijdingsmiddelen met zich meebrengen en daar een begunstiging van andere middelen tegenover stellen, die als veiliger gelden, maar ook veel duurder zijn. Bijgevolg stijgen de productiekosten, wat boeren in de nieuwe lidstaten het sterkst benadeelt.

Rovana Plumb (PSE), schriftelijk. – (RO) Als alle betrokken partijen achter deze aanbeveling staan, schept dat de noodzakelijke voorwaarden om het oogmerk van milieubescherming en dierenwelzijn in overeenstemming te brengen met een goed functioneren van de interne markt.

Roemenië aanvaardt de bepalingen aangaande wederzijdse erkenning en het zonestelsel, nu er een clause in de tekst is opgenomen die lidstaten toestaat maatregelen te treffen die erop gericht zijn om de

toelatingsprocedure voor gewasbeschermingsmiddelen aan te passen aan de plaatselijke omstandigheden, naast clausules die weigering van erkenning in een aantal welomschreven gevallen toestaan.

Al met al biedt de tekst in deze versie voldoende waarborgen. Hij heeft daarnaast het voordeel dat hij de administratieve lasten verlicht, aangezien de gewasbeschermingsmiddelen-evaluatie door slechts één staat in een bepaald zone uitgevoerd hoeft te worden, die daarbij de bijzondere omstandigheden in alle andere lidstaten in de zone mee zal wegen.

Het is mijn overtuiging als sociaaldemocraat dat we ons moeten blijven inspannen voor de bescherming van het milieu, de volksgezondheid en het dierenwelzijn, zonder echter de landbouwproductie in gevaar te brengen.

15. Actieplan inzake stedelijke mobiliteit (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is de mondelinge vraag van Paolo Costa, namens de Commissie TRAN en Gerardo Galeote, namens de Commissie DEVE, aan de Commissie: Actieplan inzake stedelijke mobiliteit (O-0143/2008 - B6-0002/2009).

Paolo Costa, auteur. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, geachte collega's, de Commissie, waar u deel van uitmaakt, mevrouw Vassiliou, heeft meerdere keren de publicatie van haar actieplan inzake stedelijke mobiliteit aangekondigd. Afgelopen herfst had dat plan al aan de Raad en het Parlement moeten zijn voorgelegd. De Commissie is deze verplichting aangegaan na afsluiting maart vorig jaar van de raadpleging over het Groenboek "Een nieuwe stedelijke mobiliteitscultuur", die in 2007 was gestart. In haar actieplan inzake goederenlogistiek van 2007 heeft de Commissie die verplichting bevestigd evenals in de mededeling betreffende een strategie voor de internalisering van de externe kosten van vervoer van 2008.

De tijd verstrijkt maar het actieplan ziet niet het licht. Het naderend einde van de huidige zittingsperiode doet de parlementaire commissie die ik hier vertegenwoordig, vrezen dat veel werk in deze jaren tevergeefs is verzet. Kunt u, mevrouw de commissaris, ons geruststellen dat het actieplan klaar is? Kunt u mij bevestigen dat het de komende weken zal worden gepubliceerd teneinde dit Parlement in staat te stellen de laatste hand te leggen aan zijn aanbevelingen in de resolutie-Rack "Naar een nieuwe stedelijke mobiliteitscultuur", die de plenaire vergadering in juli 2008 heeft aangenomen?

Mevrouw de commissaris, stedelijke mobiliteit is ongetwijfeld een verschijnsel dat zich afspeelt op plaatselijk niveau, waarbij lokale bevoegdheden altijd de overhand zullen hebben boven nationale en communautaire bevoegdheden. Dat betekent echter niet dat het verschijnsel aangepakt dient te worden zonder enig ingrijpen van de centrale overheid of de Gemeenschap. Wie anders dan de Europese Unie moet de communautaire rol bij dit thema definiëren? Wie kan en moet de grenzen die het subsidiariteitsprincipe op dit vlak oplegt interpreteren?

Als de Commissie – en dus de EU – zich aan deze taak onttrekt, is dat niet nuttig voor de oplossing van het probleem van het stedelijk vervoer en de mobiliteit van de burgers, de luchtvervuiling in de steden, de verkeersveiligheid en de productie van consumenten, de zwakste burgers wier mobiliteit afhangt van het stedelijk vervoer. Het is bekend dat 40 procent van de CO₂-emissies en 70 procent van de overige vervuilende stoffen toe te schrijven zijn aan het stedelijk vervoer. Voorts weten we dat 50 procent van de dodelijke ongevallen in de stad gebeuren.

Kunnen we t toestaan dat er verschillen bestaan tussen de lidstaten? Tussen de steden betreffende de normen voor de bescherming van het stedelijk milieu? Bij de verkeersveiligheidsnormen in de stad? Bij de normen voor de toegang van de burgers tot mobiliteit? Of zijn dat soms geen grondrechten die de Unie zou moeten helpen garanderen voor alle Europese burgers? Daarom hebben we normen en uniforme minimumdoelstellingen nodig, evenals goede praktijken, prikkels (ook van financiële aard), coördinatie en innovatieve projecten en het maken en verspreiden van betrouwbare en vergelijkbare statistieken.

Is dat niet een ruimte, die indien bezet door de Unie, helpt subsidiaire oplossingen te respecteren, waar de lidstaten en de lagere overheden zo terecht op gesteld zijn? Mevrouw de commissaris, het is best mogelijk dat u ons nu een lijst met goede motieven voorlegt voor de vertraging – die aan nalatigheid grenst – bij het presenteren van het actieplan inzake stedelijke mobiliteit. Maar vraagt u zich dan eerst eens af, mocht u willen proberen het niet-nakomen van de aangegane verplichting te verdedigen, of het echt om redenen gaat en niet om banale uitvluchten. Bevestigt u, mevrouw de commissaris, nou niet het idee – dat de afgelopen tijd terrein wint – dat de Commissie zo voorzichtig is geworden dat zij afziet van oplossingen voor de problemen

van de Europese volkeren om de staten niet te verstoren. Dat zou voor een instelling als de Commissie, die niet sterker is geworden na het goede semester van het Franse voorzitterschap, een zelfmoordstrategie zijn.

Delivery, delivery, delivery, om het op zijn Engels te zeggen, is wat de Europese burgers willen. Alleen daarom zijn zij, denk ik, bereid of zouden ze bereid kunnen zijn hun waardering voor onze instellingen naar boven bij te stellen. Het kleine voorbeeld van het plan inzake stedelijke mobiliteit zou een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de oplossing van dit grotere probleem.

Androulla Vassiliou, Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil allereerst doorgeven dat het vice-voorzitter Tajani spijt dat hij niet bij ons kan zijn. Hij is op een heel belangrijke missie naar Japan.

Laat ik meteen ter zake komen. De Commissie blijft zich volledig inzetten voor de ontwikkeling van een Europees beleid op het gebied van de stedelijke mobiliteit, omdat zij ervan overtuigd is dat de verantwoordelijkheden voor de stedelijke mobiliteit weliswaar in de eerste plaats bij de lokale, regionale en nationale autoriteiten liggen, maar actie op Europees niveau op bepaalde gebieden toegevoegde waarde heeft.

Alhoewel alle steden verschillend zijn, worden ze feitelijk voor gemeenschappelijke uitdagingen gesteld. De problemen met de stedelijke mobiliteit zijn groot en nemen toe en raken veel burgers en bedrijven, die te maken krijgen met verkeersveiligheidsproblemen, met beperkte toegankelijkheid van het openbaar vervoer, met verkeersopstoppen en met gezondheidsproblemen als gevolg van de verontreiniging. Laat ik u wat cijfers geven om het belang van stedelijke mobiliteit te illustreren: 60 procent van de bevolking woont in stedelijke gebieden en 85 procent van het bbp van de EU wordt daar gegenereerd. Steden genereren echter ook 40 procent van de CO₂-emissies, en tweederde van de verkeersongelukken vindt plaats in stedelijke gebieden. Verkeersopstoppen, die een van de belangrijkste problemen zijn waar burgers iedere dag mee te maken hebben, zijn tot slot verantwoordelijk voor een verlies van circa 1 procent van het bbp van de EU per jaar.

Duurzame stedelijke mobiliteit is daarom een belangrijk punt als we onze doelstellingen willen verwezenlijken op het gebied van de klimaatverandering, economische groei en verkeersveiligheid. Dit is de reden waarom de Commissie sinds 1995 op dit gebied acties opstart, om de uitwisseling van beste praktijken te bevorderen. Het hoogtepunt is het uiterst succesvolle programma Civitas, dat in 2000 van start is gegaan.

In het Groenboek “Een nieuwe stedelijke mobiliteitscultuur” zijn in 2007 vervolgens brede gebieden geïdentificeerd voor mogelijke aanvullende actie op Europees niveau om groenere en veiligere steden en intelligenter en toegankelijker stedelijk vervoer te bevorderen.

Maar wat kan er concreet op het niveau van de EU worden gedaan? We kunnen lokale autoriteiten helpen verwant EU-beleid ten uitvoer te leggen en optimaal gebruik te maken van de EU-middelen. Door een EU-brede verspreiding en toepassing van innovatieve benaderingen kunnen autoriteiten mogelijk tegen lagere kosten meer en betere resultaten bereiken.

We kunnen markten voor nieuwe technologieën helpen stimuleren, bijvoorbeeld voor schone en energiezuinige voertuigen, en we kunnen geharmoniseerde normen bevorderen, zodat nieuwe technologieën breed in de markt kunnen worden gezet. Tot slot kan de EU autoriteiten naar oplossingen leiden die interoperabel zijn en ervoor zorgen dat de interne markt soepeler functioneert.

De Commissie zal daarom blijven handelen, omdat we net als een grote meerderheid van de belanghebbenden denken dat er veel te winnen valt wanneer we op Europees niveau werken om initiatieven op lokaal, regionaal en nationaal niveau te ondersteunen.

Laat ik nu ingaan op uw vraag naar de redenen waarom de publicatie van het actieplan inzake stedelijke mobiliteit is vertraagd. Helaas waren de omstandigheden vóór eind 2008 niet geschikt voor de aannames van een uitgebreid actieplan door de Commissie.

Mijn collega vice-voorzitter Tajani wil u echter geruststellen dat hij zich blijft inzetten voor de aannames van het actieplan en de ontwikkeling van een EU-beleid op het gebied van het stedelijk vervoer, met volledige inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel en evenredigheidsbeginsel. De Commissie is niet van plan om daartoe een uniforme oplossing voor iedereen voor te stellen. Integendeel. We willen een *toolbox* ontwikkelen, die praktische acties op korte en middellange termijn bevat, zodat steden de instrumenten hebben waarmee ze op geïntegreerde wijze specifieke problemen met betrekking tot de stedelijke mobiliteit kunnen aanpakken. Het is daarna aan de lokale autoriteiten om op basis van hun eigen doelstellingen en behoeften te beslissen wat het geschiktst voor hen is.

Om de zorgen weg te nemen die mogelijk nog bestaan met betrekking tot de strategische rol van de EU op het gebied van de stedelijke mobiliteit, is vice-voorzitter Tajani van plan om met concrete acties te laten zien hoe de EU op het gebied van de stedelijke mobiliteit toegevoegde waarde en kwaliteit kan bieden in Europa. Op basis van de reacties op het Groenboek en veel discussies met belanghebbenden zijn diverse acties vastgesteld, die later dit jaar van start zullen gaan.

Om innovatieve oplossingen en nieuwe technologieën te bevorderen, hebben we al een oproep tot het indienen van voorstellen gedaan, die eind maart sluit en die de geselecteerde voorstellen tot 50 procent financiering biedt. Wanneer de Richtlijn inzake de bevordering van schone en energiezuinige wegvoertuigen rond maart in werking treedt, zullen we de ontwikkeling van een website in gang zetten om de gezamenlijke aanschaf van schone voertuigen te vergemakkelijken.

Wat betreft informatie en de uitwisseling van benaderingen, zijn we van plan om rond april een website te beginnen die informatie geeft over wetgeving inzake stedelijke mobiliteit en financiering in Europa, alsook over goede praktijken. We zullen ook met belanghebbenden nadenken over de toekomst van ons programma Civitas en over de vraag hoe we kunnen voortbouwen op de uitgebreide kennis en ervaring die de door Civitas gefinancierde acties hebben gegenereerd.

Tot slot zullen we, om de kennis over duurzaam mobiliteitsbeleid te helpen vergroten, een onderzoek starten naar aspecten die verband houden met groene zones, alsook een onderzoek naar de mogelijkheden om openbaarvervoersystemen meer interoperabel te maken. We zijn ook van plan een netwerk van deskundigen op te zetten voor het bestuderen van aspecten van tolheffing in steden en de internalisering van externe kosten.

Ik ben ervan overtuigd dat dit pakket acties, dat binnenkort op Europees niveau zal worden ondernomen, een belangrijke basis biedt om verder te komen op het gebied van de stedelijke mobiliteit.

Reinhard Rack, *namens de PPE-DE-fractie.* – (DE) Mevrouw de Voorzitter, commissaris, met alle respect voor de Commissie en voor u als persoon, maar u hebt niet echt antwoord gegeven op de vraag van commissievoorzitter Costa. U had al een goed signaal afgegeven toen u erop wees – en dat was al duidelijk uit het Groenboek over stedelijke mobiliteit – dat we gemeenschappelijke Europese oplossingen nodig hebben voor een probleem waarmee nagenoeg alle Europese steden op de een of andere manier te kampen hebben, soms compleet verschillend, soms veel op elkaar lijkend. Dat hebben wij destijds, enkele maanden geleden ook toegejuicht en wij hebben vol verwachting uitgekeken naar de voorstellen van de Commissie, die ons waren toegezegd. Die zijn echter niet gedaan. En als u met uw verklaring een boodschap wilde overbrengen, dan heb ik deze als volgt genoteerd: *There will be no comprehensive action plan*. Waarom niet?

Als wij geloven wat we horen – en we horen veel hier in het Parlement en bij de instellingen van de Europese Unie – dan betekent het dat er een of wellicht meerdere lidstaten zijn, die angst hebben gezaaid, helaas ook onder de Commissie, onder het voorwendsel dat de subsidiariteit in het geding zou zijn. Het Europees Parlement heeft in zijn voorstellen uitdrukkelijk gesteld dat het niet in de subsidiariteit wil ingrijpen. U hebt opnieuw benadrukt dat u geen uniform plan wilt dat aan iedereen tegemoet komt. Helemaal geen plan presenteren is echter ook geen oplossing. Laten we deze stap daarom zetten en deze belofte waarmaken! Een hervervorming van de Commissie wordt niet veilig gesteld door niets te doen of door een of meer lidstaten niet te beledigen, maar een hervervorming zal worden veilig gesteld als er iets positiefs wordt samengesteld en gepresenteerd.

Gilles Savary, *namens de PSE-Fractie.* – (FR) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, u hebt ons zojuist gesteund bij het initiatief dat het Europees Parlement voornemens is te nemen over dit dossier. U hebt zojuist gesteld dat de Europese Unie het stedelijk vervoer om overduidelijke redenen, namelijk het belang ervan voor het vervoer en gezien de doelstellingen van het Europese klimaatplan, niet naar de achtergrond mag verwijzen. Mijnheer Barrault heeft vóór u reeds het initiatief genomen voor een groenboek en ons een actieplan beloofd. U mag ons dit actieplan nu niet ontnemen en uitleggen dat u het stiltejes ten uitvoer gaat leggen, zonder overleg met en controle door het Parlement en zonder enige zichtbaarheid.

Daarom heb ik mijn collega's ertoe weten over te halen – en daarvoor spreek ik mijn dank aan hen uit, met name aan Reinhard Rack, die de weg grotendeels heeft vrijgemaakt – om het Europees Parlement in een initiatiefverslag nog vóór de verkiezingen het actieplan te laten opstellen dat u weigert. En dat is een zeer ongebruikelijke gang van zaken. Dit uiterst heterodoxe initiatiefverslag zal een groot politiek gewicht in de schaal leggen, omdat hierin vragen zullen worden gesteld aan de nieuwe Commissaris voor vervoer, die zal worden gehoord door de Commissie vervoer, en zal dus zeer zwaar wegen bij de goedkeuring van deze

Commissaris door het Europees Parlement. Het is betreurenswaardig dat de Europese Commissie al zwicht wanneer de minste of geringste lidstaat bezwaar aantekent.

Wij zijn gesterkt in onze wens om zelf met een actieplan te komen, u dat voor te leggen en ervoor te zorgen dat de volgende Commissaris voor vervoer zich duidelijk verbindt aan de uitvoering van het plan omdat wij ons zorgen maken over de institutionele ontwikkeling waarbij de Europese Commissie heeft besloten niet meer de communautaire, maar de strikt intergouvernementele kaart te spelen.

Jean Marie Beaupuy, *namens de ALDE-fractie*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris. Met alle respect, mevrouw de commissaris, voor uw functie en persoon, wil ik twee opmerkingen maken naar aanleiding van uw betoog. U hebt getracht de zaak te laten doodbloeden of zich in een onmogelijke positie gemanoeuvreed.

U hebt ons erop gewezen welke hoofdstukken het actieplan zou moeten bevatten, en mijn collega's en ik kunnen alleen maar blij zijn dat onze voornaamste voorstellen daadwerkelijk deel uitmaken van deze lijst. U hebt ons daarmee bewezen dat de Commissie over alle elementen beschikt om dit actieplan met alle onderdelen te publiceren.

Ik denk zelf dat er vier verklaringen mogelijk zijn voor uw eerste zin in het tweede deel, die inhoudt, als ik de vertolking goed heb begrepen, dat de omstandigheden niet gunstig zijn.

De eerste mogelijke veronderstelling luidt: binnen het Directoraat-generaal Vervoer beschikt men over ontoereikende technische informatie. De elementen die de heer Barrot in het kader van het groenboek heeft aangedragen, wijzen er juist op dat de Commissie in het geheel niet verstoken is van technische informatie.

Tweede veronderstelling: u stelt dat de omstandigheden niet gunstig zijn. Zijn bepaalde lidstaten tegen het plan? Maar, mevrouw de commissaris, naar ik weet is de Commissie onafhankelijk van de lidstaten. Ik geloof absoluut niet dat u bent gezwicht voor de druk van bepaalde lidstaten.

Derde veronderstelling: binnen de Commissie is sprake van onenigheid waardoor u het actieplan niet op tafel kunt leggen. Ik hoop van niet!

Of misschien wilt u het debat met het huidige Europees Parlement uitstellen en pas volgend jaar laten plaatsvinden? Dat kan ik niet geloven, gezien de uitstekende betrekkingen die we in het kader van het groenboek hebben onderhouden met vice-voorzitter Barrot.

Mevrouw de commissaris, de verkiezingen staan voor de deur. Dit actieplan is in mijn ogen een uitstekend voorbeeld waarmee we aan onze medeburgers kunnen laten zien dat Europa oog heeft voor de subsidiariteit en tegelijk dicht bij hun gezondheidsproblemen en dergelijke staat, die u hebt opgenoemd.

Ik betreur deze vertraging ten zeerste en hoop net als mijn collega's dat u hieraan onverwijd iets kunt doen.

Michael Cramer, *namens de Verts/ALE-fractie*. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, de voortdurende vertraging en uw antwoord, commissaris, zijn onaanvaardbaar. De tijd dringt.

Het stedelijk verkeer speelt een centrale rol met betrekking tot klimaatverandering. Het is verantwoordelijk voor circa 70 procent van alle broeikasgassen. De EU kan er alleen in slagen haar eigen klimaatbeschermingsdoelen te bereiken, als ze haar vervoersbeleid verandert. Het grootste potentieel ligt in de steden, want 90 procent van alle autoritten die in steden worden afgelegd, zijn korter dan zes kilometer – afstanden die gemakkelijk overbrugd kunnen worden door de trein, de bus of de fiets te pakken of te voet te gaan.

Hopelijk heeft de Commissie de vertraging gebruikt om na te denken over de vraag hoe de EU overheden en steden op effectieve wijze kan helpen. Als het verslag immers zo vaag en vrijblijvend is als het groenboek en het verslag-Rack, dan is er inderdaad geen Europese meerwaarde.

Wij Groenen dringen erop aan dat de EU-cofinanciering wordt omgezet en milieuvriendelijk wordt gemaakt. Tot dusver is 60 procent van de EU-gelden benut voor wegenbouwprojecten, terwijl slechts 20 procent naar openbaar vervoer en het spoor gaat. Wij willen dat ten minste 40 procent voor het spoor wordt gereserveerd, zoals het Parlement in mijn verslag betreffende het eerste spoorwegpakket heeft besloten.

Ten tweede willen wij EU-geld alleen dan toekennen, indien steden een duurzaam mobiliteitsplan kunnen presenteren. En ten derde willen wij de verkeersveiligheid verhogen door een algemene snelheidslimiet van

30 kilometer per uur, waarbij steden de mogelijkheid hebben om op bepaalde wegen hogere snelheden toe te staan.

Dat is niet alleen goed voor het klimaat, maar vermindert ook het aantal ongevallen, want elk jaar sterven 40 000 mensen op Europese wegen.

Oldřich Vlasák (PPE-DE). - (CS) Geachte Voorzitter, dames en heren. Het is natuurlijk buitengewoon spijtig dat dit document, inclusief het actieplan, met vertraging is uitgebracht. We dienen ons te realiseren dat 70 procent van de inwoners van Europa tegenwoordig in de stad leeft. We moeten dan ook zo snel mogelijk naar toegankelijker en met name betrouwbaarder en veiliger openbaar vervoer streven, dat bovendien veel milieuvriendelijker is dan het huidige. Ik verwacht dan ook van het document dat er niet alleen nieuwe trends in worden weergegeven, maar dat er met name ook een beoordeling in zal staan van nieuwe methodes en maatregelen, met inbegrip van gezonde vervoerswijzen als de fiets en de benenwagen. Het is dan vervolgens aan de steden om te bepalen wat daarvan voor hen het meest haalbaar en het meest voordelig is. Zo moeten we denk ik in de kern te werk gaan. We dienen hiervoor de nodige geldelijke middelen ter beschikking te stellen, uiteraard afkomstig uit de structuurfondsen, en wel op zodanige wijze dat de inzet van deze middelen tot het gewenste resultaat leidt.

Monica Giuntini (PSE). - (IT) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, geachte collega's, ik ben het volledig eens met de opmerkingen van de collega's die voor mij gesproken hebben: het stedelijk milieu is heden ten dage een fundamenteel onderdeel van ons aller bestaan en niet alleen van degenen die in grote of middelgrote steden wonen.

De gegevens die de Commissie in 2007 in haar Groenboek "Een nieuwe stedelijke mobiliteitscultuur" heeft verschaft, tonen duidelijk aan dat 60 procent van de Europese bevolking in steden woont waar een groot percentage van het Europese bruto binnenlands product wordt gegenereerd. Ook de commissaris heeft deze gegevens geciteerd.

Die gegevens zijn de afgelopen maanden ongewijzigd gebleven. We moeten daarentegen rekening houden met de steeds groeiende congestie in de grote steden. Ook de kritieke situaties in verband met het milieu blijven brandend actueel en we kunnen dan ook de inspanningen die het Parlement onlangs heeft geleverd met betrekking tot het klimaatpakket niet vergeten.

Met het regionaal beleid van de Europese Unie zijn er maatregelen getroffen voor de stedelijke mobiliteit. Er bestaan daarvoor talrijke financieringsvormen op Europees niveau. In het kader van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling is in de vorige zittingsperiode 2 miljard euro uitgegeven en voor de periode 2007-2013 is ongeveer 8 miljard euro gereserveerd. Ook het Cohesiefonds kan dit beleid ondersteunen.

Daarom meen ik dat het echt belangrijk is dat de Unie zich toerust met een gemeenschappelijk beleid, een globaal actieplan, met eerbiediging natuurlijk van de subsidiariteit en de bevoegdheden van de lidstaten en de lagere overheden. De voordelen die daaruit zouden voortvloeien zijn klip en klaar en het valt dan ook moeilijk te bevatten dat een plan met een dergelijke draagwijdte nog niet is gepubliceerd.

De verzoeken in de mondelinge vraag die de voorzitter van de Vervoerscommissie heeft gepresenteerd bewegen zich in deze richting. De Commissie regionale ontwikkeling heeft die mondelinge vraag gesteund. Daar we nu vlak voor het einde van de zittingsperiode staan, hoop ik dat men van gedachten verandert en dat de Commissie daadwerkelijk het actieplan inzake stedelijke mobiliteit zal publiceren, gezien alle positieve gevolgen die eruit zouden voortvloeien.

Jan Olbrycht (PPE-DE). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, commissaris, het spreekt voor zich dat kwesties met betrekking tot stedelijk vervoer zowel voor de economische ontwikkeling als voor de bescherming van het milieu van wezenlijk belang zijn. Aangezien hier niet de minste twijfel over bestaat, is een debat over deze aangelegenheid eigenlijk overbodig.

Tijdens de werkzaamheden van het Europees Parlement met betrekking tot de tekst van het Groenboek kwamen echter problemen van een andere aard aan het licht. Deze problemen, die zojuist reeds ter sprake zijn gebracht, houden in de eerste plaats verband met de verdeling van de bevoegdheden tussen de autoriteiten op lokaal, nationaal en Europees niveau. Er is twijfel gerezen over de vraag of de Europese Unie zich moet inlaten met lokale aangelegenheden, dan wel of dit eerder de taak is van de nationale en lokale overheden.

Met het oog hierop zou ik het Parlement tevens willen wijzen op het feit dat in de loop van dit debat de vraag is gerezen of dit Groenboek aanleiding zal geven tot maatregelen die tot doel hebben de steden op de een of andere manier te steunen of eerder zal leiden tot maatregelen die de steden zullen verplichten om bepaalde

stappen te nemen. We waren het er allemaal over eens dat het om ondersteunende maatregelen moest gaan, met andere woorden, om maatregelen die gericht zijn op bijstand. De vragen die we naar aanleiding van de vertraging moeten beantwoorden, luiden als volgt: Welk doel had de Europese Commissie voor ogen toen ze het Groenboek voorstelde? Wat was haar langetermijnplan? Was ze werkelijk van plan om dynamische maatregelen te nemen of wilde ze enkel de heersende mening op dit gebied peilen?

In het licht van de huidige gebeurtenissen lijkt me dat de Commissie, na de aanvankelijk zeer sceptische reactie, de voortzetting van de werkzaamheden aanzienlijk heeft vertraagd en zich nog steeds afvraagt wat er nu verder moet gebeuren met het werk dat ze heeft aangevat. Het is de hoogste tijd dat er eenduidige beslissingen worden genomen.

Saïd El Khadraoui (PSE). - Mevrouw de Voorzitter, collega's, mevrouw de commissaris, ik zou me willen aansluiten bij hetgeen reeds gezegd is door mijn collega's. Ik ben zeer ontgoocheld door uw antwoord. U zegt, de Commissie komt uiteraard met een aantal voorstellen inzake stedelijke mobiliteit. Dat is vanzelfsprekend, zou ik zeggen. Maar dat is niet wat wij gevraagd hebben. Wat wij vragen is een coherente visie, is een actieplan waarin gedetailleerd uiteengezet wordt welke maatregelen, welke voorstellen de Commissie zal lanceren de komende jaren, zodat we daar een debat over kunnen hebben, niet alleen onder elkaar, maar ook met het publiek en met alle mogelijke stakeholders en betrokken partijen.

Bijgevolg zou ik u toch willen vragen om verslag uit te brengen aan uw collega's, erop aan te dringen een en ander na dit debat in het Parlement te heroverwegen en toch heel snel vóór de verkiezingen, vóór de sluiting van dit Parlement, met een voorstel te komen.

Het is al meermaals door collega's gezegd: stedelijke mobiliteit is bij uitstek iets waarmee iedereen in Europa geconfronteerd wordt. In al onze steden hebben we met mobiliteitsproblemen te kampen. Op Europees niveau kan de Unie een heel positieve rol spelen om die problematiek en de daarmee samenhangende problemen op te lossen; als investeerder in nieuwe technologieën, als instantie die nieuwe technologische standaarden vastlegt en verspreidt, als autoriteit die bovendien het best geplaatst is om nieuwe ideeën en goede praktijken te verspreiden, die het uitwerken van mobiliteitsplannen kan stimuleren, die nieuwe financieringsmechanismen kan lanceren, enzovoort.

Bijgevolg, mevrouw de commissaris, zou ik er absoluut nog eens op willen aandringen om uw antwoord te heroverwegen en binnenkort als Commissie met een actieplan te komen.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). - (RO) Het actieplan inzake stedelijke mobiliteit is een bittere noodzaak voor de stedelijke gebieden in de EU. Maar liefst 67 procent van de Europese burgers verwacht van de EU dat zij op dit terrein beleid ontwikkelt.

Welk antwoord kunnen wij de Europese burger geven?

De kosten van verkeersopstoppen in het stedelijke verkeer benaderen inmiddels 1 procent van het bruto binnenlands product in de EU. Om de vervuiling en verkeerscongestie in stedelijke gebieden te verminderen, dienen we in openbaar vervoer en slimme verkeerssystemen te investeren.

Vorig jaar hebben we het verslag ter stimulering van "groene" voertuigen in het openbaar vervoer aangenomen.

De stad Praag heeft vorig jaar een voorbeeld gesteld door met overheidssteun "groene" bussen voor haar openbaar vervoer aan te schaffen.

Ik zou de Commissie willen vragen om bij de tussentijdse evaluatie van de kaderregeling voor het gebruik van structuurfondsen ook terdege aandacht te besteden aan de stedelijke mobiliteit.

Androulla Vassiliou, Commissie. - (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik waardeer uw bijdragen zeer. Ik zal zeker al uw punten van zorg overbrengen aan vice-voorzitter Tajani, van wie ik weet dat hij zich blijft inzetten.

Het actieplan is feitelijk opgenomen in het werkprogramma van de Commissie voor 2009. Ik weet dat vice-voorzitter Tajani persoonlijk verder wil gaan met het actieplan. Ik twijfel er daarom niet aan dat hij serieus rekening zal houden met wat u gezegd hebt. Ik weet dat de effectbeoordeling is voltooid, en zoals ik heb gezegd, is het actieplan in het wetgevingsprogramma opgenomen en zal het hopelijk dit jaar van start gaan.

De Voorzitter. - Het debat is gesloten.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Krzysztof Hołowczyc (PPE-DE), schriftelijk. – (PL) De Commissie wijst in haar Groenboek van 2007 op de rechtmatigheid van het debat over de noodzaak van haar betrokkenheid bij maatregelen voor het vergroten van de mobiliteit in de steden in de Europese Unie, op basis van het subsidiariteitsbeginsel. Overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel treedt de Unie alleen op in het kader van haar bevoegdheden indien dit noodzakelijk is en een meerwaarde oplevert voor het optreden van de lidstaten. Het subsidiariteitsbeginsel heeft tot doel te verzekeren dat beslissingen zo dicht mogelijk bij de burger worden genomen. Om dit te bereiken, moet voortdurend worden nagegaan of de maatregelen die op communautair niveau worden genomen gerechtvaardigd zijn in verhouding tot de mogelijkheden die op nationaal, regionaal of lokaal niveau bestaan. De rol van de lidstaten betreffende de rechtmatigheid om de EU-instellingen ook op lokaal niveau bij hun activiteiten te betrekken, wordt verder versterkt in het Verdrag van Lissabon, dat zich momenteel in de ratificatiefase bevindt.

In het pakket dat we hier vandaag behandelen met het oog op mogelijke maatregelen om het mobiliteitsniveau in stedelijke agglomeraties te verhogen, lijken innovatieve technologieën en intelligente vervoerssystemen als twee afzonderlijke kwesties te worden behandeld. Er zou gebruik moeten worden gemaakt van de synergieën tussen deze twee gebieden om ze nader tot elkaar te brengen, teneinde de verkeersdoorstroming te bevorderen en het reizen comfortabeler te maken. Andere voordelen zijn onder meer betere reisomstandigheden, kortere reistijden, energiebesparingen, lagere emissies, minder kosten voor het beheer van het wagenpark en voor het onderhouden en vernieuwen van het wegoppervlak. Daarnaast zou ook de veiligheid op de weg worden verbeterd.

Met het oog op het voorgaande zullen de voltooiing van het ratificatieproces van het Verdrag van Lissabon en de tenuitvoerlegging van het programma van het Tsjechische voorzitterschap de fundamentele vormen voor het actieplan van de Commissie, waarin de verbetering van de werking van de interne vervoersmarkt van de Unie als een prioriteit wordt beschouwd.

16. Herziening omroepmededeling - Staatssteun voor openbare omroepen (debat)

De Voorzitter. - Aan de orde is de mondelinge vraag van Cornelis Visser, Ivo Belet en Ruth Hieronymi, namens de Commissie CULT, aan de Commissie: Herziening omroepmededeling - Staatssteun voor openbare omroepen (O-0102/2008 - B6-0495/2008).

Cornelis Visser, auteur. – Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, Eurocommissaris Kroes is hier vanavond helaas niet aanwezig vanwege een ongeluk. Vanaf deze plaats wil ik haar van harte beterschap wensen. Politiek gezien ben ik het echter fundamenteel oneens met haar voor wat betreft haar bemoeienis met de nationale publieke omroepen.

Afgelopen donderdag heb ik samen met collega's Ruth Hieronymi en Ivo Belet een EVP-ED-hoorzitting georganiseerd over de mededeling van de Commissie over de publieke omroepen. Ik kan u vertellen dat de aandacht van de sector en de lidstaten groot was. Ook het Directoraat-generaal mededinging was in grote getale aanwezig. Het onderwerp staat daar ambtelijk hoog op de agenda. De directeur-generaal mededinging was als panellid de hele ochtend aanwezig.

Voorzitter, zoals het Commissievoorstel voor een herziening van de regels voor de publieke omroepen nu is opgesteld, is het onacceptabel. De publieke omroepen spelen een cruciale rol bij het beschermen van de culturele diversiteit, taalkundige diversiteit en het media-pluralisme. Ik heb zware kritiek op de plannen van de Commissie. Allereerst moeten we beseffen dat de publieke omroepen een nationale aangelegenheid zijn en dat daarom de nationale overheden en niet de Europese Commissie het beleid dienen te bepalen. Dit ligt ook duidelijk vast in het protocol over de publieke omroepen bij het Verdrag van Amsterdam. Lidstaten organiseren en financieren op hun eigen wijze de publieke omroepen. Door de plannen van commissaris Kroes worden het subsidiariteitsbeginsel en de bewegingsvrijheid van de lidstaten ernstig aangetast en vervangen door Europese bemoeienis. Ik ben zeer verbaasd dat zij als liberale commissaris deze weg inslaat.

Ten tweede maak ik me zorgen over het voorstel om een voorafgaande markttoets in te laten stellen door een onafhankelijke toezichthouder. Hierbij krijgen de commerciële zenders een belangrijke inbreng. Is dat de bedoeling? Een markttoets zal hoe dan ook extra bureaucratie tot gevolg hebben. Het is maar zeer de vraag of de kleinere omroepstelsels aan voldoende mankracht kunnen komen en wie zal de extra kosten betalen? Moeten de omroepen deze betalen? De belastingbetaler? Dit is in kleine lidstaten niet reëel. Bovendien is de toets zeer gedetailleerd; enige flexibiliteit in het voorstel ontbreekt. Het gevolg zal zijn dat lidstaten niet langer in staat zijn om het beleid en de procedures te volgen die aansluiten bij hun nationale systemen. Het

is ook maar zeer de vraag of de voorafgaande beoordeling van de marktimpact en de publieke waarde van de nieuwe diensten de commerciële concurrenten niet te veel op voorsprong zet.

Ten derde baart het voorstel mij zorgen, omdat de publieke omroepstelsels niet in elke lidstaat hetzelfde zijn georganiseerd. Er is sprake van technologische diversiteit en er zijn verschillen in uitzendsystemen, organisatie en omvang. Daarnaast zijn er nog verschillen op het gebied van taal en cultuur. De regel die in het verslag wordt voorgesteld "*One size fits all*" gaat in dit geval zeker niet op. Het voorstel houdt hier geen rekening mee.

Na het uiten van mijn zorgen, wil ik u nog even op de hoogte brengen van de hoorzitting van afgelopen donderdag van de EVP. De houding van de Commissie was namelijk zeer positief. De Commissie gaf toe dat de voorstellen wellicht overgedetailleerd zijn en dat de tekst aanpassing behoeft. De directeur-generaal gaf mij de boodschap mee dat de definitieve mededeling zou kunnen worden uitgesteld tot na 5 maart, de dag waarop de Commissie cultuur een tweede hoorzitting rondom dit onderwerp organiseert. Na afloop van de hoorzitting zei de directeur-generaal dat de Commissie op basis van deze nieuwe informatie wellicht een nieuwe *draft* zou moeten maken, voordat ze met een definitieve mededeling komt. Dat was een heel goed resultaat.

U begrijpt, Voorzitter, dat ik blij verrast ben door deze toezeggingen. Dit betekent namelijk dat de Commissie de ogen opent en bereid is om te luisteren naar de stem van de sector, de lidstaten en het Parlement. Heel goed.

Ik wil de Commissie nog een paar vragen stellen. Allereerst, wil de Commissie vasthouden aan die vooraf gedetailleerde markttoets, uitgevoerd door een onafhankelijk toezichthouder - een vraag die u misschien kunt doorgeven aan commissaris Kroes - ziet de Commissie af van die onafhankelijke toezichthouder en die voorafgaande markttoets of wil zij daar toch aan vasthouden?

Mijn tweede vraag: hoe wordt de technologische neutraliteit gegarandeerd? Betekent de tekst van het voorstel niet dat er een verschil wordt gemaakt tussen de huidige diensten van de publieke omroepen en de nieuwe mediadiensten?

Derde vraag, naar aanleiding van de opmerking van de directeur-generaal mededinging: is de Commissie bereid op basis van de nieuwe informatie een nieuw voorstel op te stellen?

Vierde vraag: hoe gaat de Commissie om met de uitspraak van het Hof in de Deense TV2-zaak? Wordt deze meegenomen in het nieuwe voorstel? Zo niet, hoe wordt deze dan omgezet?

En ten slotte een laatste vraag: is de Commissie bereid het Parlement bij het vervolgtraject te betrekken en de verdere discussie met het Parlement af te wachten?

Ik hoop op een goede samenwerking tussen Europees Parlement, Europese Commissie en de lidstaten ten einde tot de definitieve versie van de mededeling te komen.

Androulla Vassiliou, Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, zoals al is gememoreerd, heeft mijn collega mevrouw Kroes een ongelukje gehad en kan zij daarom niet hier zijn.

Op 4 november 2008 heeft de Commissie een ontwerp voor een nieuwe omroepmededeling gepubliceerd, waarover tot 15 januari de raadpleging plaatsvindt. We nemen de procedure van brede raadpleging serieus. De Commissie cultuur en onderwijs van het Parlement heeft voor 5 maart een hoorzitting gepland en de PPE-DE-Fractie heeft, zoals al is gezegd, vorige week donderdag al zo'n hoorzitting gehouden in aanwezigheid van Philip Lowe, de directeur-generaal van het DG Concurrentie.

Deze dialoog tussen de Commissie en het Parlement is belangrijk. We staan klaar om te luisteren en uw vragen te beantwoorden. We weten ook dat het Parlement het er in september 2008 mee eens was dat staatssteun aan publieke omroepen zodanig moest worden verleend, dat ze hun opdracht kunnen vervullen in een dynamische omgeving en er geen overheidsgeld wordt uitgegeven uit politiek of economisch opportunisme. Dit is ook onze mening; zowel publieke als commerciële omroepen zijn belangrijk. Het duale omroepsysteem is een antwoord op het medialandschap van Europa, dat op alle platforms moet worden beschermd.

Het ontwerp van de omroepmededeling probeert daarom de argumenten van de Commissie voor staatssteun te consolideren zoals die sinds de invoering van de bestaande mededeling in 2001 wordt gegeven. Het ontwerp zorgt ervoor dat onze regels een afspiegeling zijn van de snel veranderende nieuwe mediaomgeving. De modernisering van de mededeling heeft tot doel de transparantie en rechtszekerheid te vergroten. Het ontwerp van de mededeling maakt duidelijk dat publieke omroepen audiovisuele diensten moeten bieden

op alle mediaplatforms en dat zij voldoende prikkels voor particuliere ondernemingen moeten overlaten om in de markt te blijven. Dit wordt gewaarborgd door de zogenoemde 'Amsterdam-toets', die de waarde en de negatieve gevolgen van door de overheid gefinancierde mediadiensten op nationaal niveau tegen elkaar afweegt.

Waarom hebben we deze toetsen? Omdat we met deze toetsen op nationaal niveau ingrijpen van de Commissie kunnen helpen voorkomen. De Commissie ontvangt steeds vaker klachten over grensgevallen waarin een publieke media-activiteit voor de burgers mogelijk geen duidelijke waarde heeft, maar wel aanzienlijke gevolgen heeft voor de markt. De Commissie is echter van mening dat herhaalde interventies in deze sector niet in de geest van het subsidiariteitsbeginsel zouden zijn. We willen daarom dat de lidstaten de verantwoordelijkheid voor het controleren van de marktgevolgen van staatssteun voor mediadiensten delen met de Commissie.

De Amsterdam-toets waarborgt dat nieuwe mediadiensten van publieke omroepen voorzien in de sociale, democratische en culturele behoeften van de kijkers en luisteraars, en beperkt de nevenschade van staatssteun voor particuliere ondernemingen tot een minimum. We zijn het er niet mee eens dat de Amsterdam-toets een ongerechtvaardigde administratieve last met zich mee zou brengen. Elke toets brengt natuurlijk werk met zich mee, maar de minimale inspanning die we vragen, is redelijk en noodzakelijk. In de eerste plaats wordt de toets alleen voorzien voor belangrijke en echt nieuwe diensten; hier laat ons ontwerp de lidstaten een grote beoordelingsvrijheid. Elke lidstaat kan zelf bepalen wanneer een nieuwe audiovisuele dienst het echt waard is om te worden getoetst. In de tweede plaats stelt het ontwerp pilots vrij van de toets. Publieke omroepen kunnen daardoor blijven experimenteren met nieuwe media zonder voorafgaande toetsen. In de derde plaats laat het ontwerp de lidstaten helemaal vrij in het kiezen van passende procedures die op de toets van toepassing zijn, en de instellingen die de toets uitvoeren. Het is tot slot het vermelden waard dat kleinere lidstaten, zoals België en Ierland, al zulke toetsen uitvoeren. De oplossingen die in deze landen zijn gevonden, zijn evenredig met de beschikbare middelen. Aangezien de toets tamelijk algemeen is, is het ook niet mogelijk inbreuk te maken op de redactionele vrijheid. De toets eist slechts dat een publieke mediadienst voorziet in de sociale, democratische en culturele behoeften van de samenleving en dat de gevolgen ervan voor de markt evenredig zijn. Om de redactionele onafhankelijkheid te waarborgen openen we in het ontwerp ook de mogelijkheid om de toets onder bepaalde omstandigheden te laten uitvoeren door een publieke omroep zelf.

Samenvattend wil ik zeggen dat de Amsterdam-toets moet worden gezien als een kans in plaats van als een bedreiging. De toets zal het mediapluralisme in de nieuwe mediaomgeving helpen behouden door de rechtvaardigheid en zekerheid te beschermen, zowel voor de commerciële media, met inbegrip van onlinekranten, als voor onze uitstekende publieke media.

VOORZITTER: MANUEL ANTÓNIO DOS SANTOS

Ondervoorzitter

Ivo Belet, *namens de PPE-DE-Fractie*. – Voorzitter, beste collega's, mevrouw de commissaris, goedenavond, ik zou u vooral willen vragen om onze wensen van beterschap over te brengen aan mevrouw Kroes, uw collega, want wij hebben begrepen dat zij op een gladde ondergrond uit de bocht is gegaan. Wij hopen uiteraard dat mevrouw Kroes zo snel mogelijk weer terug bij ons is.

We gaan er uiteraard mee akkoord, mevrouw de commissaris, dat u er als Commissie garant voor staat en er ook in de toekomst garant voor wilt blijven staan dat er een gelijk speelveld is voor alle actoren op het audiovisuele veld, te weten voor zowel de publieke als de particuliere omroepen. Het is cruciaal voor een evenwichtig aanbod en het komt overigens de kwaliteit alleen maar ten goede.

Maar wat de Commissie nu voorstelt en wat collega Visser al heel duidelijk naar voren heeft gebracht, staat daar haaks op om diverse redenen. Ik wil vooraf even een kleine kanttekening maken, mevrouw de commissaris, bij wat u zonet zei, dat die markttoets zoals u die voorstelt nu al in o.a. België wordt toegepast; wel, voor een deel is dat waar, voor een deel is dat ook niet waar. Die markttoets, zo'n impactanalyse wordt inderdaad voor een deel al toegepast, o.a. door de omroepen zelf, maar niet volgens de modaliteiten zoals die worden voorgesteld in het door de Commissie ingediende voorstel; dat ziet er toch wel enigszins anders uit.

Ik wil u nog even zeggen wat onze bedenkingen bij het voorstel zijn. Mijn belangrijkste bezwaar is dat het vloekt met de Lissabon-strategie. Het is vandaag immers zo dat het in heel wat lidstaten uitgerekend de publieke omroepen zijn die de katalysator en de stimulator zijn van de innovatie in de media. Dat moet

uiteraard zo blijven. Ik denk dat wat we nu doen met de administratieve betutteling die innovatie afremt, een verkeerde weg inslaan. Een ontwikkeling van nieuwe platformen, met name in de digitale context, op het breedband, op het internet enz., kost heel veel geld; dergelijke investeringen kun je het best zo breed mogelijk spreiden en gezamenlijk ontwikkelen. Particuliere en publieke omroepen kunnen dan samen op een gemeenschappelijk platform inhoud aanbieden en het is op het vlak van de inhoud dat de concurrentie zou moeten spelen, zodat de consument er maximaal van kan profiteren.

Maar versta ons niet verkeerd: we staan 100 procentachter een evenwichtige concurrentieverhouding tussen de publieke en particuliere omroepen. Er moet ruimte zijn voor beide om met kwaliteitsinhoud te komen. En dat de publieke omroepen daarbij verantwoording moeten afleggen over het geld, het overheidsgeld, waarmee ze omgaan, waarmee ze werken, is duidelijk; we zijn er echter van overtuigd dat deze manier niet de beste manier is. In dit verband zij gewezen op het Britse voorbeeld van de BBC, waar men allianties voorstelt tussen verschillende partners op het vlak van exploitatie, productie en distributie. Ik denk dat dat een goed voorbeeld is en ik verwacht van de Commissie op een zeer voluntaristische manier in die richting verder te willen meedenken.

Katerina Batzeli, *namens de PSE-Fractie.* – (EL) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, de door het Franse voorzitterschap nagestreefde herziening van de fundamentele richtsnoeren voor staatssteun aan openbare omroepen is een uitermate actueel debat, niet alleen in het kader van het intern beleid van vele lidstaten maar ook met het oog op de positie van de omroep op Europees en internationaal niveau.

Tegelijkertijd blijkt echter uit de herziening van het telecommunicatiepakket – waarbij op Europees niveau de methode voor het verdelen van het radiospectrum en de criteria aan de hand waarvan dit moet geschieden, worden herzien – dat de regels die ten grondslag liggen aan de financiering van omroepen, van substantieel belang zijn voor de toekomstige regulering of deregulering van de diensten die verband houden met de informatiemaatschappij, de innovatie maar ook de verstrekking van diensten van openbaar economisch belang. Dat is het politieke vraagstuk dat wij moeten oplossen.

Het is duidelijk dat het debat over staatssteun in eerste instantie is toegespitst op de zogenaamde openbare omroepen - die elke lidstaat voor zich definieert - niet alleen omdat deze omroepen veel minder geld ter beschikking hebben maar vooral ook omdat zij belangrijke taken vervullen met het oog op het algemeen nut. In het UNESCO-verdrag, in het Protocol van Amsterdam maar ook in de mededeling van de Commissie van 2001 wordt de belangrijke rol van omroepen genoemd. Er is dus al een platform voor een duidelijke definitie van de rol van openbare omroepen.

Het dossier met de bespreking van staatssteun is nu open. Wij moeten, zoals u al zei, rekening houden met een aantal nieuwe gegevens, maar ook met een aantal dingen die, al dan niet gewild, worden gedaan omdat er verwarring heerst is tussen openbare en particuliere instanties.

Ik zal een aantal vraagstukken noemen. Het eerste vraagstuk betreft de definitie van opdracht tot openbare dienstverlening. Dit vraagstuk mag niet worden verward met het vraagstuk van het voor de dienstverlening gekozen financieringsmechanisme. De openbare televisie kan weliswaar commerciële activiteiten vervullen, en bijvoorbeeld inkomsten verwerven door reclametijd te verkopen, maar dat is door bepaalde regeringen, waaronder de Franse regering, veroordeeld en met nationale wetgeving onmogelijk gemaakt.

Anderzijds spelen de commerciële omroepen die onder de verplichting van openbare dienstverlening vallen, eveneens een belangrijke rol. Het naast elkaar bestaan van particuliere en openbare dienstverleners is een fundamenteel kenmerk van de Europese markt.

Ik wil ter afsluiting nog een vraagstuk noemen. De Commissie heeft een voorstel gedaan voor een voorafgaande markttoets wat staatssteun betreft. Daar zetten wij vraagtekens bij, niet omdat daarmee de subsidiariteit zou worden aangetast of overlapping optreedt, maar omdat moet worden nagegaan of deze markttoets verenigbaar is met de definities van staatssteun.

Tot slot wil ik erop wijzen dat het vraagstuk van de nationale steun aan radio-omroepen en media bekeken moet worden in het kader van de internationale betrekkingen. De Europese ondernemingen ondervinden immers concurrentie van internationale kolossen, en een strenge wetgeving zou het reilen en zeilen in Europa en het communautair acquis schaden.

Ignasi Guardans Cambó, *namens de ALDE-Fractie.* – (ES) Mijnheer de Voorzitter, ik zal proberen om het kort te houden. Uiteraard wil ook ik in de eerste plaats mijn vriendelijke groeten overbrengen aan commissaris

Kroes, met de wens dat zij zich spoedig herstelt van haar val. Hier is bij de ingang van het gebouw veel zout gestrooid, maar kennelijk was dat elders niet het geval.

Wij bespreken hier vandaag een uitzonderlijk belangrijke kwestie. Daarom heeft dit debat eigenlijk voornamelijk ten doel de Commissie ertoe aan te zetten het Parlement bij dit vraagstuk te betrekken. Dat is de werkelijke bestaansreden van dit debat. Het ligt niet in onze bedoeling de discussie nu af te ronden, maar wij willen de zekerheid hebben dat wij hier, voordat de mededeling van de Commissie in de praktijk wordt gebracht, een echt debat zullen kunnen houden en dat iedereen daaraan actief zal kunnen deelnemen.

Waarom? Omdat hier niet alleen ons omroepmodel in het gedrang is. Er staat veel meer op het spel, want zoals wij allen weten – en hebben kunnen vaststellen tijdens het debat over de richtlijn audiovisuele mediadiensten – zijn de televisieomroepen niet meer hetzelfde als vroeger. In feite produceren zij inhoud die zij beschikbaar stellen via een lineair of niet-lineair platform, waarbij op beide gebieden een perfecte interactie optreedt. Het is dan ook niet langer geoorloofd om over de openbare radio- en televisieomroep te spreken alsof dit debat in de jaren tachtig of zeventig plaatsvindt.

Anderzijds spreekt het vanzelf dat dit debat hoe dan ook gevoerd moet worden, omdat niet alles wat tegenwoordig als openbare dienst staat aangemerkt dat ook werkelijk is en omdat niet alles waarvoor televisieomroepen openbare middelen gebruiken dat ook werkelijk waard is. Tegelijkertijd spelen openbare televisieomroepen een vitale rol bij de bescherming van onze culturele en linguïstische verscheidenheid – en dat is, denk ik, het grootste zorgpunt, voor ons, maar ook voor sommigen van onze collega's hier in het Parlement – en eigenlijk ook bij het streven naar onderlinge samenhang tussen onze samenlevingen, aangezien zij in principe meer dan alleen maar directe winst najagen.

Het is dan ook belangrijk dat dit financiële evenwicht wordt beschermd. Wij moeten op zoek gaan naar nieuwe financiële modellen, wij moeten creatief zijn en dit broodnodige debat openen, maar wij moeten ervoor zorgen dat wij daarbij de huidige openbare televisieomroepen niet in gevaar brengen, aangezien die van het allergrootste belang zijn voor onze samenlevingen.

Helga Trüpel, *namens de Verts/ALE-fractie.* – (DE) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, dames en heren, de Commissie-Barroso had het afschaffen van Europese overregulering aangekondigd als een van haar belangrijke politiek doelstellingen. Bij de voorstellen die u nu doet, krijgen we eerder de indruk dat u overregulering in feite stimuleert. Uit hoorzitting die vorige week gehouden werd door de Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten is gebleken dat er ernstige twijfels bestaan ten aanzien van de vraag in hoeverre u nu in de bevoegdheden van de lidstaten treedt. Hetgeen nu op tafel ligt, riekt te zeer naar overregulering en dat kunnen wij niet aanvaarden.

Het is waar dat wij een evenwicht moeten vinden tussen de ontwikkelingsmogelijkheden van openbare en commerciële omroepen. Dat betekent echter ook – met name in het digitale tijdperk – dat openbare omroepen, die staan voor kwaliteit, culturele diversiteit, voor culturele en maatschappelijke samenhang, mogelijkheden tot ontwikkeling moeten hebben in het digitale tijdperk. Dat eisen wij in het kader van de Lissabonstrategie. Als openbare omroepen deze mogelijkheden echter niet krijgen, veranderen ze in een dinosaurus. Dan zullen zij zich niet goed kunnen ontwikkelen.

Als we kijken naar de financiële en economische crisis, dan zijn we allemaal tot de conclusie gekomen dat markten gereguleerd moeten worden. Sociaal en ecologische reguleren is geen houding tegen markten, maar vóór eerlijke markten – en dat zijn gereguleerde markten. Dat geldt eveneens voor de verhouding waarin commerciële en openbare omroepen zich in de toekomst kunnen ontwikkelen, als wij succesvol willen zijn in de digitale wereld.

Erik Meijer, *namens de GUE/NGL-Fractie.* – Voorzitter, al 80 jaar heeft de publieke omroep de taak om het publiek veelzijdig te informeren. Het voortbestaan van die omroep wordt mogelijk door inzet van door de overheid verstrekt geld dat eventueel wordt opgebracht via een afzonderlijke belastingheffing op het kunnen horen of zien van radio en televisie. Eventueel kunnen deze middelen worden aangevuld met verenigingscontributies van leden van omroeporganisaties, zoals dat vanouds in Nederland gebeurt.

Daarnaast is in de afgelopen decennia de publieke omroep door overheden aangemoedigd om ook zelf geld te gaan verdienen. Dat gebeurt niet alleen door reclamezendtijd, maar ook door veel van het door de omroep verzamelde informatiemateriaal beschikbaar te stellen in de vorm van boeken en van beeld- en geluidsmateriaal. De verwachting is dat daardoor de band met de kijkers en luisteraars wordt versterkt, nieuwe doelgroepen worden bereikt en de kosten voor de overheid worden beperkt. Die in de loop der jaren

verruimde taak levert geen problemen op zolang er geen commerciële omroep is die zich in zijn belang geschaad voelt.

Vanuit het perspectief van commerciële zenders, kan de veel oudere publieke omroep worden gezien als een concurrent die sterk wordt bevoordeeld, doordat deze kan beschikken over uitkeringen uit belastinggeld. De vraag is nu of voortaan het bestaansrecht van publieke omroepen niet langer in de eerste plaats moet worden afgeleid van hun nut voor de samenleving als geheel, maar van de mogelijke marktverstoring voor commerciële zenders. Publiek belang en particuliere belangen botsen niet meer. Daardoor krijgt de Europese Commissie te maken met tegenstrijdige wensen.

De toekomst van de publieke omroep komt in gevaar als de speelruimte ervan wordt ingeperkt in het voordeel van de ruimte voor winsten van commerciële bedrijven. Nóg slechter wordt het als dat gebeurt buiten dit Parlement om en ook de nadrukkelijk uitgesproken bezwaren van 19 van de 27 regeringen van de lidstaten worden afgewezen.

In de afgelopen jaren heb ik de Commissie een aantal keren gevraagd om van dit heilloze voornemen af te zien. Dat lijkt mij de enige mogelijke oplossing gezien de brede verontrusting die daarover nu ontstaat. Bovendien gaat het om de bevoegdheid van de lidstaten, niet van de Europese Unie. Ik kan me aansluiten bij de vragen en de stellingname van de heer Visser en de overige sprekers.

Manolis Mavrommatis (PPE-DE). - (EL) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, zoals de auteurs van de mondelinge vraag hebben gezegd en zoals ook de sprekers de vorige week tijdens de openbare hoorzitting in Brussel uitvoerig naar voren hebben gebracht, is het noodzakelijk de openbare televisie te zien als een instrument voor de burgers, als een instrument dat bovendien in grote mate beantwoordt aan zijn functioneringsverplichtingen.

De openbare dialoog, de onafhankelijke toezichthouder en de programmapluriformiteit – die gebaseerd is op de geschiedenis en cultuur van elke lidstaat – hebben bescherming nodig nu zich nieuwe technologieën ontwikkelen en omroepen als paddenstoelen de grond uit rijzen.

Met het oog op de gezonde mededinging moet de Commissie nieuwe methoden vinden om het openbaar belang te dienen en de openbare televisie te beschermen.

Vooraf moeten de openbare taken van omroepen duidelijk worden omschreven. Er moet een betere beoordeling worden gemaakt van staatssteun, maar ook moet met het oog op de transparantie worden vermeden dat met de voorafgaande toets door de Commissie onnodige administratieve en financiële lasten worden gelegd op de schouders van de lidstaten en de openbare omroepen.

Er moeten in de nieuwe mediaomgeving eveneens efficiëntere controlemechanismen in het leven worden geroepen, en aangezien de openbare televisie een beslissende rol speelt in de culturele en taalkundige diversiteit, moet er bovendien voor gezorgd worden dat al deze media, maar ook de openbare omroepen en de televisie, in staat zijn niet alleen programma's van hoge kwaliteit aan te bieden maar ook, in de concurrentie met andere aanverwante media, op positieve wijze het hoofd te bieden aan de hedendaagse uitdagingen door bijvoorbeeld gebeurtenissen van wereldbelang uit te zenden, zoals Olympische Spelen, wereldkampioenschappen, enzovoort. Juist dit laatste dreigt tegenwoordig helaas onmogelijk te worden omdat particuliere omroepen meer geld kunnen uitgeven en de openbare omroepen daardoor geconfronteerd worden met kosten die zij niet aan kunnen. Daardoor wordt de burgers de mogelijkheid ontnomen om naast de andere programma's ook dergelijke gebeurtenissen gade te slaan.

Ter afsluiting wil ik er nog op wijzen dat mijns inziens hetgeen de markt momenteel te bieden heeft en de belangen van de commerciële omroepen – die in het geding zijn als de bevoegdheden en activiteiten van de openbare omroepen worden vastgesteld – op enkele uitzonderingen na niet stroken met het meer algemene belang. Dat is iets waar de Commissie serieus rekening mee moet houden.

Maria Badia i Cutchet (PSE). – (ES) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, ook ik wens commissaris Kroes een spoedig herstel toe.

Ik heb enkele algemene opmerkingen bij de herziening van de omroepmededeling. Om te beginnen vind ik het een goede zaak dat de Commissie deze herziening heeft aangevat, aangezien de inhoud van de mededeling van 2001 zodoende kan worden aangepast aan de veranderingen op zowel technologisch gebied als op het vlak van de communautaire wetgeving.

Bovendien blijft de hoofdgedachte van de mededeling van 2001 intact, namelijk de erkenning van de onontbeerlijke rol van de openbare radio- en televisieomroepen bij het in stand houden van een kwalitatief hoogwaardige democratie en een pluralistische samenleving. Ik denk daarbij vooral aan de beginselen volgens welke de lidstaten de uitvoering en de inhoud van de taken inzake openbare dienstverlening waarmee de desbetreffende overheidsorganen belast zijn, moeten definiëren en afbakenen en daarbij het financieringsmodel van hun keuze mogen hanteren op voorwaarde dat de vrije mededinging niet wordt verstoord.

Bovendien moet de uitvoering van de voornoemde taken bij formeel besluit worden toegewezen aan een specifieke entiteit of groep en moet worden voorzien in een externe en onafhankelijke controle. In dit verband wens ik de centrale rol van de regulerende instanties van de audiovisuele sector te benadrukken.

Anderzijds worden ook belangrijke nieuwe voorstellen gedaan. Ik ben vooral ingenomen met de controles vooraf op de levering van nieuwe diensten door openbare omroepen, op voorwaarde dat voldoende flexibiliteit gewaarborgd is, zodat de controles kunnen worden aangepast aan het institutionele model van elke lidstaat en geleidelijk kunnen worden toegepast.

Ten slotte ben ik van oordeel dat zorgvuldig moet worden onderzocht of het geoorloofd is de burgers een vergoeding of financiële compensatie te laten betalen voor het gebruik van bepaalde diensten die onder de audiovisuele openbare dienstverlening vallen, temeer daar de audiovisuele openbare dienstverlening in het verleden kosteloos en voor iedereen toegankelijk was en de aanneming van de nieuwe financieringsmodaliteit tot uitsluiting kan leiden. Ik hoop dat de Commissie met deze opmerkingen rekening zal houden.

Ieke van den Burg (PSE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, het is duidelijk dat de kwestie waar het hier over gaat, de spanning is tussen enerzijds het publieke belang en zijn rol in de samenleving en anderzijds het effect op de eerlijke mededinging en het functioneren van de interne markt. De grenzen tussen publieke en commerciële omroepen, maar ook andere media, worden steeds vager. Dit is vooral het geval wanneer het gaat om nieuwe media zoals het internet, iPods, sms enzovoort.

Zoals sommige mensen hebben gezegd, lopen publieke omroepen vaak voorop in de innovatie van diensten. Het is evenwel duidelijk dat dit effect grensoverschrijdend is en de grenzen tussen mediasectoren overstijgt. Het is daarom belangrijk dat de omroepmededeling en het algemene kader van diensten van algemeen economisch belang onderling consistent zijn. Dit is een belangrijk punt dat we in de Commissie economische en monetaire zaken van het Parlement hebben besproken. Vooral de leden van de PSE-Fractie in deze commissie hebben benadrukt dat het belangrijk is grotere rechtszekerheid te creëren voor diensten van algemeen economisch belang, en we zouden graag zien dat hierover op politiek niveau een kaderrichtlijn en sectorwetgeving wordt vastgesteld.

De raadpleging over de ontwerpmededeling die nu voor ons ligt en door de Commissie is ingediend, vindt plaats tot 15 januari, en het is belangrijk nogmaals een duidelijk signaal af te geven dat dit meer horizontale algemene kader een belangrijk instrument zou zijn om discussies zoals deze discussie over publieke omroepen in een bredere context te plaatsen.

Het is belangrijk te zien wie de regels vaststelt, en welk evenwicht er is in de regels tussen marktbelangen en openbare belangen. Ik heb het onuitgesproken gevoel dat de markttoets die in de mededeling wordt genoemd, voorrang moet geven aan markt- en commerciële overwegingen in plaats van aan deze publieke overwegingen. Dit was onze bedoeling met de nieuwe horizontale regels voor diensten van algemeen economisch belang.

Ik ben een beetje verbaasd dat de PPE-DE-Fractie zich nu zozeer concentreert op deze specifieke kwesties, want zij was erg terughoudend met haar steun voor onze oproep voor het algemenere kader. Hier is een duidelijk voorbeeld dat het marktbelang – ook met betrekking tot omroepen – in dit soort discussies altijd zal domineren als je geen breder en duidelijk kader hebt dat meer nadruk legt op en voorrang geeft aan de aspecten van het openbaar belang.

Ik wil de gelegenheid aangrijpen om onze oproep te herhalen voor dit kader van diensten van algemeen economisch belang, dat het evenwicht tussen deze belangen horizontaal zou moeten herstellen ten gunste van het openbaar belang.

Emine Bozkurt (PSE). – Voorzitter, publieke omroep staat voor pluriformiteit, diversiteit, culturele diversiteit in Europa, hart van de democratie – ik heb het niet zelf bedacht, de Commissie zegt dit ook – en de publieke omroepen zijn van nationaal belang. Nu zijn er plannen voor een markttoets vooraf voor met name de nieuwe media-activiteiten. Ik denk niet dat het een goed idee is, omdat Brussel niet van tevoren moet willen

dicteren hoe lidstaten hun publieke diensten inrichten. Hoe het publieke belang gediend wordt, moet mijns inziens op nationaal niveau beoordeeld worden en daarvoor is een verplichte markttoets niet noodzakelijk.

Ik wil verder ook iets zeggen over de bureaucratie. Ik denk dat het wel goed is om dingen te checken, maar we moeten ook uitkijken dat we niet meer regels, meer kosten gaan veroorzaken voor de verschillende lidstaten.

Verder, wat het aanbod betreft: ik denk dat we geen onderscheid moeten maken tussen oude en nieuwe diensten, want in de praktijk zie je ook dat die gewoon door elkaar heen lopen. Het is niet het een of het ander; televisieprogramma's gaan vaak gepaard met nieuwe diensten en andersom. Dus net zoals in Europa loopt dit ook door elkaar. Het gaat niet alleen om de markt, maar ook om het publieke belang van onze publieke omroepen, waarvoor iedereen, ook de Commissie, het belang onderschrijft. Ik wil graag van de Commissie horen of dit straks in de aangepaste versie van de mededeling terug te vinden zal zijn en of de verantwoordelijkheden daar worden neergelegd waar ze horen, namelijk bij de lidstaten, maar wel gepaard gaan met spelregels voor diensten van algemeen belang die opgesteld moeten worden in samenspraak met het Europees Parlement en de Raad.

Thomas Mann (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, openbare omroepen zijn meer dan alleen een economische factor. Ik was aanwezig bij de hoorzitting die vorige week in Brussel door de Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten werd gehouden. Daarbij werd vastgesteld hoe belangrijk informatie en Europese culturele en educatieve verscheidenheid zijn. Als 22 lidstaten tegen een herziening of aanscherping zijn, omdat we verschillende raamvoorwaarden en verschillende markten hebben, dan is het toch verkeerd om een uitgebreide administratie te willen, een tijdrovende beoordelingsprocedure zoals deze verplichte ex ante beoordeling of Europese bemoeienis met een enorm bureaucratisch concept.

Er zijn al controlerende organen voor openbare omroepen: de omroepraden. Wij zien toe op aanpassing aan technologische veranderingen. Wij zien toe op de maatregelen teneinde eerlijke concurrentie veilig te stellen. Ik maak deel uit van een dergelijk orgaan, als vertegenwoordiger van de Unie van Europese Federalisten bij de Hessische omroep [*Hessischer Rundfunk*]. Onze onafhankelijkheid wordt bij wet gegarandeerd. Wij worden wederom geheel terecht door de overheid gecontroleerd. Zo werkt een effectief medialeied.

Zuzana Roithová (PPE-DE). - (CS) Geachte Voorzitter, de staat is het met mijn collega's eens dat er wat betreft staatssteun voor openbare omroepen juridische verduidelijking nodig is. Wij hier in het Europees Parlement roepen daar al een hele tijd om. Maar ik zou ook op andere urgente zaken willen wijzen die de Commissie zo snel mogelijk dient op te lossen. Ik zal daar een drietal kwesties uit lichten. Allereerst dient er in de uitzonderingen van artikel vijf van de informatierichtlijn een ondubbelzinnige vermelding te worden opgenomen van gezamenlijke televisieantennes voor de ontvangst van digitale uitzendingen op met name coöperatieve woningblokken. Miljoenen burgers in de nieuwe lidstaten, waaronder de Tsjechische Republiek, zitten nu in verband hiermee met een probleem. Ten tweede wil ik de noodzaak voor meer steun noemen van de kant van de Europese instellingen ten behoeve van nauwere samenwerking tussen de nationale mediaraden voor radio en televisie, dit om te komen tot een betere tenuitvoerlegging van de bepalingen met betrekking tot de diensten van algemeen nut. En dan nog ten derde is er de noodzaak tot een betere coördinatie van de nationale toezichthoudende instanties voor de televisie met betrekking tot sancties voor ongepaste uitzendingen die een bedreiging vormen de zedelijke ontwikkeling van kinderen en jongeren.

Androulla Vassiliou, Commissie. - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik bedank u allemaal voor de zeer vruchtbare discussie, die ik zeker zal overbrengen aan mijn collega mevrouw Kroes.

Laat ik reageren op enkele van uw opmerkingen. Het Protocol van Amsterdam wijst op de noodzaak een evenwicht te vinden tussen financiering met overheidsgeld en de effecten daarvan op de mededinging. We willen dat de lidstaten het voortouw nemen hierin, want anders moeten wij het in Brussel doen op basis van klachten.

Het is ons doel de lidstaten meer mogelijkheden te geven om publieke omroepen te ontwikkelen, zolang de bepalingen inzake de mededinging in het Verdrag worden gerespecteerd. Publieke omroepen moeten blijven vernieuwen, moeten kennis blijven bijbrengen en natuurlijk amusement blijven bieden. De Commissie is het met deze doelen eens.

Het is aan de lidstaten om te bepalen hoe zij publieke omroepen willen financieren. Dit is duidelijk gesteld in het Protocol van Amsterdam. Publieke omroepen zullen vrij met nieuwe projecten kunnen experimenteren. De ontwerpmededeling maakt duidelijk dat pilots zijn vrijgesteld van de toetsen. We hebben altijd de

mogelijkheid erkend om financiering te verlenen voor een openbare opdracht, die een breed aanbod omvat van gevarieerde en evenwichtige programma's van publieke omroepen. Dit zal ook in de toekomst zo blijven.

De Commissie wil ook een mengeling van publiek en commercieel waarborgen. De Commissie wil bevorderen dat publieke omroepen profiteren van nieuwe technologieën om zo te voorzien in de sociale, democratische en culturele behoeften van de samenleving.

De Amsterdam-toets stelt de lidstaten in de gelegenheid financiering te verlenen voor nieuwe mediadiensten van publieke omroepen. Hij beschermt het vermogen om mee te gaan met veranderingen in onze snel veranderende mediaomgeving. Tegelijkertijd is het ook in het openbaar belang dat de prikkels voor particuliere exploitanten worden behouden. Innovatie door zowel publieke als commerciële omroepen is belangrijk om de doelstellingen van Lissabon te verwezenlijken, en het spreekt vanzelf dat publieke omroepen ook vrij blijven om in de toekomst op commerciële basis zonder voorafgaande beoordeling met elk soort nieuwe dienst te beginnen.

Ik wil u verzekeren dat we de raadpleging heel serieus nemen. We zullen de tekst herzien om rekening te houden met gerechtvaardigde zorgen. Ik zal onze diensten vragen bij de aanpassing van het ontwerp rekening te houden met de voorstellen van het Parlement en de lidstaten.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

17. Handels- en economische betrekkingen met de Westelijke Balkan (korte presentatie)

De Voorzitter. – Aan de orde is het verslag (A6-0489/2008) van Bastiaan Belder, namens de Commissie internationale handel, over handel en economische betrekkingen met de Westelijke Balkan [2008/2149(INI)].

Bastiaan Belder, rapporteur. – Mijnheer de Voorzitter, graag maak ik van de gelegenheid gebruik mijn verslag over de economische en handelsbetrekkingen met de Westelijke Balkan te presenteren.

Niet zonder reden ben ik dit verslag begonnen met het onderstrepen van het Europees perspectief van deze landen. De Unie kan niet blijven staan bij het trouwhartig herhalen van beloften uit het verleden, denk aan de Raad van Thessaloniki van 2003, met Europees perspectief voor de Westelijke Balkan. Nee, mijnheer de Voorzitter, de Westelijke Balkan is meer gebaat bij concrete daden en een op maat gesneden toetredingstraject dan bij welhaast plichtmatige retoriek.

Waarom hecht ik zo aan het toetredingsperspectief van deze landen? In de eerste plaats heeft de Unie naar mijn stellige overtuiging een ereschuld in te lossen. Ik denk alleen al aan het debat dat dit Huis later deze week, op woensdagavond, hoopt te houden over Srebrenica. De regio is bovendien van groot strategisch belang voor Europa. Wat stel ik in dit verslag concreet voor? Ik bepleit een verdere versterking van de CEFTA. Dit is een belangrijk hulpmiddel om de regionale integratie in het gebied te vergroten en dat is voor al deze landen weer een belangrijke voorbereiding op de integratie in de Europese markt en daarmee op de toetreding tot de Unie, fasegewijs, in drie fasen. De Europese Unie moet op een breed front pre-toetredingssteun inzetten om het hervormingsproces in deze landen te stimuleren. Ook de lidstaten kunnen hierbij een belangrijke rol spelen door lokaal overheidspersoneel gericht te trainen. Hierdoor krijgen deze landen meer ambtelijke capaciteit om zelf ambitieuze projecten die voor EU-financiering in aanmerking komen, te formuleren.

Mijnheer de Voorzitter, toen ik met dit verslag begon, was mijn eerste activiteit een bezoek aan het departement voor economische zaken van mijn land in Den Haag; daar kreeg ik tot mijn genoegdooing te horen dat de *government to government approach* door de Nederlandse regering was geëntameerd en, dat heb ik ook in mijn verslag beschreven als een voorbeeld ter navolging, niet omdat het een Nederlandse *approach* is, maar omdat deze op maat gesneden is en voldoet aan verzoeken uit de regio Westelijke Balkanstaten zelf om zo het toenaderingsproces actief en gepast te ondersteunen.

Ik wil, mijnheer de Voorzitter, nog graag een concreet punt uit mijn verslag naar voren halen en dat is de energie-coöperatie met de Westelijke Balkan, me dunkt toch een hoogst actueel onderwerp. De regio kan vanwege haar strategische ligging een belangrijke rol gaan spelen in de doorvoer van ruwe olie en aardgas. De Unie moet serieus werk maken van een extern energiebeleid. Ik ben ook lid van de Commissie buitenlandse zaken; enkele jaren geleden al hebben wij een solide verslag aangenomen om te komen tot een Europees buitenlands beleid op energiegebied. Welnu, kijk naar de huidige situatie! De huidige situatie onderstreept

deze oproep van het Europees Parlement richting de Commissie, richting de Raad. Brussel mag de eigen lidstaten toch niet in de kou laten staan, noch letterlijk noch figuurlijk.

Ten slotte, mijnheer de Voorzitter, als oud-journalist heb ik veel op de Balkan gereisd. Ik heb dus veel empathie, veel betrokkenheid met de regio. In het kader van mijn verslag heb ik ook mijn reisbudget gebruikt voor studiereizen; samen met de Commissie internationale handel, met name met haar medewerker, Roberto Bendini, en mijn eigen medewerker Dick Jan Diepenbroek, hebben wij nuttige reizen gemaakt richting Servië, richting Kosovo en volgende week hoop ik naar Albanië te gaan. Kortom, dit verslag sluit ik vanavond af, maar voor mij is het werk nog lang niet klaar en ook niet voor de Europese instellingen. Wanneer wij ons inzetten om de regio dichterbij Brussel te brengen en dat daadwerkelijk tonen door ons engagement, door actieve steun, dan kunnen wij terecht ook eisen dat het hervormingsproces, de toelating de eigen inzet dubbel en dwars waard is en dat moet dan ook getoond worden. Ik heb met buitengewoon veel plezier aan dit verslag gewerkt en ik hoop dat dit een vervolg krijgt in aparte verslagen voor de afzonderlijke landen van de Westelijke Balkan.

Androulla Vassiliou, Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, laat ik allereerst de heer Belder feliciteren met zijn uitstekende verslag. Uw verslag komt op een moment dat de Westelijke Balkan dichterbij de EU komt, en het geeft een uitgebreid overzicht van de kwesties waar het in de economische en handelsbetrekkingen van de EU en Westelijke Balkan om gaat. Ik wil me graag richten op enkele punten die in uw verslag naar voren worden gehaald.

De Westelijke Balkan is als regio een belangrijke en waardevolle partner voor de EU. De laatste mededeling van de Commissie over de Westelijke Balkan van maart 2008 bevestigt de grote gehechtheid van de EU aan het Europees perspectief van de regio en bevestigt onder meer het belang van de Middeneuropese Vrijhandelsovereenkomst voor de economische ontwikkeling van de regio. De Commissie is het met de rapporteur eens dat het uitzicht op lidmaatschap van de EU een katalysatorwerking kan hebben voor duurzame economische ontwikkeling en voor het waarborgen van de vrede en stabiliteit in de regio. De Commissie is het er ook mee eens dat het van het grootste belang is dat de landen in de regio ieder afzonderlijk voldoen aan de criteria van Kopenhagen, wanneer we beoordelen of de landen klaar zijn om toe te treden tot de Europese Unie. De EU is de belangrijkste handelspartner van de Westelijke Balkan. Nauwere economische banden tussen de EU en de regio zijn daarom van levensbelang voor de stimulering van de economische groei van de regio.

Zoals terecht is opgemerkt in uw verslag, zijn liberalisering van de handel en integratie een hoeksteen van het stabilisatie- en associatieproces, en de EU heeft deze doelstelling op drie niveaus nagestreefd met de Westelijke Balkan.

In de eerste plaats verleent de EU sinds 2000 op bilateraal niveau unilaterale handelspreferenties aan de landen van de Westelijke Balkan, teneinde de toegang van hun export tot de EU-markten te vergemakkelijken. De Commissie heeft na onderhandelingen vrijhandelsovereenkomsten afgesloten als onderdeel van de stabilisatie- en associatieovereenkomsten, teneinde de voorwaarden te scheppen voor politieke en economische hervormingen en de basis te leggen voor de integratie van de Westelijke Balkan in de EU, bijvoorbeeld door middel van aanpassing aan het *acquis*.

In de tweede plaats heeft de Europese Commissie op regionaal niveau opgetreden als bemiddelaar in de onderhandelingen over de Midden-Europese Vrijhandelsovereenkomst (CEFTA) en heeft zij besloten financiële steun en technische bijstand te verlenen aan het secretariaat van de CEFTA en aan de partijen, teneinde de overeenkomst ten uitvoer te helpen leggen. Tegelijkertijd hecht de Europese Commissie veel waarde aan de eigen verantwoordelijkheid van de regio voor de overeenkomst en erkent zij dat de CEFTA essentieel is voor grotere regionale economische integratie en om de weg te bereiden voor de uiteindelijke volledige participatie van de Westelijke Balkan in de interne markt van de EU. De CEFTA heeft bovendien alle benodigde structuren opgezet om op regionaal en bilateraal niveau aangelegenheden te bespreken die verband houden met de handel. Dit is onontbeerlijk om de regionale samenwerking en goede betrekkingen tussen buurlanden te bevorderen en te verdiepen. De Europese Commissie zal blijven toezien op de tenuitvoerlegging van de CEFTA en zal in haar jaarverslag verslag blijven uitbrengen over het toetredings- en pretoetredingsproces.

In de derde plaats heeft de Commissie op multilateraal niveau de toetreding van de landen in de regio tot de Wereldhandelsorganisatie gesteund, omdat deze stap absoluut fundamenteel is voor een effectieve participatie in de geglobaliseerde economie. De EU heeft alle beschikbare beleidsinstrumenten gemobiliseerd om de landen van de Westelijke Balkan te steunen in hun hervormings- en regionale samenwerkingsinspanningen. Het instrument voor pretoetredingssteun is belangrijk om te voorzien in de ontwikkelingsbehoeften van de regio op lange termijn. De totale middelen voor het huidige financiële kader voor 2007-2013 bedragen

11,5 miljard euro. *Last but not least* is de Europese Commissie dialogen aangegaan met alle betrokken landen in de regio om routekaarten op te stellen voor de opheffing van de visumregeling.

In het licht van hetgeen is gezegd, wil ik u verzekeren dat de Commissie alle benodigde stappen zet om de handelsbetrekkingen te versterken en de economie van de Westelijke Balkan zo dicht mogelijk bij die van de EU te brengen. Ter afsluiting wil ik de rapporteur nogmaals feliciteren met dit goede verslag, en het doet mij genoegen te kunnen zeggen dat de Commissie zijn algemene benadering deelt.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt dinsdag om 12.00 uur plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Ik steun en waardeer het door de heer Belder gepresenteerde verslag, omdat het bijzondere economische maatregelen aanbeveelt, gericht op het Europees perspectief van de volkeren op de westelijke Balkan. Ik zou daar drie aspecten uit willen lichten:

1. We moeten zo realistisch zijn om toe te geven dat Servië van cruciaal belang is voor het welslagen van het Stabilisatie- en associatieproces en de EU dient zich te blijven inspannen om het vertrouwen en op termijn ook de vriendschap van het Servische volk te winnen.

2. Etnisch separatisme en eenzijdige onafhankelijkheidsverklaringen mogen voortaan niet meer geaccepteerd worden voor gebieden als Kosovo, Zuid-Ossetië, Abchazië, Transdnjestrië en noordelijk Cyprus. Het grondbeginsel van de territoriale integriteit van een land is onaantastbaar en dient voortaan gerespecteerd te worden.

3. Tegelijkertijd dienen we de naleving van Europese normen aangaande de personenrechten van etnische minderheden in de landen van de westelijke Balkan krachtig te stimuleren, inclusief de rechten van de Roemeenstalige gemeenschappen in Valea Timocului, de Vojvodina, Istrië en de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië. Deze rechten dienen gerespecteerd te worden, zonder voeding te geven aan een streven naar territoriale autonomie op etnische grondslag of naar collectieve etnische rechten, aspiraties die al vaker een splijtzwam zijn gebleken en de aanzet tot bloedige oorlogen hebben gegeven.

18. Gemeenschappelijk landbouwbeleid en mondiale voedselzekerheid (korte presentatie)

De Voorzitter. – Aan de orde is het verslag (A6-0505/2008) van Mairead McGuinness, namens de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling, over het gemeenschappelijk landbouwbeleid en mondiale voedselzekerheid [2008/2153(INI)].

Mairead McGuinness, rapporteur. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, toen ik de aanzet gaf tot dit verslag, stond het onderwerp van de mondiale voedselzekerheid heel hoog op de politieke agenda. Het is tot op zekere hoogte uit de schijnwerpers verdwenen. Het is echter zeker een onderwerp dat van belang is, want er zijn nog steeds meer dan een miljard mensen in de wereld die lijden onder honger of ondervoeding. Elke dag sterven er dertigduizend kinderen van de honger of aan armoedegerelateerde ziekten. Dit zijn vreselijke cijfers, die de vraag hoe we voldoende voedsel kunnen produceren en mensen toegang tot dat voedsel kunnen geven, tot een hoofdvraag maken.

Ik wil de Commissie bedanken dat zij mij heeft geholpen bij de opstelling van dit verslag, en ik bedank ook de vele commissies in dit Huis, met name de Commissie ontwikkelingssamenwerking, die natuurlijk betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van dit verslag.

Het is onmogelijk om in vier minuten recht te doen aan de inhoud van het verslag, maar laat ik enkele punten naar voren halen die in mijn ogen belangrijk zijn. Allereerst heb ik het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de mondiale voedselzekerheid samen in de titel opgenomen. Dit wijst erop dat de oude gewoonte om het gemeenschappelijk landbouwbeleid de schuld te geven van alle kwaad in de ontwikkelingslanden passé is, en dat we ons er nu van bewust zijn dat het gemeenschappelijk landbouwbeleid de Europese burgers voedselzekerheid heeft opgeleverd en dat het ons als model lessen kan leren voor wat we in de ontwikkelingslanden moeten doen op het gebied van de voedselproductie.

Het is heel duidelijk dat we grofweg het afgelopen decennium de ontwikkeling van de landbouw op de politieke en ontwikkelingsagenda hebben laten zakken. Er was een tijd toen een groot deel van ons geld voor ontwikkelingshulp ging naar stimulering van de landbouw en naar projecten die verband hielden met de voedselproductie. Dat is tegenwoordig niet meer zo, al denk ik dat onze aandacht zowel in de EU als mondiaal weer begint te verschuiven naar de landbouw sinds de voedselprijzen omhooggaan.

Dit betekent dat we de landen die de middelen hebben om voedsel te verbouwen, de gelegenheid geven dat te doen, dat we hen en hun kleinschalige boerenbedrijven helpen lokaal voedsel te verbouwen om te voorzien in hun behoeften. Het gaat niet alleen om het verschaffen van basisingrediënten voor de voedselproductie, zoals zaden en meststoffen, maar ook de knowhow, de adviesdiensten, hulp aan boerenfamilies in de ontwikkelingslanden om hen in staat te stellen voedsel te produceren om in hun eigen behoeften te voorzien.

Het kan. We hebben de voorbeelden van Malawi en andere landen die erin zijn geslaagd zich te ontworstelen aan situaties van extreme hongersnood en nu voedsel produceren. Er zijn wel beleidsinitiatieven van de overheden voor nodig. Ook moet de Europese Unie, gezien haar zeer grote betrokkenheid bij de ontwikkelingslanden, er bij landen op aandringen dat ze naar hun landbouw kijken en de voedselproductie in hun eigen land gaan stimuleren.

Het vraagstuk van vraag en aanbod is een heel delicaat vraagstuk. De wereldbevolking groeit namelijk, en wel met 40 procent tot 2050. We zullen dus naar deze vraagstukken moeten kijken. Het probleem van de concurrentie tussen voedselproductie, voederproductie en brandstof is, zoals we hebben gezien, duidelijk een belangrijk punt van zorg. Ik denk dat wij, als sturende krachten achter dit alles, moeten kijken naar de kwestie van onderzoek en ontwikkeling.

Ik denk dat we onvoldoende hebben gedaan op het gebied van onderzoek en ontwikkeling. We hebben in Europa gekeken naar het produceren van minder voedsel en hebben daardoor misschien niet gekeken naar de noodzaak te kijken naar de productiviteit van de landbouw en de noodzaak om in de toekomst meer te produceren.

Een van de belangrijkste boodschappen die ik echt wil overbrengen in de korte tijd die ik heb, is dat boeren wereldwijd voedsel zullen produceren als ze daarmee een inkomen kunnen verdienen. De beleidsmakers staan dus onder druk om dat in orde te maken en beleid op te stellen dat boeren een stabiel inkomen geeft. Hoe doen we dat? Door te zorgen voor stabiele prijzen en ook te kijken naar de kosten van de voedselproductie. Boeren zullen zich terugtrekken, tenzij ze die inkomensstimulans krijgen.

Ik geef een waarschuwing af. Ruim een jaar geleden hebben we gesproken over de hoge grondstoffenprijzen. Nu liggen er overschotten van onder meer graan opgeslagen waar geen markt voor is. De boeren zullen komend seizoen minder produceren, en dat zou het probleem van de mondiale voedselzekerheid op lange termijn kunnen verergeren.

Er staat veel in dit verslag. Ik hoop dat u het wilt steunen en ik bedank nogmaals de vele mensen die er belangstelling voor hebben getoond.

Androulla Vassiliou, Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de Commissie verwelkomt het verslag dat mevrouw McGuinness heeft opgesteld, en het intensieve debat dat in de verschillende commissies van het Europees Parlement heeft plaatsgevonden over de aspecten van dit zeer actuele onderwerp, variërend van de handel tot biobrandstoffen, prijstoezicht, investeringsbeleid, de financiële crisis, klimaatverandering en het watergebruik in de landbouw.

De Commissie deelt de brede analyse van de oorzaken van de voedselcrisis waar veel ontwikkelingslanden in de eerste helft van 2008 door werden getroffen. De Commissie zal het verband tussen de voedselprijzen en de energieprijzen blijven analyseren. Het vraagstuk van de causaliteit is heel ingewikkeld, omdat het ook te maken heeft met de wisselwerking van diverse vraag- en aanbodfactoren. De energieprijzen zijn slechts een van die factoren, maar wel een factor die zowel directe als indirecte gevolgen heeft. Het onderwerp van de biobrandstoffen is in de verschillende vergaderingen van het Europees Parlement in detail besproken. Er is een duidelijk verschil tussen het beleid van de EU en dat van de VS met betrekking tot de mate waarin de graanproductie wordt vervangen door die van biobrandstoffen. Het beleid van de EU inzake biobrandstoffen leidt niet tot een geringere beschikbaarheid van voedsel, want de gebruikte hoeveelheden basismaterialen zijn op mondiale schaal heel klein.

Zelfs als de EU dichter bij haar doelstelling van 10 procent komt, zal het effect op de voedselprijzen beperkt zijn, en met name om twee redenen. In de eerste plaats zullen steeds meer biobrandstoffen afkomstig zijn van non-food grondstoffen, of zullen ze worden gemaakt van overschotten of afval. In de tweede plaats zal

de efficiency van de productietechnieken van biobrandstoffen verder verbeteren en valt ook te verwachten dat de gemiddelde opbrengst zal blijven stijgen.

Een duurzaam Europees beleid inzake biobrandstoffen is over het algemeen een beleid voor de armen. Het zal het tweederde deel van de armen in de wereld die in plattelandsgedebieden leven en dus afhankelijk zijn van een bloeiende landbouwsector, extra kansen bieden. Niet alle groepen zullen echter in dezelfde mate profiteren. De Commissie hecht eraan de gevolgen voor de voedselzekerheid en voedselprijzen nauwlettend in de gaten te houden.

De EU heeft al stappen ondernomen om het probleem van de mondiale voedselzekerheid aan te pakken door het gemeenschappelijk landbouwbeleid aan te passen aan de veranderde markt en de mondiale situatie. De gezondheidscontrole waarover onlangs overeenstemming is bereikt, zal het gemeenschappelijk landbouwbeleid moderniseren, vereenvoudigen en stroomlijnen en ook beperkingen voor boeren wegnemen, teneinde hen te helpen beter te reageren op signalen uit de markt en hen te helpen het hoofd te bieden aan nieuwe uitdagingen.

Het akkoord over de gezondheidscontrole schaft de braakleggingsregeling af, verhoogt geleidelijk de melkquota en schaft deze uiteindelijk in 2015 af, en maakt van marktinterventie een echt vangnet.

Ook nieuwe uitdagingen, zoals de klimaatverandering, waterbeheer, hernieuwbare energiebronnen en biodiversiteit, die gevolgen zullen hebben voor de ontwikkelingslanden, worden erin aangepakt.

Het gemeenschappelijk landbouwbeleid zal na 2013 niet statisch blijven, en het voorbereidende debat daarvoor is al gaande sinds de informele zitting van de ministers van Landbouw in september in Annecy. Het toekomstige gemeenschappelijk landbouwbeleid moet worden bekeken in de context van een bredere visie waarvan duurzame ontwikkeling, concurrentievermogen en het mondiale voedsel-evenwicht een integraal deel zullen uitmaken.

Verschillende gebeurtenissen op hoog niveau hebben de mondiale voedselzekerheid hoog op de internationale agenda geplaatst. Internationaal wordt duidelijk beseft en erkend dat de landbouw en plattelandsonwikkeling op nationaal, regionaal en mogelijk continentaal niveau hoger op de beleidsagenda moeten komen te staan. We hebben tijdens de vergadering van de commissarissen van de Europese Unie en de commissie van de Afrikaanse Unie in oktober bijvoorbeeld gedetailleerd gesproken over het onderwerp van de landbouw en de voedselzekerheid; we zijn van plan dit debat in de loop van dit jaar te intensifiëren.

Last but not least moet de Commissie vervolg geven aan de verklaring van de leiders van de G8 over de mondiale voedselzekerheid. De Europese Commissie heeft in de aanloop naar de vaststelling van de voedsel-faciliteit door de Raad op 16 december al zeer vruchtbare gesprekken gehad met de werkgroep op hoog niveau van de VN.

De Europese Commissie kijkt uit naar de tenuitvoerlegging van het veelomvattend kader voor optreden. De Commissie is ervan overtuigd dat het mondiale partnerschap voor landbouw en voedselzekerheid dat geleidelijk vorm krijgt, een belangrijke rol zal spelen in de tenuitvoerlegging van de verschillende aanbevelingen in dit verslag, met inbegrip van de manier waarop de productie van kleinschalige landbouwers kan worden gesteund, en het type handelsbeleid dat moet worden aangenomen om bij te dragen tot voedselzekerheid, in het bijzonder in de kwetsbaarste gemeenschappen.

Het is duidelijk dat exportbeperkingen en -verboden moeten worden vermeden. De weg vooruit is meer in plaats van minder liberalisering van de handel. Grotere handelsstromen maken deel uit van de oplossing op weg naar voedselzekerheid.

De Commissie hoopt dat de doortastende stappen die de Europese instellingen hebben genomen om de een miljard euro te mobiliseren, die een aanvulling zal zijn op andere financiële instrumenten die zijn geoormerkt als middelen om zowel op korte termijn als op middellange tot lange termijn op de voedselcrisis te reageren, navolging zullen vinden bij andere donoren.

De Conferentie over wereldvoedselzekerheid op 26 en 27 januari in Madrid is zeker een belangrijke gebeurtenis om het debat naar een hoger niveau te tillen, waar getracht wordt de hoofdprioriteiten te identificeren om de honger in de wereld aan te pakken.

De Europese Commissie zal pro-actief blijven bijdragen tot mondiale voedselzekerheid, en het verslag McGuinness bevat zeker een goede analyse van enkele mogelijke wegen die de Europese Gemeenschap en de bredere internationale gemeenschap kunnen overwegen.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt dinsdag om 12.00 uur plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Kader Arif (PSE), schriftelijk. – (FR) Op aandringen van het Parlement naar aanleiding van de voedselrellen is 1 miljard euro vrijgemaakt ter bestrijding van de voedselcrisis. Er is meer nodig dan een dergelijke noodmaatregel. Er moet een mondiale strategie worden uitgestippeld voor de lange termijn, die is gebaseerd op de lokale landbouw en de teelt van voedselgewassen en aansluit op de behoeften van de bevolking en de mogelijkheden van grondgebieden.

De toename van de wereldbevolking, de opwarming van de aarde, de ongebreidelde productie van biobrandstoffen en agressieve speculatie zijn factoren die de spanningen op de landbouwmarkten verhogen. Dit alles wijst erop dat de crisis niet van voorbijgaande aard is en dat de koers van openbaar beleid wereldwijd moet worden veranderd, zodat er betere productiemethoden worden toegepast en de internationale markten beter worden gereguleerd.

Naar mijn oordeel kan het GLB, wanneer het is ontdaan van zijn excessen en onvolmaaktheden, zich ontpoppen tot een voorbeeld van doeltreffend, eerlijk en verantwoordelijk beleid dat inspeelt op de uitdaging van het voedseltekort en waarbij de economie, de maatschappij en het milieu baat hebben. Het moet ontwikkelingslanden ondersteunen door het delen van de technieken, kennis en ervaring waarover Europa beschikt. Maar Europa moet zich vooral hard maken voor hervorming van de regels voor de wereldhandel, zodat deze stroken met het recht van landen op ondersteuning van hun landbouw om de voedselvoorziening te waarborgen.

Katerina Batzeli (PSE), schriftelijk. – (EL) De huidige internationale en regionale overeenkomsten zijn ontoereikend gebleken om een normale bevoorrading van de markt en handel te waarborgen en transparantie en stabiliteit te brengen in de prijzen van de landbouwproducten.

De regulering van de landbouwmarkten moet gebaseerd zijn op een langetermijnstrategie strategie met efficiënte maatregelen, evenals op organisaties van producenten en op voorlichting van producenten over marktsituaties en marktvooruitzichten.

Het grondbeginsel van een dergelijk beleid moet gevormd worden door een veiligheidsnet voor landbouwinkomens, die beschermd moeten worden tegen risico's en crises ten gevolge van natuurverschijnselen, marktverstoringen of uitzonderlijk langdurige en scherpe prijsdalingen.

Daarvoor zijn geïntegreerde en efficiënte beleidsmaatregelen nodig, zoals

- Europese en internationale systemen voor toezicht op de productie en de markt opdat tijdig gewaarschuwd wordt voor productietrends,

- een mondiaal register voor levensmiddelen en voedselvoorraden,

- een Europees systeem voor markttoezicht waarmee prijsveranderingen in landbouwproducten en inputkosten worden geregistreerd. Dit systeem kan gekoppeld worden aan een soortgelijk systeem op internationaal niveau in het kader van de FAO.

Eveneens zou men ervoor moeten zorgen dat in de toekomstige overeenkomst van de Doha-ronde, ook gewag wordt gemaakt van de noodsituaties waarin voedselsteun mag worden verstrekt, aangezien de huidige regels geen bindend karakter hebben.

Constantin Dumitriu (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) De conclusies die mevrouw McGuinness in haar verslag over de mondiale voedselveiligheid trekt, zijn ook in Roemenië maar al te herkenbaar. We worden geconfronteerd met prijsstijgingen voor alle basislevensmiddelen, veroorzaakt door de devaluatie van onze nationale munteenheid, de gestegen kosten van grondstoffen en de schulden die de voedselverwerkende bedrijven gemaakt hebben.

Daar komt bij dat gewassen ten gevolge van het broeikas effect steeds vaker door natuurrampen vernietigd worden. Het is zelfs zo dat boeren in de nieuwe lidstaten het meest onder dergelijke situaties te lijden hebben, aangezien zij lagere subsidies krijgen dan in de andere lidstaten.

Om die reden heb ik op basis van de ingediende amendementen de Commissie opgeroepen om te onderzoeken of er op communautair niveau bepaalde interventiemechanismen geschapen zouden kunnen worden, waarmee, geheel los van de gerichte steun voor oogstverzekeringen, de gevolgen van de klimaatverandering bestreden zouden kunnen worden.

De normen die de Gemeenschap aan voedselproducenten oplegt zijn streng, waardoor de voedselprijzen in de EU hoog liggen. Toch ben ik ervan overtuigd dat de landbouw als aanjager kan dienen om de Europese economie de gevolgen van de wereldwijde crisis te laten overwinnen en dat de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen een positieve uitwerking op de landbouw- en voedingssector kan hebben.

Als we de nodige voorzorgsmaatregelen treffen kunnen we een groei in de biobrandstoffenproductie realiseren zonder het milieu of de wereldbehoefte aan voedingsmiddelen in gevaar te brengen.

Roselyne Lefrançois (PSE), schriftelijk. – (FR) Dit verslag over het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de mondiale voedselzekerheid was een mooie gelegenheid om te bekijken hoe de Europese landbouw volledig kan bijdragen aan de verwezenlijking van een evenwichtige voedselvoorziening op aarde. De voedselbehoeften blijven wereldwijd alleen maar toenemen, terwijl het aandeel van ontwikkelingshulp voor de landbouw sinds de jaren tachtig constant is afgenomen. Om die reden heb ik bij de Commissie landbouw een aantal amendementen ingediend om het verslag ambitieuzer te maken en bij de Europese Commissie aan te dringen op een globale strategie voor kwesties met betrekking tot voedselzekerheid, waardoor meer samenhang kan ontstaan tussen de communautaire beleidsterreinen.

Ik vind het een goede zaak dat in de tekst de nadruk wordt gelegd op de essentiële rol die het gemeenschappelijk landbouwbeleid speelt bij voedselzekerheid, maar ik betreurt het feit dat de rapporteur meer marktwerking van het landbouwbeleid voorstaat en een verlaging van de landbouwproductie in Europa toeschrijft aan initiatieven op het gebied van milieubescherming. Hiermee wordt de plank mijns inziens volledig misgeslagen. Ik denk juist dat de problematiek van de klimaatverandering moet worden aangegrepen om een impuls te geven voor nieuwe modellen waarmee meer en beter kan worden geproduceerd.

Véronique Mathieu (PPE-DE), schriftelijk. – (FR) De Europese Unie moet de veiligheid van landbouwproducten voor de gezondheid dringend versterken en grote uitdagingen aangaan. Allereerst moet de landbouwproductie in 30 jaar worden verdubbeld, want de wereldbevolking zal in 2050 9 miljard mensen tellen. En er lijden nog steeds 860 miljoen mensen honger. Deze ontwikkeling moet duurzaam zijn en voornamelijk zijn gestoeld op de lokale landbouw.

Een andere uitdaging wordt gevormd door de grote prijsschommelingen van levensmiddelen op de wereldmarkt en een goed beheer van de wereldvoedselvoorraad. Voor een eerlijk inkomen voor Europese landbouwers sta ik achter het idee om landbouwers door middel van verzekeringspolissen beter te beschermen tegen prijsschommelingen en ook achter het initiatief om een mondiaal systeem in te voeren waarmee de voedselvoorraad kan worden bijgehouden.

Gezien de toename van de handel in dieren en planten moet de Europese Unie tevens een doeltreffende strategie ten uitvoer leggen om gezondheids crises in Europa te voorkomen op basis van preventie, traceerbaarheid en reactiviteit. Met het recente besluit van de Raad van ministers tot versterking en harmonisering van invoercontroles kan de kwaliteit van voedselproducten beter worden gewaarborgd voor onze medeburgers.

Landbouw vervult meer dan ooit een centrale rol bij groei en ontwikkeling, dus wij moeten alles in het werk stellen om deze sector te beschermen!

Daciana Octavia Sârbu (PSE), schriftelijk. – (RO) De wereldwijde voedselcrisis, veroorzaakt door de voortdurend stijgende prijs van maïs, tarwe en energie, heeft, evenals de groei van de wereldbevolking en de klimaatverandering, een reeks onlusten veroorzaakt, die overal ter wereld landen of delen daarvan kunnen destabiliseren, als er niet snel een oplossing voor gevonden wordt. Verontrustend is de tegenstelling tussen de bevolkingsaanwas (mogelijk in 2050 leidend tot een wereldbevolking van negen miljard) en de wereldwijd slinkende voedselvoorraden. Dit scenario leidt er hoogstwaarschijnlijk toe dat conflicten om aardolie verdrongen worden door een strijd om drinkwater en voedsel, of om het naakte overleven. Op dit moment is de Europese Unie de grootste verstrekker van humanitaire hulp, maar de voedselvoorraden dreigen op te raken en ontwikkelingslanden, vooral die in Afrika, hebben meer steun nodig in hun strijd tegen armoede en honger. Het terugdringen van de agrarische afhankelijkheid van fossiele brandstoffen, het gebruik van ecologische producten, het behoud van vruchtbare landbouwgrond en het aanpassen van het landbouwbeleid aan de voedselcrisis zijn enkele van de speerpunten die ertoe kunnen bijdragen deze impasse te overwinnen.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE), schriftelijk. – (HU) De belangrijkste vraag binnen de Europese agrarische sector in 2009 is in hoeverre de economische wereldcrisis de productievoorwaarden voor agrarische producten en consumptie zal beïnvloeden. Deze vraag zal ook centraal staan bij de Tweede Hongaarse Agrarische Academie, die ik samen met staatssecretaris Zoltán Gőgös van Landbouw en Plattelandsontwikkeling op 17 april 2009 in Pápa organiseer. Sinds 2006 is de prijs van maïs verdrievoudigd, de prijs op de wereldmarkt van tarwe met 180 procent gestegen, terwijl de prijzen van levensmiddelen over de hele linie met 83 procent zijn gestegen. In 2050 zal de wereldbevolking gegroeid zijn naar 9 miljard mensen, en om te voorzien in hun behoefte moet het huidige agrarische productieniveau worden verdubbeld; aan de periode van goedkope levensmiddelen is dus een eind gekomen. Daarom is het bij uitstek belangrijk dat we de agrarische capaciteit van de Europese Unie behouden en waar mogelijk laten stijgen. Het is onaanvaardbaar dat als gevolg van de sectorhervormingen in het GLB de landbouwproductie van de Europese Unie is gedaald. Goede voorbeelden hiervan zijn de suikerhervorming, die heeft geleid tot de verdwijning van de Hongaarse suikerindustrie, en de subsidies voor het rooien van wijnstokken in het kader van de wijnhervormingen. Deze kant gaat het ook op met de directe landbouwsubsidies die worden losgekoppeld van productie.

We moeten de juiste balans zien te vinden tussen de productie van voedingsmiddelen en die van biobrandstoffen, waarbij laatstgenoemde de wereldwijde voedselzekerheid niet in gevaar mag brengen. Het bio-ethanolprogramma van de Verenigde Staten heeft een belangrijke rol gespeeld bij de explosieve stijging van de prijs van levensmiddelen in 2008 en door lering te trekken uit deze ervaringen moet de Europese Unie haar eerdere toezeggingen voor de biobrandstofratio's toetsen. Ten slotte dring ik aan op actie op Europees niveau tegen de vorming van monopolies onder detailhandelaren in levensmiddelen, om zo de producenten te beschermen.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), schriftelijk. – (RO) Gestegen energieprijzen, ongunstige weersomstandigheden en de toegenomen vraag naar energie die de groei in de wereldbevolking met zich meebrengt, hebben de voedselprijzen opgedreven. Ik verzoek de Commissie met klem een onderzoek in te stellen naar het verband tussen hoge voedsel- en hoge energieprijzen en zich daarbij met name op het brandstofgebruik in de landbouw te richten.

De agrarische sector dient haar energierendement te verhogen. Een vergroting van het aandeel van gewassen voor biobrandstoffen en het gebruik van hernieuwbare energie kan een positieve uitwerking hebben op de agro-alimentaire sector, die te lijden heeft gehad van dure meststoffen en bestrijdingsmiddelen, evenals van de gestegen kosten van verwerking en transport. Ik verzoek de Commissie met klem om minutieus te registreren welke effecten de productiestijging bij biobrandstoffen in de Europese Unie en in derde landen heeft voor het bodemgebruik, de voedselprijzen en de toegang tot voedingsmiddelen.

Stimuleringsmaatregelen voor de duurzame teelt van energiegewassen mogen de voedselproductie niet in gevaar brengen. Het lijkt mij dat agronomisch onderzoek nodig is om de landbouwproductie aanzienlijk te verhogen. Tevens roep ik de lidstaten op om optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden die het zevende kaderprogramma biedt voor onderzoek en technologische ontwikkeling en om maatregelen te treffen die de agrarische productie op een duurzame, energiezuinige manier verhogen.

19. Perspectieven voor een dialoog met de burger in het kader van het Verdrag van Lissabon (korte presentatie)

De Voorzitter. - Aan de orde is het verslag (A6-0475/2008) van Genowefa Grabowska, namens de Commissie constitutionele zaken, over de perspectieven voor een dialoog met de burger in het kader van het Verdrag van Lissabon [2008/2067(INI)].

Genowefa Grabowska, rapporteur. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, we veranderen van onderwerp om over het contact tussen de Europese instellingen en de burgers van de Unie te debatteren. Deze contacten verlopen niet zoals het hoort. Er bestaat een diepe kloof tussen de Europese Unie en haar burgers, hoewel Jean Monnet ooit stelde dat de Unie in de eerste plaats voor de burgers en niet voor landen en regeringen is opgericht.

De Unie breidt zich uit en het aantal EU-burgers neemt gestaag toe. Toch hebben de instellingen van de Europese Unie het moeilijk om in contact te treden met de burgers. Dit werd duidelijk door de pijnlijke ervaring van het Franse en het Nederlandse "nee" tegen de Grondwet voor Europa en de Ierse afwijzing van het Verdrag van Lissabon. Het is echter een feit dat de EU-instellingen inspanningen leveren om hun contacten met de burgers te verbeteren. Ze stellen zich in toenemende mate open voor de burgers en erkennen zonder

enige twijfel de rol van het maatschappelijk middenveld. De Europese Unie beschikt over een steeds bredere waaier van communicatiemaatregelen op dit gebied. In dit verband werd zelfs het nieuwe begrip "dialoog met de burger" ingevoerd. Dit is echter nog lang niet voldoende. Het Europees Parlement doet er bijgevolg alles aan om deze uitdaging aan te gaan: het tracht een geschikt mechanisme voor deze dialoog te creëren en dit soort contacten tussen de instellingen van de Unie en haar burgers te bevorderen. Dit zou niet alleen een einde maken aan het gebrek aan democratie, maar ook aantonen dat de burgers eveneens een belangrijke rol spelen in het besluitvormingsproces van de Europese Unie.

Artikel 10 van het Verdrag van Lissabon luidt als volgt: "Iedere burger heeft het recht om aan het democratisch bestel van de Unie deel te nemen. De besluitvorming vindt plaats op een zo open mogelijke wijze, en zo dicht bij de burgers als mogelijk is". Verder is er een aanvullende bepaling waardoor 1 miljoen burgers van de Europese Unie een wetgevingsinitiatief kunnen nemen. Na de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon zullen 1 miljoen burgers zich tot de Europese Commissie kunnen richten en haar kunnen verzoeken een wetgevingsvoorstel voor te bereiden over een kwestie die voor hen van belang is.

Om die reden verwijs ik in dit verslag naar de dialoog met de burger, die niet in de wet is gedefinieerd, maar toch van fundamenteel belang is. Ik zou willen dat deze dialoog op de volgende beginselen gericht zou zijn of, beter nog, zich op deze beginselen zou richten. Eerst en vooral heb ik in dit verslag het beginsel van de representativiteit van het maatschappelijk middenveld opgenomen. Ik zou willen dat het maatschappelijk middenveld op passende wijze op het niveau van de Europese Unie wordt vertegenwoordigd, namelijk door partners die de belangen van het middenveld correct weerspiegelen en vertegenwoordigen.

Ik zou willen dat de dialoog met de burger een wederkerig en bilateraal proces is. Dit betekent dat deze dialoog niet alleen inhoudt dat de Europese Unie toenadering zoekt tot de burgers en dat deze haar van antwoord dienen. De Unie zou de burgers ook moeten inlichten wanneer hun standpunten in overweging zijn genomen en moeten uitleggen welke gevolgen hun inbreng heeft gehad. Daarom hebben we eveneens behoefte aan feedback van de Unie aan de burgers.

Ik vind het ook belangrijk dat de dialoog met de burger op het transparantiebeginsel berust. Er dienen duidelijke regels te worden gevolgd voor de keuze van de vertegenwoordigers van de samenleving die worden uitgenodigd om aan de dialoog deel te nemen. Met het oog hierop zouden we systematisch de lijst moeten publiceren van de organisaties die bij de raadpleging betrokken zijn. Het zou een goede zaak zijn indien de Unie een contactpersoon zou aanwijzen die verantwoordelijk is voor de dialoog met de burger.

Het is niet eenvoudig om op dit gebied regels vast te stellen. De Europese Commissie heeft reeds in 2002 beginselen voorgesteld om de cultuur van raadpleging en dialoog te versterken. Ik hoop bijgevolg dat de Commissie bereid zal zijn om passende beginselen uit te werken, die voor alle instellingen gemeenschappelijk zouden zijn. Ik wil hier nog aan toevoegen dat ook de lidstaten een bijdrage moeten leveren tot het bevorderen van de dialoog met de burger. Ik heb onvoldoende tijd om alle aspecten uit dit verslag te belichten. Ik zou echter willen dat de inhoud ervan bij de eerstvolgende gelegenheid op de proef wordt gesteld, namelijk bij de Europese verkiezingscampagne in 2009. Ik zou willen dat we deze gelegenheid aangrijpen om een eerste stap te zetten naar betere contacten met de Europese burgers, zodat zij zich bewust worden van het beste dat de Unie te bieden heeft en wij van hen kunnen leren waarvoor we in dit Parlement moeten ijveren.

Androulla Vassiliou, Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de Commissie wil allereerst de rapporteur, mevrouw Grabowska, en de Commissie constitutionele zaken bedanken voor hun uitstekende verslag.

We zijn het ermee eens dat het maatschappelijk middenveld een belangrijke rol speelt in het Europese integratieproces. Het is een van de belangrijkste hulpmiddelen voor de communicatie tussen de Europese instellingen, de Europese samenleving en de burgers van de EU. Het helpt burgers hun recht uit te oefenen om deel te nemen aan het democratische leven van de Unie.

De Commissie heeft een lange en gezonde traditie van interactie met organisaties uit het maatschappelijk middenveld. Deze samenwerking tussen de Commissie en het maatschappelijk middenveld is gegroeid en bestrijkt nu een grote verscheidenheid aan kwesties, van de beleidsdialoog tot projectmanagement, zowel binnen de EU als in onze partnerlanden.

Het Verdrag van Lissabon zou onze bestaande praktijken een formelere basis geven en een verdere impuls geven om ze te verbeteren. Het zou ook de deur openzetten voor een andere mogelijkheid voor het maatschappelijk middenveld om zijn visies te operationaliseren door middel van het burgerinitiatief.

Om geïnteresseerde partijen te betrekken bij een actieve dialoog moeten passende instrumenten worden geboden, zodat het maatschappelijk middenveld zijn standpunten kan uiten en gehoord kan worden. De

instellingen van de EU hebben ook passende instrumenten nodig om te waarborgen dat hetgeen we te horen krijgen van het maatschappelijk middenveld en de burgers, op de juiste wijze wordt opgepakt en in het systeem wordt opgenomen. De Commissie is blij met het feit dat dit verslag veel van de ideeën steunt die de Commissie al bezig is uit te voeren.

De huidige Commissie heeft via haar mandaat een reeks initiatieven genomen om organisaties uit het maatschappelijk middenveld en individuele burgers te betrekken bij een openbaar debat over Europese aangelegenheden. Een van de meer innovatieve voorbeelden van deze inspanningen zijn de raadplegingen van burgers, waarbij wordt geëxperimenteerd met opiniepeilingen en raadplegingen in debatform.

Om de behoeften en de verwachtingen van de mensen te begrijpen is de Eurobarometer in de afgelopen 35 jaar ontwikkeld tot een uiterst waardevol instrument om de publieke opinie in Europa in de gaten te houden. Noch de Commissie noch het Parlement kan echter alleen een Europabreed openbaar debat organiseren. Dit is alleen mogelijk als de instellingen van de EU en de lidstaten samenwerken. Dat is het doel van de politieke verklaring betreffende het communiceren van Europa in partnerschap die het Parlement, de Raad en de Commissie op 22 oktober 2008 hebben ondertekend.

In dit verband coördineren de Commissie en het Parlement de inspanningen al met de lidstaten via de beheerspartnerschappen, die regionale en lokale campagnes over specifieke kwesties omvatten, zodat aansluiting wordt gevonden bij acties van lokale autoriteiten en NGO's. In 2009 zullen elf nieuwe beheerspartnerschappen deze aanpak nog effectiever maken.

De Commissie deelt de mening dat voor een vruchtbare dialoog actieve participatie van alle zijden nodig is: van de instellingen van de EU, van de lidstaten en van het maatschappelijk middenveld. De Commissie hoopt dat het Verdrag van Lissabon in werking zal treden en zij staat klaar om de noodzakelijke actie te ondernemen om de bepalingen van het verdrag in de praktijk te brengen en door te gaan met de ontwikkeling van de dialoog met de burger.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt dinsdag om 12.00 uur plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE), schriftelijk. – (PL) Om een echte democratie te zijn en dicht bij de burgers te staan, heeft de Europese Unie op lokaal, regionaal en nationaal niveau behoefte aan nauwe samenwerking tussen de EU-instellingen en de lidstaten enerzijds en het maatschappelijk middenveld anderzijds.

Het maatschappelijk middenveld vertegenwoordigt talrijke niet-gouvernementele organisaties en verenigingen zonder winstoogmerk die vrijwillig door de burgers zijn opgericht. Het maatschappelijk middenveld speelt een essentiële rol in het Europese integratieproces, aangezien het de standpunten en wensen van de burgers van de Unie onder de aandacht van de Europese instellingen brengt. Met het oog hierop is het van wezenlijk belang om de burgers op doeltreffende en betrouwbare wijze te informeren en ervoor te zorgen dat de dialoog met de burger populairder wordt. Dit geldt met name voor de bevordering en verspreiding van de acties en doelstellingen van de Europese Unie, de ontwikkeling van een Europees samenwerkingsnetwerk en de versterking van de Europese identiteit in het maatschappelijk middenveld.

Een groter politiek bewustzijn, een ruimer openbaar debat en een efficiëntere dialoog met de burger zijn absoluut noodzakelijk om de politieke doelstellingen van de Europese Unie te verwezenlijken.

Het Verdrag van Lissabon versterkt de rechten van de burgers tegenover de Unie, waardoor burgers en representatieve organisaties uit het maatschappelijk middenveld gemakkelijker aan debatten over het "Europa van de burgers" kunnen deelnemen.

De instellingen van de Europese Unie zouden nauwer moeten samenwerken om de dialoog met de burger in Europa te ontwikkelen en de burgers van de Unie ertoe moeten aanzetten om sterker betrokken te zijn bij Europa. Het is van cruciaal belang dat we de EU-burgers aanmoedigen om zich meer in Europese debatten en discussies te mengen. De burgers zouden ook actief moeten deelnemen aan de aanstaande Europese Parlementsverkiezingen. Zoals Jean Monnet ooit zei, creëren we de Unie immers niet voor landen en regeringen, maar voor de burgers.

Zita Gurmai (PSE), schriftelijk. – (HU) Door lid te zijn van een maatschappelijke organisatie hebben Europese burgers de mogelijkheid om actief deel te nemen aan beleidsvorming. Met het oog op de verwezenlijking van EU-doelstellingen is het een ware uitdaging om de burgers actief te betrekken bij dit proces en hun een concrete, tastbare mogelijkheden te bieden om initiatieven te ontplooiën, feedback te geven en kritiek en tegengestelde meningen te uiten. Maar het feit dat er geen uniforme en precieze juridische definitie bestaat voor maatschappelijke organisaties kan moeilijkheden opleveren.

Om ervoor te zorgen dat Europese burgers zich bewust worden van de voordelen die de Europese Unie hun biedt, moet de democratie verder worden uitgebreid, de transparantie worden vergroot en de effectiviteit worden verbeterd bij het functioneren van de Europese Unie. Het democratisch tekort komt namelijk in de meeste gevallen voort uit het feit dat de burgers niet altijd toegang hebben tot essentiële informatie. Een deel van de documenten aangaande de communautaire besluitvorming is nog steeds niet toegankelijk en daarom moet het proces worden voortgezet dat is gericht op de verdere uitbreiding van de toegankelijkheid van communautaire werkdocumenten.

De raadplegingsprocedure vormt een geïntegreerd onderdeel van de activiteiten van de Europese instellingen. We moeten de algemene basisbeginselen en de minimale regels van de raadplegingsprocedure vastleggen en de kaders hiervoor scheppen, zodat de raadplegingsprocedure coherent maar flexibel genoeg is om zich aan te passen aan de specifieke verwachtingen van de partijen in kwestie.

Jo Leinen (PSE), schriftelijk. – (DE) Met dit verslag geven wij een duidelijk signaal af om de EU dichter bij de burger te brengen en stellen wij concrete stappen voor waarmee deze doelstelling kan worden gerealiseerd.

Wij dringen er bij alle EU-instellingen op aan om de dialoog met het maatschappelijk middenveld tot een belangrijke horizontale taak in hun politieke werkzaamheden te maken.

Mensen ondersteunen de EU alleen, als ze worden geïnformeerd over de politieke projecten en activiteiten en als ze bijvoorbeeld door raadplegingen betrokken worden bij besluiten. Bij de afwijzing van het Verdrag van Lissabon in Ierland hebben we gezien welke negatieve gevolgen opzettelijk verspreide onjuiste informatie voor Europese integratie heeft. Dit moeten wij in de toekomst voorkomen door middel van een proactief informatie- en dialoogbeleid. Dat geldt met name ook voor de Raad en de regeringen van de lidstaten die zich actiever zouden moeten inzetten voor betere informatie over de EU.

Toegang tot de documenten van alle EU-instellingen moet worden vereenvoudigd en verbeterd, zodat alle burgers zich een beeld kunnen vormen van hun werkzaamheden.

Het is ons doel om een sterk Europees maatschappelijk middenveld op te bouwen als basisvoorwaarde voor de ontwikkeling van een Europese openbare ruimte. Daarom dringen wij erop aan om eindelijk de noodzakelijke raamvoorwaarden te scheppen, hetgeen met name neerkomt op een statuut voor Europese verenigingen en tevens op de noodzakelijke infrastructurele basis voor actieve burgers op Europees niveau.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN), schriftelijk. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, het verslag van mevrouw Grabowska over de perspectieven voor een dialoog met de burger in het kader van het Verdrag van Lissabon is een voorbeeld van verspilling van tijd en geld. In dit verband rijst de volgende principiële vraag: waar gaat dit debat eigenlijk over? Het Verdrag van Lissabon is immers ten dode opgeschreven. Ierland heeft het verworpen in een nationaal referendum. Dit betekent dat het bovengenoemde document geen rechtskracht heeft. Hierop voortbouwen is gelijk aan bouwen op zand, zonder fundamenteën. Voortbouwen op een verdrag dat verworpen is en dus in feite niet bestaat, is een schending van de democratie en de gelijke rechten van vrije naties. Dit alles herinnert me aan de definitie van democratie. Naar mijn opvatting is democratie een vrije keuze en niet iets wat wordt voorgeschreven of waarbij geen rekening wordt gehouden met de wil van de bevolking. In een democratie is de bevolking soeverein, niet een bepaalde belangengroep. De ultieme uitdrukking van de wil van de bevolking is een referendum, geen beslissing die door een groepje machthebbers wordt genomen en in strijd is met de wil van de bevolking. Is dat zo moeilijk te begrijpen?

Dushana Zdravkova (PPE-DE), schriftelijk. – (BG) Graag wil ik mevrouw Grabowska feliciteren met haar prachtige verslag, waarvan ik zeker weet dat het een bijdrage zal leveren aan de verbetering en ontwikkeling van de burgerdialoog. Er kan veel worden gezegd over de ontwikkeling van de dialoog tussen burgers en instellingen in de Europese Unie. Als voorzitter van een burgervereniging in Bulgarije ben ik er vast van overtuigd dat deze dialoog een uitermate belangrijke rol speelt in de toekomstige ontwikkeling van Europa en dat deze dan ook op korte termijn moet worden gereformeerd en verbeterd.

Ik denk dat het Europees Parlement aan de hand van dit verslag de nodige aanwijzingen en aanbevelingen kan verstrekken aan de overige instellingen, maar ook aan de burgerorganisaties, want zonder hun medewerking en deelname zal de doelstelling die wij ons hebben gesteld onhaalbaar zijn.

Het verslag stelt een gelijkwaardige dialoog voor, waarbij rekening wordt gehouden met de diversiteit van het grote aantal verenigingen en met hun onafhankelijkheid. Het zal bijdragen tot de deelname van burgers aan het politieke proces om het hoofd te bieden aan de grote uitdagingen die zowel op nationaal als op Europees niveau bestaan. Daarom is het van groot belang een gedifferentieerde benadering te vinden, die op lokaal niveau resultaat oplevert met het oog op de verschillen in ontwikkelingsniveau, niet alleen tussen landen maar ook tussen sectoren.

Ik reken erop dat de overige instellingen en lidstaten onze aanbevelingen op korte termijn ter harte zullen nemen, zelfs als het Verdrag van Lissabon niet snel in werking treedt.

20. Openbare financiën in de EMU - 2007 en 2008 (korte presentatie)

De Voorzitter. – Aan de orde is het verslag (A6-0507/2008) van Donata Gottardi, namens de Commissie economische en monetaire zaken, over openbare financiën in de EMU - 2007 en 2008 [2008/2244(INI)].

Donata Gottardi, rapporteur. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, geachte collega's, precies een jaar geleden hebben we besloten de verslagen over de openbare financiën 2007 en 2008 samen te voegen tot één verslag. We hadden daar tenminste twee redenen voor: proberen actueler te zijn en rekening te houden met de signalen van de aan de gang zijnde verandering. De intensiteit van die veranderingen was toen nog niet bekend, maar het was al wel duidelijk dat het samen behandelen van die twee jaren ons in staat zou stellen een vollediger en adequatere analyse te maken. En we hadden gelijk! Het verslag waar we morgen over stemmen is voortdurend geactualiseerd.

De zeer nauwe band tussen openbare financiën en de financiële en economische crisis is overduidelijk. We hoeven maar te denken aan de gelden die bestemd zijn voor de redding van banken en grote ondernemingen, de steun voor industriële bedrijven – denk daarbij vooral aan de verzoeken die afkomstig zijn van kleine en middelgrote ondernemingen – en de bescherming van de burgers tegen de negatieve effecten van de recessie. Al deze maatregelen liggen nu op tafel bij de Europese instellingen en de lidstaten, maar ze zouden onze verwachtingen en inzet voor de komende generaties niet mogen aantasten of verzwakken.

Het verslag bevat ten minste twee niveaus: het algemene en stabiele niveau, dat in elke situatie geldig is, en het niveau dat een urgent antwoord moet geven op de crisis. Het principe dat duurzame openbare financiën van kwaliteit onmisbaar zijn, niet zo zeer voor de afzonderlijke landen maar voor de duurzaamheid van de economie en het Europees sociaal model, wordt bevestigd en zelfs versterkt. Wat betreft de ontvangsten moet de belastinggrondslag worden verbreed, zonder het progressieve karakter te verzwakken, en moet de belastingdruk op arbeid worden verlicht, met name voor de lage en de middeninkomens en de pensioenen. Wat betreft de uitgaven moet rekening worden gehouden met de context, de behoeften en de samenstelling van de bevolking, met aandacht voor het genderbeleid en demografische verschuivingen. In plaats van zonder onderscheid te gaan snijden dienen we de uitgaven te toetsen, begrotingsposten te herschikken en het openbaar bestuur te moderniseren.

Gender budgeting is daarbij een nuttige methode. Het is een oude wens van Europees Parlement dat die methode ook gestimuleerd heeft. *Gender budgeting* vindt echter nog lang geen algemene toepassing, hoewel het de transparantie, vergelijkbaarheid en kenbaarheid voor de burger vergroot, waardoor het vertrouwen en het gevoel van verantwoordelijkheid toenemen.

De huidige instabiliteit is ongekend en vereist vastberaden actie. Nu overheidsingrijpen opnieuw een centrale en essentiële rol speelt, is het hoog nodig om herhaling van fouten – die nog onvergeeflijker zouden zijn – te voorkomen. We dienen de crisis bij te sturen in de richting van een nieuw ontwikkelingsmodel dat ecologisch en sociaal gezien werkelijk duurzaam is.

Wanneer we het hebben over coördinatie op Europees niveau, dienen we te denken aan anticyclisch beleid en gezamenlijke, in dezelfde richting voerende inspanningen door de strijd tegen belastingontduiking en belastingparadijzen te versterken en de nationale plannen met elkaar te verbinden. Bij steunverlening aan bedrijven dienen de effecten voor de concurrentie, de werking van de interne markt en het *level playing field* getoetst te worden en garanties gegeven te worden voor toezicht, verantwoordingsplicht, beperkingen en

consequent gedrag. Het herziene stabiliteits- en groeipact maakt gecontroleerde flexibiliteit mogelijk, die met aandacht en vooruitziende blik dient te worden gebruikt.

Het macro-economisch beleid en gemeenschappelijke investeringen in strategische, van tevoren geselecteerde sectoren dienen opnieuw gelanceerd te worden. De financiering kan onder meer plaatsvinden met een instrument als de Eurobond en er dient veel aandacht te zijn voor het subnationale niveau en de regionale stabiliteitsplannen. Voor het verslag was er in de Economische Commissie een brede consensus, daar de meeste fracties deze visie deelden. Ik hoop van ganser harte dat deze consensus de voorbode is van een goed resultaat bij de stemming van morgen!

Androulla Vassiliou, Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de Commissie verwelkomt het verslag Gottardi. Het past qua inhoud goed bij dat van de twee eerdere verslagen van de Commissie over de openbare financiën in de EMU, die zijn gepubliceerd in juni 2007 en 2008. De Commissie is het ook eens met de drie laatste amendementen die de rapporteur op 7 januari heeft ingediend.

Het verslag van het Europees Parlement bevestigt dat het herziene stabiliteits- en groeipact (SGP) tot nu toe heeft gewerkt zoals het moet. In het bijzonder hebben veel lidstaten forse inspanningen geleverd om te voldoen aan hun verplichtingen uit hoofde van het pact. Sinds de hervorming van het SGP zijn is het corrigerende als het preventieve wapen gehanteerd, in volledige overeenstemming met de bepalingen van het hervormingspact en is er geen sprake meer geweest van soepelheid in de handhaving.

Het verslag benadrukt echter ook de zeer negatieve economische vooruitzichten voor de EU en de eurozone voor 2009. De groei is aanzienlijk gedaald, tot het punt dat hij dit jaar omslaat in een regelrechte recessie. De algemene economische vooruitzichten voor 2010 zijn ook ontmoedigend, dus de Commissie is het met het Europees Parlement eens dat stimulering van de vraag door gebruik te maken van discretionaire fiscale beleidsmaatregelen nu essentieel is.

Desondanks moet het begrotingsbeleid gericht blijven op duurzaamheid, door de verwachtingen van een ordelijke oplossing van de crisis vast te leggen. In dit opzicht deelt de Commissie de zorgen van het Parlement over de houdbaarheid van de openbare financiën op lange termijn en blijft zij nadruk leggen op de beoordeling van die houdbaarheid.

In de herfst van 2009 zal de Commissie een nieuw verslag over de stabiliteit van de openbare financiën in de Europese Unie op lange termijn publiceren. De Commissie deelt ook de mening van het Europees Parlement dat de overheidsuitgaven een heroriëntatie behoeven om de kwaliteit van de overheidsuitgaven te verbeteren overeenkomstig de Lissabon-strategie. Een dergelijke beleidsoriëntatie maakt zelfs deel uit van de door de Europese Raad vastgestelde geïntegreerde beleidsrichtsnoeren. Bij de Commissie wordt momenteel gewerkt aan een meer systematische beoordeling van de kwaliteit van de ontwikkeling op het gebied van de openbare financiën, met inbegrip van aspecten van variabele budgettering.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt dinsdag om 12.00 uur plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Silvia-Adriana Țicău (PSE), schriftelijk. – (RO) In het voorjaar van 2006 doorliepen twaalf lidstaten een procedure bij buitensporige tekorten. Door het overnemen van de aanbevelingen en besluiten die de Raad ten aanzien van lidstaten met een excessief begrotingstekort heeft doen uitgaan, gaat nu, tweeënehalf jaar later, het aantal lidstaten in een procedure bij buitensporige tekorten richting nul. Dit succes is in de hand gewerkt door gunstige economische omstandigheden in 2006 en 2007. In de periode 2008-2009 hebben we te kampen met een economische crisis, die in veel lidstaten al geleid heeft tot een recessie, stijgende werkloosheid en een groot aantal faillissementen, vooral in het MKB. Het Europees economisch herstelplan voorziet in grootscheepse overheidsinvesteringen ter modernisering van de transport- en energie-infrastructuur. Lidstaten stellen steunprogramma's op om middelgrote en kleine bedrijven overeind te houden. Onder deze omstandigheden zal het de landen van de eurozone, maar ook de andere lidstaten, zwaar vallen aan de convergentiecriteria te voldoen. Ik ben voorstander van maatregelen op Europees niveau die het lidstaten mogelijk maken het hoofd te bieden aan de problemen van dit moment, zoals vergrijzing, migratie, klimaatverandering enz. Landbouw, onderwijs, gezondheidszorg en vervoer zijn van cruciaal belang voor de economische ontwikkeling en de levenskwaliteit van de burgers in de EU en dienen door gerichte overheidsmaatregelen gestimuleerd te worden.

21. Omzetting, tenuitvoerlegging en handhaving van Richtlijn 2005/29/EG betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt en Richtlijn 2006/114/EG inzake misleidende reclame en vergelijkende reclame (korte presentatie)

De Voorzitter. – Aan de orde is het verslag (A6-0514/2008) van Barbara Weiler, namens de Commissie interne markt en consumentenbescherming, over de omzetting, tenuitvoerlegging en handhaving van Richtlijn 2005/29/EG betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt en Richtlijn 2006/114/EG inzake misleidende reclame en vergelijkende reclame [2008/2114(INI)].

Barbara Weiler, rapporteur. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, dames en heren, alvorens ik overga tot het verslag, wil ik nogmaals opmerken dat wij niet correct gehandeld hebben met ons besluit om te debatteren over onze initiatiefverslagen. Als ik zie hoe de debatten verlopen – zonder dialoog, zonder strijd, zonder conflicten – dan zijn dit mijns inziens geen echte parlementaire debatten, en ik hoop dat wij daar na de Europese verkiezingen snel weer verandering in brengen.

Desalniettemin wil ik mijn dank uitspreken aan de collega's die hier vandaag niet aanwezig zijn. We hebben uitstekend samengewerkt bij het opstellen van het verslag. Ik wil tevens de Commissie en het secretariaat van de commissie danken.

We hebben tijdens de discussie in de commissie vele nieuwe gezamenlijke ontdekkingen gedaan. De Commissie interne markt en consumentenbescherming heeft het debat over de omzetting bewust betrekkelijk vroeg op de agenda gezet, omdat de deadline voor de omzetting door de lidstaten medio of eind 2007 was, hetgeen tegenwoordig niet bijzonder veel tijd is voor een richtlijn die een groot en belangrijk onderdeel van harmonisering uitmaakt. Toch hebben enkele lidstaten niets ondernomen om de omzetting te realiseren. Dat heeft beslist te maken met de ingewikkelde procedure, maar het is interessant dat drie lidstaten die er niet in geslaagd zijn, tot de oprichtingslanden behoren. We kunnen er dus niet van uit gaan dat ze een gebrek aan kennis over het Europees recht hebben. Drie lidstaten hebben de richtlijn nog niet omgezet, vier lidstaten hebben dit gebrekkig en in onvoldoende mate gedaan, en drie lidstaten hebben een mededeling van de Commissie ontvangen die mogelijk tot een procedure bij het Europese Hof van Justitie leidt. Al met al een groot aantal gevallen van een ontoereikende omzetting. Tijdens onze hoorzitting hebben we echter ook kunnen vaststellen dat twee landen de richtlijn met zeer veel toewijding en creativiteit hebben omgezet, namelijk Groot-Brittannië en Oostenrijk. Het is dus mogelijk.

De voordelen van de interne markt moeten ook in het belang van de lidstaten zijn. Deze richtlijn moet erop gericht zijn de rechten van de consument duidelijk te maken en grensoverschrijdende handel te vereenvoudigen, teneinde betrouwbare en eerlijke regels in te voeren en uiteraard ook de rechtszekerheid te versterken.

Een bijzonder belangrijk punt voor ons als afgevaardigden was de bescherming van burgers en consumenten tegen misleidende praktijken. Dat geldt niet alleen voor consumenten, maar ook voor kleine ondernemingen en ondernemers. We zouden ons wellicht ten doel moeten stellen, commissaris, om de beide richtlijnen op de middellange termijn samen te voegen, want talloze ondernemers hebben binnen de interne markt met dezelfde ergernissen te maken als consumenten. We kennen daar vele voorbeelden van, zoals hinderlijke reclame en misleidende en agressieve handelspraktijken. We kennen allemaal de fraude met gegevensbanken, die in heel Europa een wijd verbreide bron van ergernis is. We kennen allemaal de gevallen van vals spelen door loterijen.

Ik wil de Commissie er ook voor danken dat ze uiterst rigoureuus het nieuwe systeem van controleacties heeft ingevoerd bij luchtvaartmaatschappijen en bij reclame voor beltonen. Wij hopen dat ze hieraan verder blijft werken. Wij verwachten dat ze intensiever gaat netwerken met de nationale instanties en er met name op let dat de zwarte lijsten niet worden ondermijnd en dat de sancties daadwerkelijk een afschrikmiddel zijn – een zeer belangrijk punt voor ons als afgevaardigden.

Tot slot wil ik opmerken dat voor een succesvolle omzetting samenwerking tussen de lidstaten en tussen de nationale en Europese afgevaardigden vereist is, en geheel in lijn met het Verdrag van Lissabon, dat al eerder is genoemd, wil ik ervoor pleiten dat de nationale afgevaardigden meer controle op hun nationale regeringen uitoefenen. Deze beide wetgevingen vormen een goede aanzet daartoe.

Androulla Vassiliou, Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, allereerst wil ik de rapporteur, mevrouw Weiler, bedanken voor haar verslag, waarvan de inhoud natuurlijk zorgvuldig zal worden overdacht door de Commissie. Ook wil ik haar bedanken voor de opmerkingen die zij over deze procedure heeft gemaakt.

De Commissie is het er helemaal mee eens dat het nu heel belangrijk is dat de lidstaten de nieuwe denkbeelden die zijn geïntroduceerd door de richtlijn inzake misleidende reclame en vergelijkende reclame adequaat omzetten en dat de nationale autoriteiten er ook toe bijdragen dat de richtlijn in de hele EU op uniforme wijze ten uitvoer wordt gelegd.

Wat de omzettingen betreft, zijn twee lidstaten te laat: Luxemburg en Spanje. De Commissie heeft deze zaken in juni van het vorige jaar naar het Hof van Justitie verwezen.

De Commissie heeft ook de samenwerking op het gebied van de omzetting gecoördineerd, teneinde onjuiste omzettingen te voorkomen. Desondanks blijven er in een beperkt aantal landen wat problemen, vooral door hun onwil om te voldoen aan volledige harmonisatie. De Commissie zal niet aarzelen om in deze gevallen inbreukprocedures te starten.

Het verslag noemt de noodzaak om niet alleen consumenten maar ook het midden- en kleinbedrijf te beschermen tegen misleidende handelspraktijken. Op dit punt herinnert de Commissie het Europees Parlement eraan dat een volledige harmonisatierichtlijn betreffende oneerlijke praktijken van ondernemingen jegens consumenten al een heel ambitieus voorstel was, dat zou zijn mislukt als de werkingssfeer ervan was verruimd tot oneerlijke mededingingspraktijken van ondernemingen jegens andere ondernemingen.

Uit de raadpleging die voorafging aan het voorstel, en uit de beraadslagingen in de Raad, is geconcludeerd dat er weinig steun was voor uitbreiding van de werkingssfeer van de richtlijn tot oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens andere ondernemingen.

Wat betreft agressieve praktijken die voor het eerst op Europees niveau zijn geregeld door de richtlijn betreffende oneerlijke handelspraktijken, is het standpunt dat dergelijke praktijken vrijwel uitsluitend voorkomen in relaties van ondernemingen met consumenten. Misleidende praktijken tussen ondernemingen onderling worden al bestreken door de richtlijn betreffende misleidende reclame en vergelijkende reclame. Dergelijke praktijken zouden uitsluitend door deze richtlijn gereguleerd moeten blijven worden.

Wat betreft de handhaving van wetgeving voor consumentenbescherming, zal de Commissie de handhavingsacties blijven coördineren via het netwerk voor samenwerking met betrekking tot consumentenbescherming.

In dit verband merkt de Commissie de steun van het Parlement op voor de 'controleacties' als handhavingsinstrument. De Commissie is van plan om dit mechanisme verder te ontwikkelen en heeft later dit jaar een volgende controleactie gepland. De Commissie kan ook nog zeggen dat de aangekondigde tweede versie van het scorebord voor de consumentenmarkten op verzoek van het Parlement gegevens zal bevatten die zijn verzameld tijdens de tot nu toe uitgevoerde controleacties.

Aangezien het verslag de noodzaak van informatiecampagnes noemt om consumenten beter bewust te maken van hun rechten, wil de Commissie de afgevaardigden laten weten dat zij nu een website 'Kán dit?' heeft, die bijvoorbeeld educatief materiaal over de zwarte lijst van verboden praktijken bevat.

Ter afsluiting wil de Commissie dit Huis verzekeren dat zij nauw zal blijven samenwerken met de lidstaten om de adequate en effectieve handhaving van de richtlijnen betreffende oneerlijke handelspraktijken en misleidende reclame en vergelijkende reclame te waarborgen.

De databank met nationale omzettingsmaatregelen en jurisprudentie zal dit jaar worden opgezet en zal in dit opzicht een bruikbaar hulpmiddel zijn.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt dinsdag om 12.00 uur plaats.

(Naar aanleiding van de opmerkingen van mevrouw Weiler leest de Voorzitter de bepalingen van artikel 45, lid 2 van het Reglement voor)

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Zita Pleštinská (PPE-DE), schriftelijk. – (SK) De Europese consument wordt vaak geconfronteerd met oneerlijke handelspraktijken en misleidende en bedrieglijke reclame. Vooral voor kwetsbare consumentengroepen, waaronder voornamelijk kinderen en ouderen, dreigt het gevaar van bedrog.

Ik steun de inspanningen van de Commissie om lidstaten te helpen bij de omzetting van de richtlijn ter verhoging van het vertrouwen van zowel consumenten als handelaren in grensoverschrijdende transacties. Dit vergroot de rechtszekerheid van de consument en beschermt het midden- en kleinbedrijf tegen agressieve oneerlijke handelspraktijken.

Deze richtlijn zal van fundamenteel belang zijn voor de toekomstige ontwikkeling van de consumentenrechten in de EU en de volledige ontwikkeling van het potentieel van de interne markt. Aangezien er nog steeds onduidelijkheden zijn over de omzetting van deze richtlijn, ben ik verheugd over het verslag van mevrouw Weiler, waarin zij wijst op de problemen met de omzetting van de richtlijn naar nationale wetten.

Om daadwerkelijk resultaten te bereiken zouden de gerechtelijke instanties intensiever grensoverschrijdend moeten samenwerken bij het gebruik van fraudedatabases. Ik hecht veel belang aan bewustmakingscampagnes over consumentenrechten, aangezien deze een sleutelrol spelen bij het verbeteren van de veiligheid van de consument. Alleen een goed geïnformeerde consument is ertoe in staat misleidende reclame te herkennen en de teleurstelling te voorkomen, die deze kan veroorzaken.

Ik ben ervan overtuigd dat we door middel van “zwarte lijsten” oneerlijke handelspraktijken aan het licht kunnen brengen en misleidende reclames volledig kunnen verbieden.

22. Het GVB en de ecosysteembenadering van het visserijbeheer (korte presentatie)

De Voorzitter. – Aan de orde is het verslag (A6-0485/2008) van Pedro Guerreiro, namens de Commissie visserij, over het GVB en de ecosysteembenadering van het visserijbeheer [2008/2178(INI)].

Pedro Guerreiro, rapporteur. – (PT) Deze mededeling van de Commissie maakt vanwege de uiteenlopende kwesties die het aan de orde stelt deel uit van het debat over een mogelijke hervorming van het gemeenschappelijk visserijbeleid, die uiterlijk in 2012 moet zijn afgerond.

In dit verslag, dat door de Visserijcommissie van het EP is goedgekeurd, stelt een reeks aspecten aan de orde die we in het kader van dit debat belangrijk achten.

De visserij is een activiteit die van fundamenteel belang is om de voedselvoorziening en het voortbestaan van de mens te waarborgen, wat ook de voornaamste doelstelling van ieder visserijbeleid dient te zijn.

In dit verband moeten we het belang onderstrepen van de visserij in de wateren van de exclusieve economische zone (EEZ) van de verschillende lidstaten om hun soevereiniteit en onafhankelijkheid te bewaren, met name op het vlak van de voedselvoorziening.

Het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB) moet de modernisering en de duurzame ontwikkeling van de visserijsector bevorderen, de sociaaleconomische levensvatbaarheid van de sector en de duurzaamheid van de bestanden verzekeren en garanties bieden voor de voorziening van de bevolking van vis, soevereiniteit en voedselzekerheid, het behoud van de arbeidsplaatsen en verbetering van de levensomstandigheden van de vissers.

Met het oog op zijn eigen doeleinden mag visserijbeleid niet ondergeschikt zijn aan andere communautaire beleidsterreinen.

Kortom, visserijbeleid is geen beleid voor de oceanen of het mariene milieu en kan dat ook niet zijn..

De visserij is een activiteit waarbij zichzelf vernieuwende hulpbronnen worden geëxploiteerd en heeft daarom in de eerste plaats tot taak om de totale visserijinspanning binnen de perken te houden met het oog op de verwezenlijking van de doelstelling van maximale duurzame opbrengst.

Het visserijbeleid dient gebaseerd te zijn op het beginsel van onderlinge afhankelijkheid tussen enerzijds het welzijn van de visserijgemeenschappen en anderzijds de duurzaamheid van de ecosystemen waarvan zij deel uitmaken, waarbij de specifieke kenmerken en het belang van de kleine kustvisserij en de ambachtelijke visserij moeten worden erkend.

De toepassing van een ecosysteembenadering van het beheer van de zeeën vergt noodzakelijkerwijs een multidisciplinaire en intersectorale aanpak van verschillende maatregelen die veel verder reiken dan de beleidsmaatregelen op visserijgebied en daar om zo te zeggen boven staan en van invloed zijn op de mariene ecosystemen.

In plaats van veronderstellingen te formuleren op basis van vooroordelen dient het voorstel voor de ecosysteemanalyse van de evaluatie van de visbestanden gebaseerd te zijn op getoetste wetenschappelijke gegevens.

Anderzijds moet worden erkend dat er belangrijke verschillen bestaan tussen de diverse mariene gebieden en hun respectieve visbestanden, en ook tussen de verschillende vloten en het gebruikte vistuig en de gevolgen daarvan voor de ecosystemen. Daarom moeten gediversifieerde, specifieke en aan de omstandigheden aangepaste beheersmaatregelen worden ontwikkeld en, waar nodig, worden voorzien in steun voor de vissers om de sociaaleconomische gevolgen van voornoemde maatregelen te compenseren.

Teneinde de duurzaamheid van de bestanden, de visserijactiviteit en de desbetreffende plaatselijke gemeenschappen te verzekeren achten wij het noodzakelijk dat de lidstaten hun soevereiniteit uitoefenen over de twaalf mijl territoriale zee en dat de EEZ van de ultraperifere regio's wordt beschouwd als zone met exclusief toegangsrecht.

In dit verband zijn de voorstellen om de toegang tot de visbestanden te regelen door middel van een stelsel van individuele, overdraagbare quota een reden tot bezorgdheid, aangezien zij gevolgen hebben voor de concentratie van de visserijactiviteit en de individuele toe-eigening van visserijrechten.

Bovendien zij onderstreept dat het ongepast en onverantwoord is een beleid te voeren dat de willekeurige sloop van vissersvaartuigen bevordert, zonder rekening te houden met de specifieke kenmerken van de verschillende vloten, de visbestanden, de consumptiebehoeften van de lidstaten en de sociaaleconomische gevolgen van een dergelijke maatregel.

Tot slot, zou ik willen onderstrepen dat de sterke inkomensdaling in de visserijsector het gevolg is van de beperkingen die de visserijactiviteit zijn opgelegd maar vooral van de stagnatie/daling van de prijzen bij de eerste verkoop en de stijging van de productiekosten (diesel en benzine).

Androulla Vassiliou, Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de Commissie is blij met het gepresenteerde verslag en de steun die we krijgen voor onze perspectieven met betrekking tot de ecosysteembenadering.

Een van de belangrijkste boodschappen die de Commissie met haar mededeling afgeeft is dat, hoewel de visserij afhankelijk is van gezonde mariene ecosystemen, het visserijbeheer de rol van algehele oceaanbeheerder niet alleen op zich kan nemen. Gezonde mariene ecosystemen kunnen alleen worden gewaarborgd met een beleid dat betrekking heeft op alle sectoren die van invloed zijn op deze ecosystemen.

Daarom ziet de Commissie het maritieme beleid, en met name de milieupijler ervan, de Richtlijn mariene strategie, als onmisbaar voor de implementatie van een ecosysteembenadering. Met deze benadering krijgt de visindustrie de garantie dat alle menselijke invloed op mariene ecosystemen, dus niet alleen de visserij, op evenredige en coherente wijze wordt aangepakt. Dit is ook het algehele streven van het verslag en op dit punt waarderen wij de overeenkomst.

Ik benadruk hierbij dat dit niet betekent dat het ene beleid ondergeschikt is aan het andere, dat wij, door te kiezen voor deze benadering, een hiërarchie creëren tussen bijvoorbeeld de Richtlijn mariene strategie en het gemeenschappelijke visserijbeleid.

De Richtlijn mariene strategie ondersteunt het gemeenschappelijke visserijbeleid doordat hiermee het benodigde integrerende instrument wordt geboden om visbestanden in de toekomst te waarborgen. Bovendien zal het gemeenschappelijke visserijbeleid bijdragen aan de Richtlijn mariene strategie doordat hiermee de benodigde beheersmaatregelen in het leven worden geroepen ter ondersteuning van de doelstellingen voor gezonde mariene ecosystemen.

Zoals in het verslag wordt vermeld, zijn het bevredigen van de voedingsbehoeften, het waarborgen van de visserij en de visserijgemeenschappen, en het verzekeren van de duurzaamheid van de mariene ecosystemen geen onverzoenlijke doelstellingen. Integendeel: op lange termijn bestaat er juist een synergie tussen deze doelstellingen.

In het verslag worden vele vragen behandeld met betrekking tot de specifieke instrumenten die in de toekomst moeten worden gebruikt. Dit zijn belangrijke en relevante vragen die aan bod zullen komen tijdens het debat

over de hervorming van het gemeenschappelijke visserijbeleid. Daarom zal ik hier geen specifiek commentaar geven op deze vragen.

Ik wijs er echter wel op dat er mogelijk enkele punten bestaan waarop wij het niet met elkaar eens zijn. Er wordt aangegeven dat vissers die getroffen worden door de beheerplannen en maatregelen ter bescherming van de ecosystemen, in aanmerking moeten komen voor subsidiëring of compensatie. Wij denken niet dat directe subsidies een stap voorwaarts zijn, maar dat de oplossing ligt in het helpen van de sector om economisch veerkrachtiger te worden en het helpen van kustgemeenschappen om te diversifiëren naar andere economische activiteiten.

Ook wordt aangegeven dat herbevolking uit aquacultuur een mogelijk instrument is om wilde visbestanden aan te vullen. Hoewel dit in enkele zeer specifieke gevallen mogelijk een optie is, denken wij dat dit in het algemeen niet de juiste koers is. Visbestanden moeten worden herbevolkt door een correct beheer van de menselijke invloed op de mariene ecosystemen, waaronder de invloed van zowel de visserij als andere sectoren.

In de context van het debat over en de ontwikkeling van de hervorming van het gemeenschappelijke visserijbeleid zullen wij terugkeren naar een gedetailleerder debat over de instrumenten voor visserijbeheer, te beginnen met de publicatie van een groenboek in april. Tot die tijd wil ik het Parlement bedanken voor de steun aan onze benadering zoals deze in dit verslag tot uitdrukking komt.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt dinsdag om 12.00 uur plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Daciana Octavia Sârbu (PSE), schriftelijk. – (RO) De visbestanden in de Europese wateren nemen nog altijd af, zowel door overbevissing en het gebruik van ongeschikt vistuig, als door de invloed van andere sectoren, met name het toerisme, op de mariene ecosystemen. Wetenschappelijk onderzoek naar de factoren die deze systemen beïnvloeden (waaronder ook de factor klimaatverandering) stelt ons in staat te bepalen in welke richting het visserijwezen zich dient te ontwikkelen en ervoor te zorgen dat maatregelen worden genomen om de snelle, aanhoudende uitputting van de visbestanden tot staan te brengen.

Aangezien de visserij een essentieel aandeel in onze voedselvoorziening heeft, is het van het grootste belang haar een duurzame grondslag te geven, zeker in een tijd van afnemende mariene biodiversiteit. Daarom dienen sociale, economische en ecologische aspecten meegewogen te worden bij alle initiatieven voor een duurzame ontwikkeling van de kuststreken in de Europese Unie.

23. De omzetting en toepassing van Richtlijn 2002/73/EG betreffende de tenuitvoerlegging van het beginsel van de gelijke behandeling van mannen en vrouwen ten aanzien van de toegang tot het arbeidsproces, de beroepsopleiding en de promotiekansen, en ten aanzien van de arbeidsvoorwaarden (korte presentatie)

De Voorzitter. – Aan de orde is het verslag (A6-0491/2008) van Teresa Riera Madurell, namens de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid, over de omzetting en toepassing van Richtlijn 2002/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 september 2002 tot wijziging van Richtlijn 76/207/EEG betreffende de tenuitvoerlegging van het beginsel van de gelijke behandeling van mannen en vrouwen ten aanzien van de toegang tot het arbeidsproces, de beroepsopleiding en de promotiekansen, en ten aanzien van de arbeidsvoorwaarden [2008/2039(INI)].

Teresa Riera Madurell, rapporteur. – (ES) Mijnheer de Voorzitter, de richtlijn waaraan het verslag refereert, is een gewijzigde versie van een richtlijn van 1978 over hetzelfde onderwerp die is opgesteld in het licht van het Verdrag van Amsterdam, de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen en de nieuwe sociale realiteiten. De nieuwe versie bevat elementen die van essentieel belang zijn voor de bevordering van de rechten van vrouwen en dat is nu net de problematiek die in dit verslag wordt geëvalueerd.

De wettekst voorziet in een definitie van directe en indirecte discriminatie, intimidatie en seksuele intimidatie, verzoekt de lidstaten de werknemers ertoe aan te sporen maatregelen te nemen om alle vormen van discriminatie op grond van geslacht te voorkomen en beschermt de rechten van werknemers na een moederschaps- of vaderschapsverlof.

Met de uitvoering van deze richtlijn verbinden de lidstaten zich niet alleen tot het oprichten van organen die de bevoegdheid hebben om de gelijke behandeling van mannen en vrouwen te bevorderen, te analyseren, ten uitvoer te leggen en te ondersteunen, maar verplichten zij zich er tevens toe de sociale dialoog aan te zwengelen teneinde de gelijke behandeling op de werkplek te bevorderen door middel van collectieve arbeidsovereenkomsten en een solide planning. Zij verbinden zich er tevens toe de rol van ngo's bij het bevorderen van gelijke behandeling te versterken, doeltreffende sanctiemaatregelen op te leggen aan wie de bepalingen van de richtlijn met voeten treedt en beschermingsmaatregelen ten uitvoer te leggen voor wie ondersteuning biedt aan slachtoffers.

Indien de Commissie het verslag had kunnen opstellen dat volgens de richtlijn om de vier jaar moet worden ingediend, zouden onze evaluatiewerkzaamheden relatief eenvoudig zijn geweest. Maar daarvoor hadden alle lidstaten de richtlijn binnen de vastgestelde termijn en op correcte wijze moeten omzetten en hadden zij alle nodige informatie aan de Commissie moeten doen toekomen. Dat was echter niet het geval toen wij met onze evaluatie begonnen.

Bij het verstrijken van de omzettingstermijn van de richtlijn hadden negen lidstaten nog geen informatie verschaft over de toegepaste omzettingsmaatregelen, waarop de Commissie evenzoveel inbreukprocedures inleidde, met als gevolg dat er vorig jaar in mei nog steeds procedures liepen tegen twee lidstaten. Bovendien had de Commissie vastgesteld dat de complexiteit en de toevoeging van nieuwe elementen in 22 lidstaten voor problemen met de omzetting van de richtlijn had gezorgd, ofschoon zij het merendeel van de gedetecteerde moeilijkheden via overleg hoopte op te lossen.

Om een nauwkeurig, nuttig en zo volledig mogelijk verslag te kunnen opstellen hadden wij extra gegevens nodig. Vandaar ons besluit om ook de lidstaten om informatie te verzoeken. Met de gegevens van de Commissie, de informatie van de lidstaten – die wij hebben ontvangen via de organen voor gelijke behandeling en de nationale parlementen – en de bijdragen van mijn collega's uit de verschillende fracties zijn wij erin geslaagd een verslag op te stellen dat een duidelijk beeld geeft van het verloop van het omzettingsproces in elke lidstaat.

Na deze ervaring wil ik hier benadrukken dat de samenwerking tussen de nationale parlementen en het Europees Parlement onontbeerlijk is gebleken om onze werkzaamheden tot een goed einde te brengen. Zonder de informatie van de parlementen en de organen voor gelijke behandeling hadden wij dit verslag niet kunnen opstellen, of althans niet met dezelfde nauwkeurigheid, en ook niet zonder de vlotte samenwerking met de Commissie en de onschatbare steun van de diensten van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid, het personeel van mijn kantoor en de diensten van mijn fractie. Ik wens aan al deze vrouwen – er zit geen enkele man bij – mijn oprechte dank te betuigen. Mijn dank ook aan de schaduwrapporteurs voor hun bijdragen en hun bereidwilligheid.

Wij hebben er van meet af aan naar gestreefd om nauwkeurig en nuttig werk te leveren dat bovendien het resultaat moest zijn van een zo breed mogelijke consensus, aangezien er behoefte bestond aan een duidelijk overzicht van de vorderingen die waren gemaakt met de omzetting van deze uitermate belangrijke richtlijn. Immers, zij reikt de Europese Unie bijzonder doeltreffende instrumenten aan om te waarborgen dat de lidstaten hun wetgeving inzake gelijke behandeling op de werkplek versterken, wat van fundamenteel belang is om de doelstellingen die wij onszelf als Europeanen hebben opgelegd te kunnen halen.

Wij mogen niet vergeten dat het werkloosheidspercentage van vrouwen in de Europese Unie nog steeds 28,4 procent hoger ligt dan dat van mannen en dat de doelstelling van Lissabon om de arbeidsparticipatie van vrouwen tegen 2010 te verhogen tot 60 procent nog lang niet verwezenlijkt is. Daarbij komt nog dat vrouwen gemiddeld 15 procent minder verdienen dan mannen.

Als dit verslag bovendien ook nog het bewustzijn over deze problematiek vergroot, hebben wij reden om dubbel tevreden te zijn.

Androulla Vassiliou, Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de Commissie is blij met het verslag van het Parlement over deze belangrijke richtlijn, en wij willen mevrouw Madurell bedanken voor haar grote inspanningen hiervoor. .

Richtlijn 2002/73/EG is een belangrijk instrument voor de bestrijding van genderdiscriminatie ten aanzien van de toegang tot het arbeidsproces, beroepsopleidingen, promotiekansen en arbeidsvoorwaarden. De richtlijn heeft gezorgd voor aanzienlijke verbeteringen van de communautaire wetgeving op dit gebied, met duidelijkere definities van typen discriminatie en een aantal innovatieve wettelijke oplossingen. Deze oplossingen omvatten onder andere bepalingen voor de bescherming van zwangere vrouwen en vrouwen

met zwangerschapsverlof, de betrokkenheid van sociale partners en ngo's bij de waarborging van gendergelijkheid op de werkplek, en de oprichting van organen voor gelijke behandeling.

Dit verslag is met name van belang gezien de vele gevallen van ongelijkheid waarmee mannen en vrouwen op het gebied van werkgelegenheid nog steeds worden geconfronteerd. Hiermee wordt de aandacht van lidstaten, de Commissie, sociale partners en maatschappelijke organisaties gevestigd op de belangrijkste bepalingen van de richtlijn en wordt de noodzaak van een volledige tenuitvoerlegging benadrukt. Het verslag kan daarom bijdragen aan een betere naleving van de richtlijn en aan meer bewustzijn van de communautaire wetgeving voor gelijke behandeling van mannen en vrouwen.

Als hoedster van de Verdragen zal de Commissie de tenuitvoerlegging van de richtlijn in alle lidstaten nauwgezet blijven volgen. De dialoog met de lidstaten in verband met inbreukprocedures zal worden voortgezet om te waarborgen dat de richtlijn correct ten uitvoer wordt gebracht.

Bij de uitvoering van haar rapportageverplichting onder de richtlijn zal de Commissie de eerste helft van dit jaar een verslag aannemen over de toepassing van de richtlijn in alle lidstaten. Dit verslag zal worden gecommuniceerd aan het Parlement en de Raad.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt dinsdag plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Proinsias De Rossa (PSE), schriftelijk. (EN) – De Ierse Equality Authority wordt beschouwd als een toonbeeld van goede praktijken. Desondanks heeft de Ierse regering het budget van deze instantie onlangs met circa 43procent verlaagd en de decentralisatie van de instantie versneld, dit in een tijd waarin het algehele overheidsprogramma voor de decentralisatie van overheidsinstanties juist wordt stopgezet.

De heer Niall Crowley, Chief Executive Officer van de Ierse Equality Authority, heeft zelfs zijn ontslag als CEO ingediend met de mededeling dat “de Equality Authority niet-levensvatbaar is gemaakt door het besluit [...] om de financiering van de instantie met 43% te verlagen en om de decentralisatie van de medewerkers van de instantie voort te zetten” en dat “Het werk van de Equality Authority onherstelbaar in gevaar is gebracht”. Bovendien hebben inmiddels nog eens zes leden van het bestuur van de Equality Authority hun ontslag ingediend.

Dit verslag dringt er bij de lidstaten op aan de nodige capaciteiten te ontwikkelen en de organen voor gelijke behandeling en gelijke kansen voor mannen en vrouwen van adequate middelen te voorzien, zoals bedoeld in Richtlijn 2002/73/EG. Daarnaast brengt het in herinnering dat in de richtlijn wordt voorgeschreven dat de onafhankelijkheid van dergelijke organen gewaarborgd dient te worden.

De Ierse regering schendt duidelijk de richtlijn, want zij is klaarblijkelijk niet van plan een instantie waarvan zij de financiering bijna heeft gehalveerd en waarmee zij zodoende de helft van het bestuur heeft gedwongen ontslag te nemen, van voldoende middelen te voorzien, noch de onafhankelijkheid ervan te waarborgen.

Louis Grech (PSE), schriftelijk. (EN) – Gezien het aanhoudende verschil tussen mannen en vrouwen wat betreft het werkgelegenheidspercentage, salarissen en de toegang tot bestuursfuncties, doe ik een oproep aan alle lidstaten om de tenuitvoerlegging van Richtlijn 2002/73/EG te bespoedigen, terwijl zij er tegelijkertijd voor zorgen dat alle bepalingen van de richtlijn volledig en effectief worden omgezet in de nationale wetgeving. Nu zich een financiële crisis ontwikkelt, maak ik mij zorgen dat, door een te trage of kwalitatief gebrekkige tenuitvoerlegging van deze richtlijn, de genderongelijkheden waarschijnlijk zullen toenemen, dat de doelstellingen in de strategie van Lissabon niet zullen worden verwezenlijken, en dat wordt voorkomen dat het economische potentieel van de EU ten volle tot ontwikkeling kan komen.

Ook de keuze van bepaalde lidstaten om de werkingssfeer van de verboden typen discriminatie te beperken is betreurenswaardig, omdat zij hiermee Richtlijn 2002/73/EG slechts gedeeltelijk naleven. Het is teleurstellend dat sommige nationale wetgevers nog steeds voorbij gaan aan de vernietigende effecten van discriminatie en seksuele intimidatie op het moreel en de productiviteit van medewerkers, ondanks talrijke onderzoeken over dit onderwerp.

Voor een betere tenuitvoerlegging van anti-discriminatie- en anti-intimidatiepraktijken is het noodzakelijk om ook belanghebbenden op publiek niveau hierbij te betrekken. Dit kan worden bereikt door voorlichtingscampagnes, door het gebruik van ngo's en door formelere instrumenten zoals het opnemen

van speciale bepalingen in collectieve overeenkomsten en nationale wetgevingen met betrekking tot gendergelijkheid.

Zita Pleštinšá (PPE-DE), schriftelijk. – (SK) De aanneming van een Europese wet betekent het begin van het omzettingproces naar nationale toepassingsbepalingen in elk van de lidstaten. Het Europees Parlement houdt nauwgezet toezicht op de omzetting van elke richtlijn. Een voorbeeld hiervan is het verslag van mevrouw Teresa Riera Madurell, waarin zij de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen onderzoekt.

De Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid wijst er nadrukkelijk op dat er nog steeds sprake is van discriminatie op grond van geslacht op vele vlakken van het sociale en politieke leven. De trage en slechte implementatie van Richtlijn 2002/73/EG vormt een bedreiging voor de verwezenlijking van de strategie van Lissabon en de volledige ontwikkeling van het sociaaleconomisch potentieel van de EU.

Ik roep de Commissie en de lidstaten op om duidelijke, gedetailleerde en meetbare indicatoren voor de gelijke behandeling van mannen en vrouwen in te voeren, evenals normen voor de verhoudingen tussen mannen en vrouwen. Ik heb er vertrouwen in dat het nieuwe instituut voor gendergelijkheid hieraan met zijn activiteiten aanzienlijk zal bijdragen.

Ik ben ervan overtuigd dat we een succesvolle omzetting van de richtlijn kunnen bereiken door beproefde praktijken te vergelijken en goede maatregelen te nemen op die gebieden waar discriminatie is geconstateerd.

Rovana Plumb (PSE), schriftelijk. – (RO) Het deed mij genoegen op de website van het Europees Parlement te lezen dat het onderwerp gelijke behandelingen van mannen en vrouwen in 2008 het op twee na meest gelezen nieuwsonderwerp was. De enorme belangstelling in dit onderwerp toont echter dat er nog veel werk gedaan moet worden, met name op het gebied van gelijke behandeling van mannen en vrouwen ten aanzien van de toegang tot het arbeidsproces, de beroepsopleiding en de promotiekansen. In dit opzicht is het verslag van Teresa Riera Madurell een succes, omdat hierin duidelijk wordt wat de rol van werkgevers en van de burgermaatschappij is in het bevorderen van gendergelijkheid.

Ik ben van mening dat de Commissie een uiterst belangrijke rol heeft in de strijd ten behoeve van gelijke behandeling van mannen en vrouwen op de werkplek. Zij moet in eerste instantie controleren welke positieve maatregelen EU-lidstaten hebben genomen tegen de benadeling waarop vrouwen in hun loopbaan zijn gestuit. Ik duid ook in het bijzonder op de integratie en de bewaking van het beginsel gendergelijkheid in de bestuurlijke en politieke besluiten van de lidstaten.

Wanneer de lidstaten eens in de vier jaar verslag doen aan de Commissie, moeten ze gelijktijdig in samenhang hiermee uiteenzetten welke concrete sancties worden opgelegd bij overtreding van deze richtlijn. Dit zou aanzienlijk bijdragen aan de uitwisseling van ervaringen en goede praktijken.

24. Agenda van de volgende vergadering: zie notulen

25. Sluiting van de vergadering

(De vergadering wordt om 22.45 uur gesloten)